

CESTOU

(Z Kostnice do Toulouse)

II. díl mé cesty k sobě, tentokrát od Mistra Jana k sv. Saturninovi.

cestovní deník

Miloslav Musil

Obsah

Na úvod a na vysvětlenou	3
Den první (1.8. 2020, sobota)	6
Do Rapperswilu (2.8. 2020, neděle).....	10
První mokrý den (3.8. 2020, pondělí)	13
Samá voda (4.8. 2020, úterý)	15
Konečně slunce (5.8. 2020, středa).....	18
Mezi jezery (6.8. 2020, čtvrtek)	21
Vedro (7.8. 2020, pátek)	24
Další vedro (8.8. 2020, sobota)	26
Kolem Ženevského jezera (9.8. 2020, neděle)	28
Do Ženevy a dál (10.8. 2020, pondělí)	30
Vedro ve Francii (11.8. 2020, úterý)	32
Podle Rhône (12.8. 2020, středa).....	35
Konec dobrý, všechno dobré (13.8. 2020, čtvrtek).....	39
Ta záda (14.8. 2020, pátek).....	42
České setkání (15.8. 2020, sobota)	44
Šumavská neděle (16.8. 2020, neděle)	47
Dlouhý den (17.8. 2020, pondělí)	49
Na magistrále (18.8. 2020, úterý)	51
K náhorní planině (19.8. 2020, středa)	53
Vřesovištím (20.8. 2020, čtvrtek).....	55
Oslem (21.8. 2020, pátek).....	57
Ven z hlavního proudu (22.8. 2020, sobota).....	60
Zpátky ve škole (23.8. 2020, neděle)	63
Zase to ubytování (24.8. 2020, pondělí)	65
Dobrodružství (25.8. 2020, úterý).....	68
Konec dobrý, umělecký (26.8. 2020, středa)	72
Na plný plyn (27.8. 2020, čtvrtek).....	76
V cíli putování (28.8. 2020, pátek)	79
Proměna (29.8. 2020, sobota)	82
Nedělní zázrak (30.8. 2020, neděle)	85
Návrat (31.8. 2020, pondělí)	87
Závěrem	89
Soupis cesty.....	91
Praktický dodatek	93

Na úvod a na vysvětlenou

Před Vánoce 2019 se mi naskytla možnost převést si celých deset dní dovolené do dalšího roku. A tak jsem začal znovu uvažovat o pokračování své pouti, i když vlastně odzadu, s cílem v Toulouse. Dojít tam rovnou z Prahy se ale rovnalo snu, který se nikdy nenaplní. Potřebné dva měsíce bych dohromady současně se zaměstnáním nedal. A čekat až budu v důchodu?

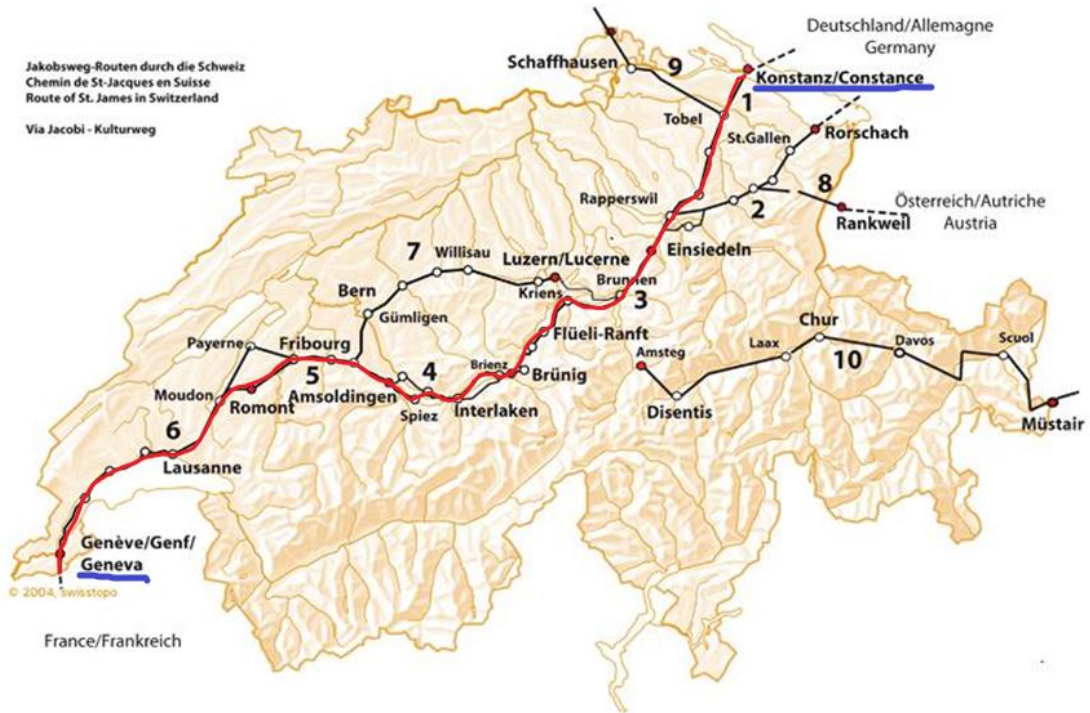
Plán dopravit se do Kostnice a odtud Švýcarskem a Francií dojít do Toulouse ale vypadal reálně. Svatojakubskými cestami to znamenalo ujít za měsíc přibližně 1250 km. Termín jsem zvolil od poloviny dubna do poloviny května, protože pak už následovala svatba dcery a různé rodinné oslavy. Situace se s příchodem koronavirové pandemie změnila. Zavřené hranice a zmrazená doprava všechny plány vymazaly a zůstalo než sledovat, jak přibývají stále nová omezení.

Spolu s postupným uvolňováním opatření a opětovným otevíráním hranic rostla i moje touha přece jen zrealizovat to, na co jsem se už vnitřně naladil a natěšil a na co jsem měl v koutě už od března sbalený batoh. V tom novém a opět malém jsem měl uloženo všechno podle předešlých zkušeností a seznamu a také švýcarské franky a eura, nakoupené za ještě výhodný kurz před koronavirem.

Mezitím si na kole pochroumala páteř manželka Magda (naštěstí bez následků), a tak nakonec padla volba termínu cesty až na srpen. Opět jsem zakoupil jízdenku na Flixbus do Kostnice a z vouchery letecké společnosti za zrušený let si pořídil nový – až na ráno v pátek 4.9., protože dřív žádný z Toulouse do Prahy v nabídce neměli. Tím cesta dostala pevný rámec a hlavně časový limit.

Uvědomoval jsem si, že moje druhá pouť nebude a ani nemůže být jen jakýmsi automatickým pokračováním té první. Jistě si s sebou ponesu zkušenosti, ale také tři roky stárnutí a obavy, které jsem na začátku první cesty neměl. Moje vnitřní chvění bylo jiné, plné respektu před obtížností trasy, kdy bylo opět třeba udržet tempo postupu v průměru přes 40km denně, i před novou zkušeností s koronavirem, který dokáže škrtnout naše plány ze dne na den. Měl jsem už od března připravený hrubý itinerář tak, abych cestu s rezervou zvládl za 30 dní. Ten jsem neměnil. Ani své předsevzetí, že pokud dojdou do Toulouse, oholím si knír a mušketýrskou bradku, které jsem si nechal narůst a pěstoval po celou tu dobu jako připomínku své první pouti.

Místo poutnické hole jsem přibalil méně poetické, zato více praktické hůlky, ale jako minule jsem přišel svatojakubskou mušlí na batoh a na krk si pověsil druhou malou. Poutník byl připraven.

Švýcarská část cesty z Kostnice (německá hranice) do Ženevy – červená varianta (via Jacobi) – cca 450km

Francouzská část cesty z Ženevy do Le Puy – žlutá varianta podél Rhony (via Gebenensis) – cca 350km

Francouzská část cesty z Le Puy do Conques – cca 205 km – část nejvíce procházené cesty Francií vedoucí až do Saint-Jean-Pied-de-Port (via Podiensis)

Málo chozená poslední část cesty mezi Conques a Toulouse - cca 250km.

Den první (1.8. 2020, sobota)

Pouť začínám ještě před půlnocí. Autobus odjíždí v 23:55 z Florence, tak doma ještě po večeři nervózně kontroluju batoh, přibaluju řízky od Magdy a zapomínám sýr. Všechno jde hladce. Autobus do Mnichova kde přestupuju je poloprázdný, zabírám si obě sedadla a jakž takž pospávám. Na roušky se v něm všeobecně moc nehledí, ale v Mnichově už je to jiné. Autobus do Kostnice je plný, všichni musí mít roušky po celou dobu na obličejích a při nástupu musíme projít očistou. Na autobus u dveří připevňují přísavkami desinfekci a hlídají, aby se nikdo od této povinnosti neulil.

Projíždíme kolem Bodamského jezera, kde městečka mají vyloženě rekreační ráz, a nakonec se asi čtvrt hodiny plavíme přes jezero do Kostnice trajektem. Je před polednem a vedro, má první cesta vede od nádraží nejprve k Husově kameni, památníku na upálení Mistra Jana a Jeronýma Pražského, a pak zpět starou částí města kolem Husova domu až do parku na břehu jezera. Na jeho okraji stojí budova všem Čechům dobře známého koncilu. V hemžení turistů a uprostřed lázeňské atmosféry se napojuju na svatojakubskou trasu, ale pak se ještě jednou vracím k Husovu domu pro první razítko do své poutnické knížky, tzv. kredenciálu. Paní tam mluví česky, ale není moc přívětivá a velmi dbalá předpisů kvůli koronaviru. Každý, kdo vstoupí, musí mít nejen správně nasazenou roušku (jednoho pána vyhodila, že ji nemá dostatečně přes nos), ale musí se zapsat do knihy s plnou adresou a telefonem. Razítko do mého kredenciálu nemá, ale prodává mi alespoň nálepku. Je na ní kromě kostela a kalichu také jeden z novodobých symbolů města, který stojí kousek od koncilního domu. Je to socha Impérie, vytvořena na motiv povídky Honoré de Balzaca z doby koncilu. Představuje kurtizánu držící na rukou nahého císaře a papeže, jako symbol trapného zápolení obou pánů o moc.

Pak už se vydávám opravdu na cestu. Je po poledni a tak mám oproti původnímu plánu zpoždění. Měl bych ujít 41km do Fisingenu, kde mám poznačenou možnost ubytování v klášteře. Přecházím hranici vedoucí městem, které se na švýcarské straně už jmenuje Kreuzlingen. Pak mě čeká překvapivě prudké stoupání lesem křížovou cestou. Tak si říkám, jaké znamení to hned na začátku dostávám.

Cesta se vleče, tělo není zvyklé a kromě řízků nesu navíc i docela dost kilogramů vlastního nadbytečného sádla, co mi přibylo z koronavirového válení se na gauči. Nejen obrazně, ale i konkrétně zjišťuju, kde mě tlačí boty, a tak preventivně oblepuju příslušná místa.

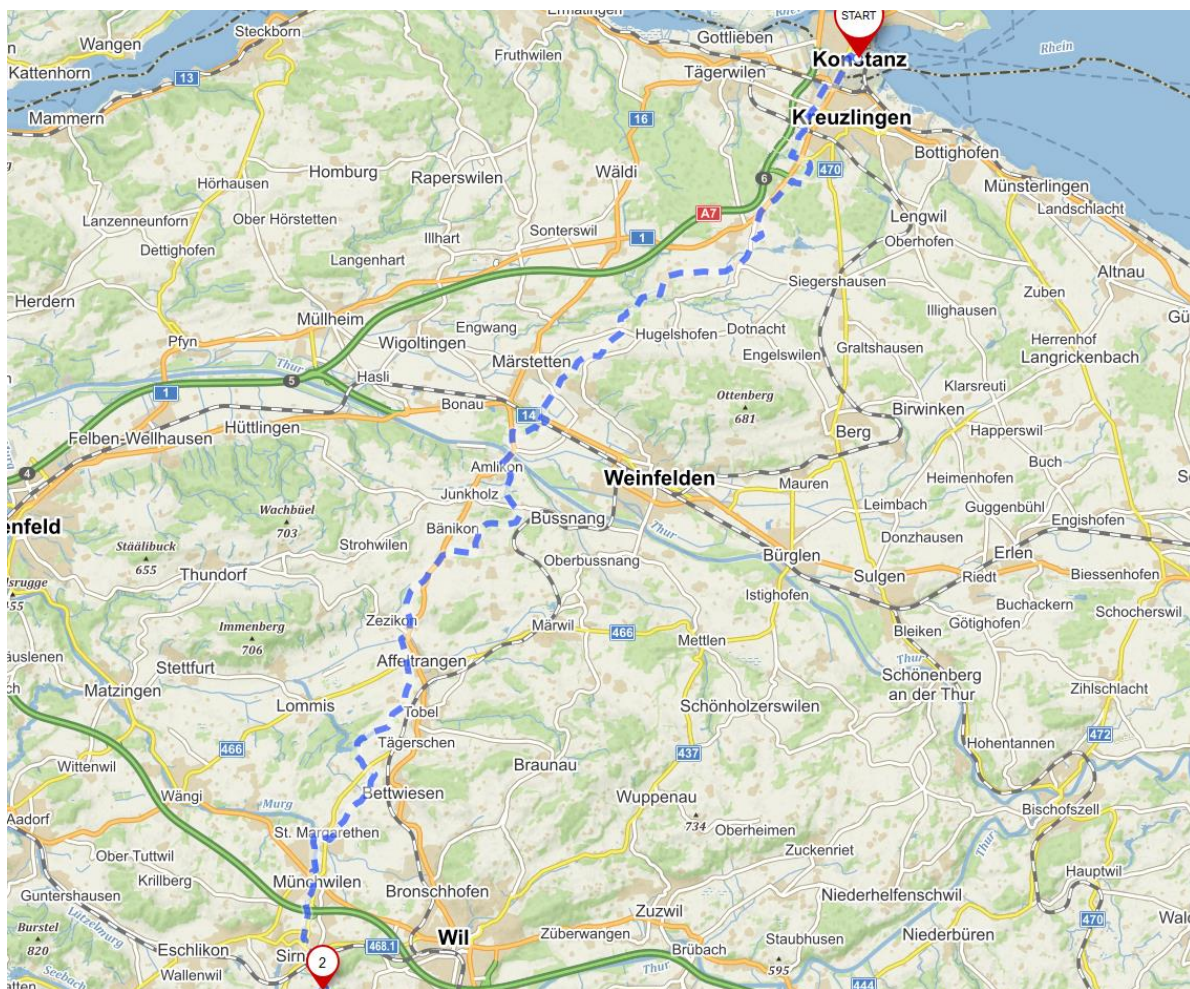
Je čím dál větší vedro, každou chvilku koukám na hodinky, batoh mě tíží a vůbec. Potkávám první a toho dne jedinou poutnici, která ale zahýbá do Märstettenu. Tam opravdu dnes ještě nemůžu skončit. Úmorná cesta pokračuje a když vystoupám na další kopec u Tobelu, je skoro večer, za sebou mám jen něco přes 20 km a mám toho právě tak dost.

Vidím velký neoplocený dům, u něj koryto s vodou a nějakou paní, jak v něm cosi pere. Naivně si říkám, že by to mohl být herberk (moje souhrnné označení ubytování pro poutníky, i když se jim říká různě) a jdu se tam podívat. Není to herberk. Proším o dovolu občerstvit se vodou a usedám na okraj koryta. Točí se mi hlava a mám mžitky před očima. Blábolím něco v tom smyslu, že už nemůžu dál. Dům je obrovský, ale k sobě mě nezvou. Pán jen kamsi volá a pak mi říká, že když se vrátím kus zpět do Tobelu, že tam je nádražní hotel a můžu se ubytovat. Chvilí jsem tomu nakloněn, ale voda mě staví na nohy a říkám si, že ještě radši kus ujdu směrem vpřed. A snad i někde spočinu. Ostatně je teplo a jasná obloha bez mráčku.

Cestou se dívám, kde bych se uložil. Od St. Margarethen vede cesta podél potoka, pomalu se začíná stmívat a začínám si všimnout, že kromě všudypřítomných vlajek (což přisuzuju národnímu patriotismu švýcarů) na různých místech děti odpalují bouchací kuličky a rachejtle. Pak mi u jednoho domu veselá skupinka slavicích lidí po obvyklém pozdravu „grüezi“ zve na zahradu, nabízí skleničku vína a prozrazuje, že dnes mají státní svátek k založení Švýcarské konfederace (už roku 1291). Říkám si, jestli mi nenabídnou i nocleh, ale přes zjevné signály z mé strany je to ani nenapadne. Pak jdu kolem oploceného koupaliště, kde jsou sprchy, možnost se schovat pod střechu i pěkná tráva. Na něm má skupinka švýcarů soukromý večírek. Jedné paní se přes plot ptám, jestli bych tam jako poutník nemohl přenocovat. Prý v žádném případě.

Pokračuju ještě kousek do Sirnachu, už se opravdu stmívá a vidím u zavřené hospody pod velkým košatým stromem plácek se stoly a lavičkami. Takže tady. Odkládám batoh a jdu k domu za rohem požádat o vodu dva pubertáky, co si také hrají s rachejtlemi. Mluví i trochu anglicky, a tak naposled zkusím, jestli bych nemohl přespat u nich, třeba na zemi. Odpověď je záporná a doplněná bezelstným dotazem, proč že jsem vlastně bezdomovec. Vysvětluju, že jsem poutník, ale na odmítnutí to nic nemění.

Ukládám se do spacáku na lavičku pod strom, všude kolem létají rachejtle až do půlnoci a dřevo mě tlačí do zad. Konečně usínám, ale kolem třetí ráno mě budí mohutné šumění deště, jak padá do koruny stromu. Tenhle liják ji proprší za pár minut. Rychle všechno sbírám a utíkám se schovat přes cestu pod stříšku z vlnitého plechu, kam se vedle malotraktoru právě tak ještě vmáčknu. Zůstávám tedy naštěstí suchý, ale spát se už nedá.

Husův kámen v Kostnici

Švýcarské značení Svatojakubské cesty – šipka s nalepenou čtyřkou a symbolem mušle v rohu.

„Musilova“ lavička v Sirnachu. (vlevo v pozadí přístřešek)

Do Rapperswilu (2.8. 2020, neděle)

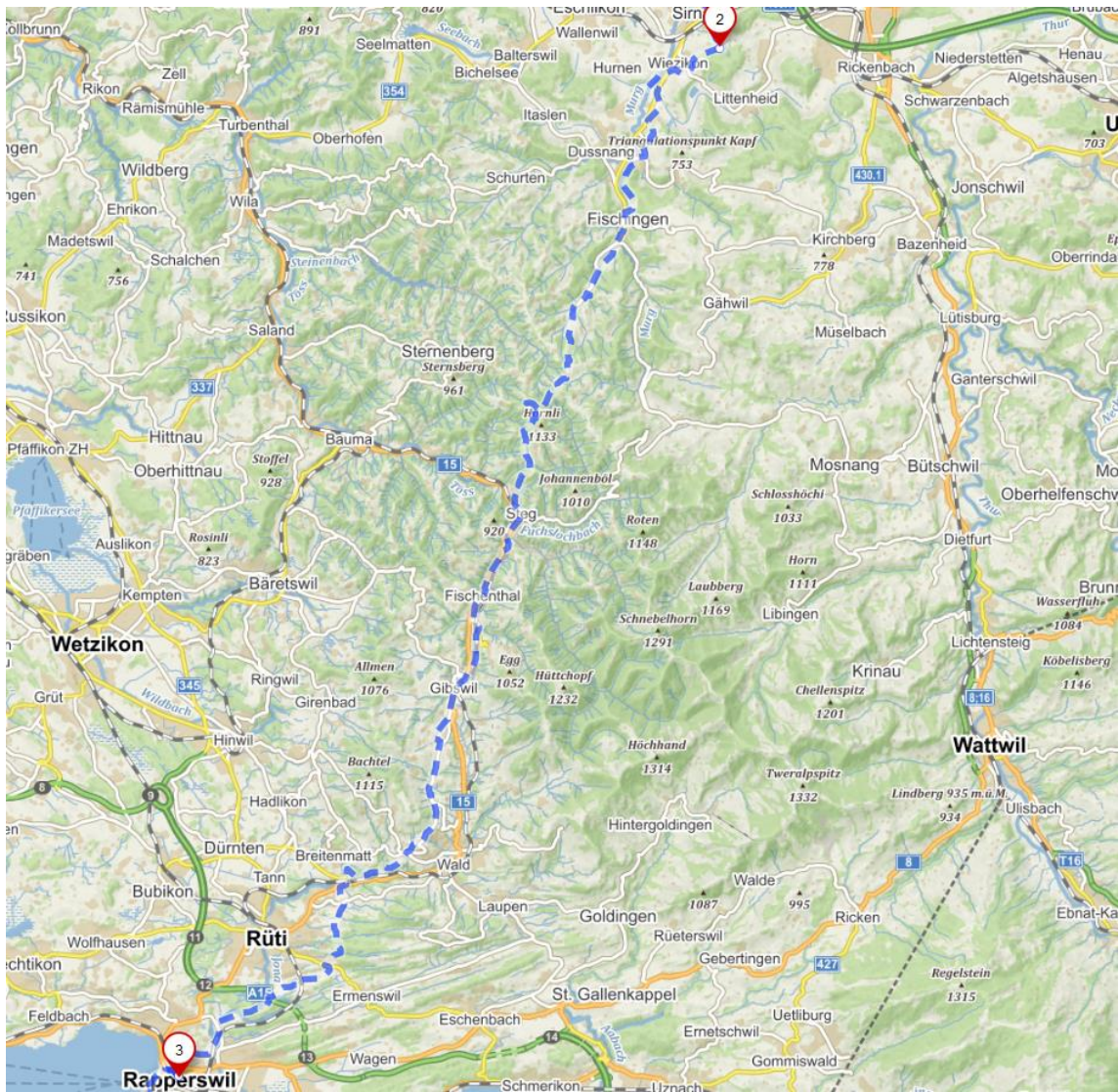
K ránu přestává pršet, tak zase balím zpět do batohu už připravenou pláštěnku a návleky, snídám řízek a vodu a ještě za šera se vydávám na cestu. Je neděle, tak bych rád třeba stihnul bohoslužbu v klášteře ve Fischingu. Cestou se ještě u jednoho zdroje vody myju. Opravdu to je ve Švýcarsku tak, jak jsem četl. Jsou tu mnohem víc míst, kde si kdokoli může po cestě nabrat vodu. Dokonce jsou většinou vytvořena kamennými žlaby, do kterých voda stále teče. Zjevně se jí nešetří a pokud není přímo vyznačen opak, tak je vždycky pitná. Tak jsem to četl a tak jsem se i zařídil – a bez následků. Ke klášteru přicházím před osmou, kostel je prázdný, otevřený, ale bohoslužba je tam až v půl desáté. Takové další zpoždění nechci riskovat, čtu si uvnitř nahlas příslušné nedělní texty a vyrážím dál. Ještě se dívám, kde by bývalo bylo to ubytování, ale žádné tam kromě drahého hotelu “pro poutníky” není!

Hned za Fischingem se cesta zvedá prudce do kopců a vede přímo přes ten nejvyšší v okolí (Hörnli 1133m). Je mi divné, proč mi píská tak zvláště v uších. Teprve po chvíli mi dochází, že to píská vítr v otvorech pro nastavení výšky mých trekových holí. Když víc zafouká, jsem prostě takový krysař.

Z vrcholku pak skoro stejně tak prudce zase klesám až do údolí do městečka Steg, k soutoku dvou říček. Pak se cesta dlouho klikatí podél železniční trati, až nakonec přes několik dalších kopců přicházím konečně k Rapperswilu na břehu Curišského jezera. Už je večer a začíná pršet tak vydatně, že si musím na zbytek cesty městem obléct pláštěnku. Naštěstí podle mapy nacházím fungující herberk a paní hospitaleros (označení pro správce herberku) mě ubytovává. Je to příjemná paní a se mnou je na ubytovně jen jedna další poutnice. V místnosti na spaní je celkem deset postelí, ale prý kvůli koronaviru mohou obsadit jen pět. A tak prý kvůli tomu zvedli i cenu.

Bavíme se o zítřku a obě dámy mi rozmlouvají můj plán dojít zítra až do Schwyz. Jestli si prý uvědomuju, jak velký kopec nahoru a dolů před ním je. No to si tedy neuvědomuju, protože při svém plánování koukám na mapy v rozlišení bez vrstevnic a odhaduju jen kilometry. Paní hospitaleros mi také radí, odkud si stáhnout na mobil v pdf kompletní seznam ubytování na téhle cestě Švýcarskem, a to včetně telefonních čísel. Ty ale asi moc využívat nebudu vzhledem k tomu, že ve Švýcarsku neplatí stejné tarify jako u nás a tak je tu volání pro cizince hodně drahé.

Sprchuju se, peru věci, kupuju si pivo, dojídám zásoby, konečně píšu poznámky do deníku za oba první dny a jdu spát, zatímco obě dámy v kuchyňce si spolu povídají německy. Jazyková bariéra tak ještě o něco víc prohlubuje poutníkovu osamělost.

Kostel s klášterem ve Fischingenu.

Pohled do krajiny – přede mnou v údolí městečko Steg

Sláva, první fungující herberk.

První mokrý den (3.8. 2020, pondělí)

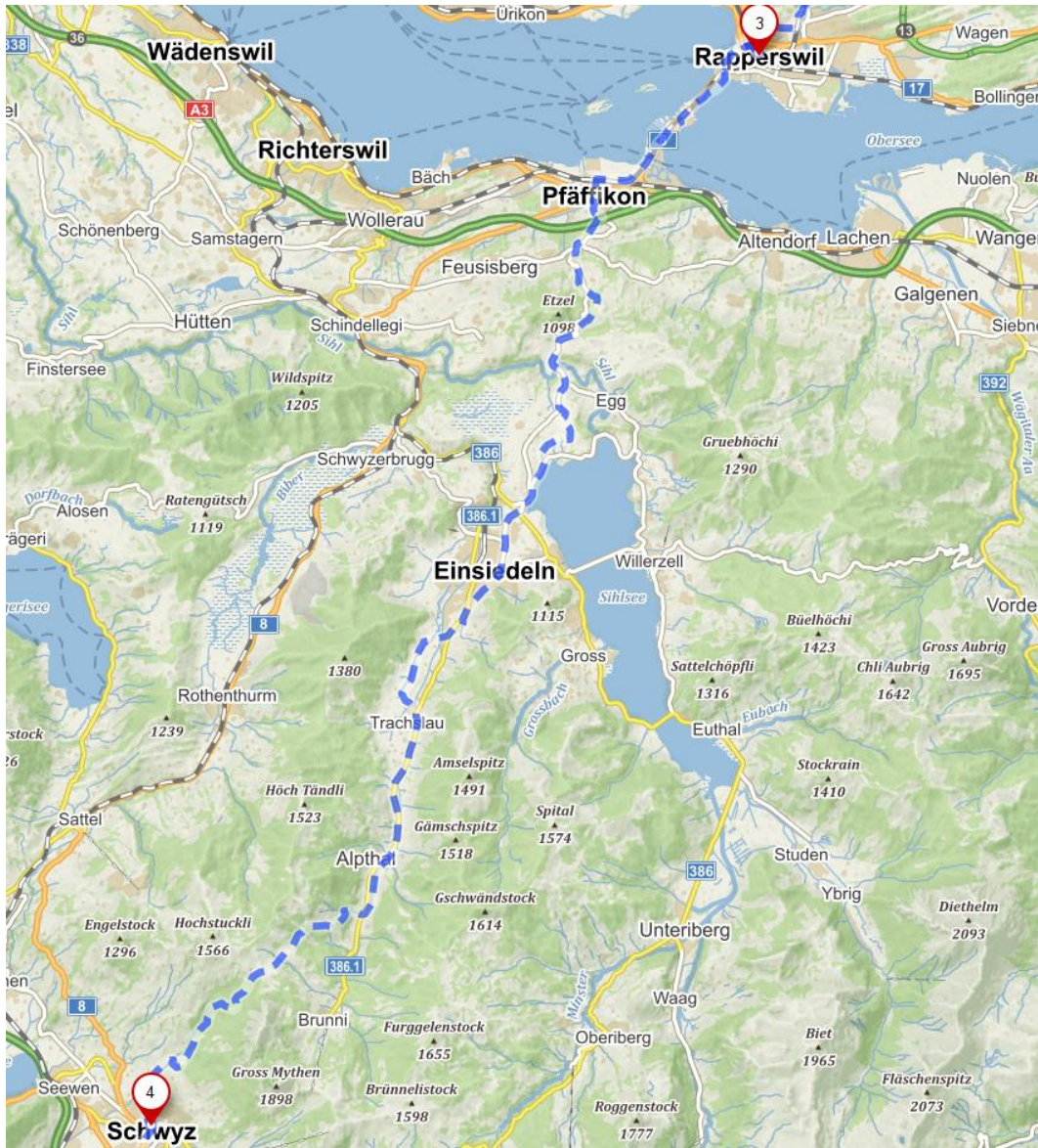
Ve dvě ráno se spustil takový liják, že mě to probudilo. Vstávám ještě za šera v šest, sice už neprší, ale předpověď říká, že zase brzo začne a že to takhle nějaký ten den i zůstane. V "sušárně" mi neuschly věci, co jsem si přepral. Mají tam ale fén, tak je pracně a dlouho dosouším horkým vzduchem a vyrážím kvůli tomu na cestu až v osm. Vracím se kousek zpět do historického centra, je moc pěkné. Pak už pokračuju značenou cestou po dřevěných lávkách přes jezero.

Hned jak přejdou na druhou stranu, rozprší se jako z konve s hodně velkými dírami v kropítku. V Pfäffikonu v podchodu u nádraží si ještě oblékám přes boty návleky a jen za tu chvíli se kraj podchodu naplní vodou tak, že nešťastní cestující, kteří už nemají kudy projít, musejí brodit až po kotníky.

Následuje další velké stoupání a klesání přes horský hřeben k jezeru u Einsiedeln. Ve městě s obrovským klášterem hledám dost dlouho supermarket. Konečně ho nacházím a kupuju si víno, chleba a párky. Pak pokračuju po celkem pohodlné cestě až do Alpthalu. Prakticky nic ale kolem sebe nevidím, protože hustě prší a navíc je mlha. Pohled na skály Klein a Gross Mythen je mi odepřen. Zato slibované velké stoupání si užívám do sytosti. Boty a ponožky už mám dávno nacucané vodou a teď se k tomu ještě pod pláštěnkou přidává pot. To ranní sušení fénem jsem si mohl odpustit. Naštěstí není zima. Říkám si, že v původním termínu v půlce dubna by to byl opravdu mazec.

Pod vrcholem je turistický přístřešek, svačím v něm a sbírám síly. Pak jdu ještě asi hodinu nahoru a mívám zavřený herberk, který mi ta paní doporučovala. Inu, také neví všechno. Z vrcholu se pak pořád v prudkém dešti valím spolu s proudy vody po kamenité cestě dolů. Ještě že mám hůlky, už si na ně zvykám a čtyři nohy jsou teď víc než vítané.

Těsně před Schwyz mě na silničce míjí auto a řidič zastavuje, jestli nechci svézt. Po chvíli domlouvání rukama nohama porozumím, že ví, kde je tam ubytování pro poutníky. Dnes je pro mě opravdu důležité, jsem jako vodník, a tak jsem rád, když se tam pro mě najde místo i za výrazně vyšší cenu, než jsem si představoval. Dole je hospoda a bar a v ceně ubytování mám aspoň i jedno pivo. Na pokoji pro čtyři jsem nakonec jen s jedním cyklistou a optimisticky si na elektrickém radiátoru opět suším boty i ponožky. Venku pořád leje, ale jsem rád, že to dnes dopadlo takhle. Absolvuju klasický večerní rituál s výjimkou dnes opravdu zbytečného praní a jdu spát.

Pohled zpět na Rapperswil

Samá voda (4.8. 2020, úterý)

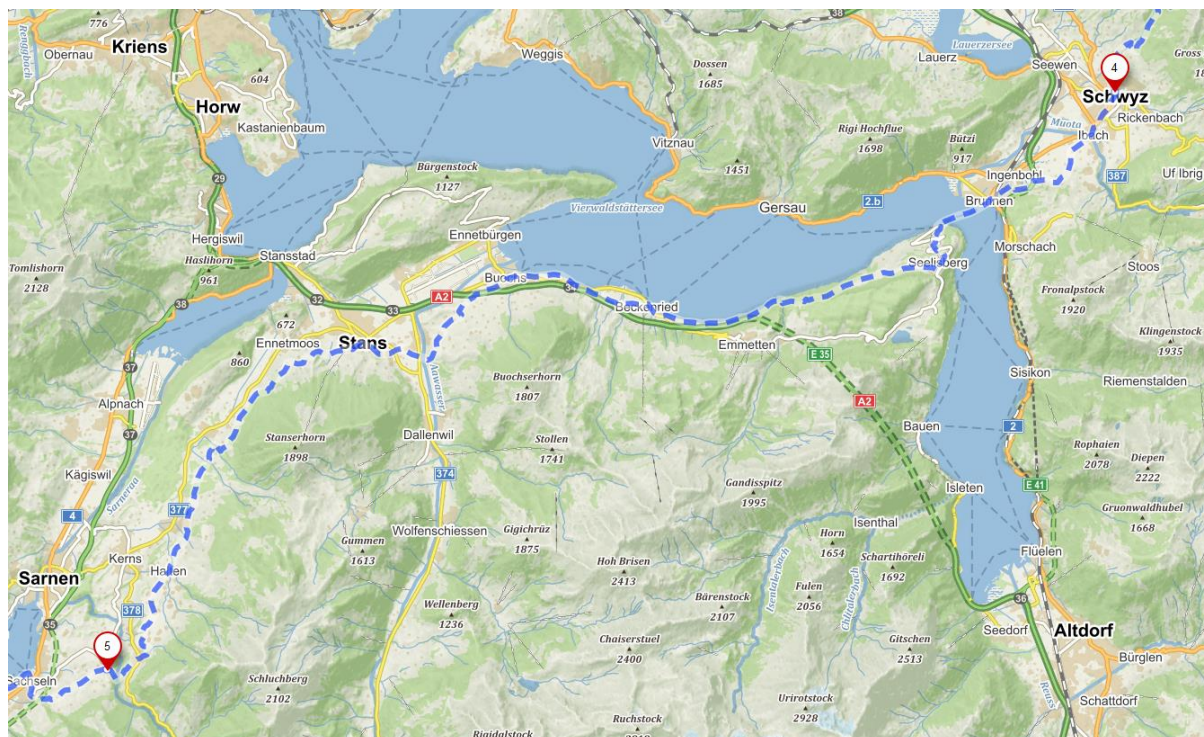
Vstávám znovu před šestou a v půl sedmé vyrážím. A jak jinak, opět do lijáku. Po chvíli se vracím pro zapomenuté hůlky, ještě ke mně dostatečně nepřirostly. Víím od hospodského, že první loď přes Vierwaldstättersee pluje z Brunnen už po osmé ráno, a tak pospíchám. Cesta vede rovinou, ale je dost dobrodružná. Na jednom místě, které nejde rozumně obejít, procházím asi deset metrů vodou až skoro po kolena. Nemá pak cenu udělat nic jiného, než boty vylít a ponožky vyždímat. Brát si suché by nemělo smysl.

V Brunnen potkávám při čekání na loď další poutnici. Říká mi, že ve Schwyz byla i možnost levného ubytování u sestřiček v klášteře, ale ten jsem v autě minul. Po krátké plavbě pokračuju v cestě opět sám, poutnice volí variantu s lanovkou. Jdu podle mapy kolem jezera, ale tak úplně podél vody to není. Cesta vede po stráních a rozbahněných loukách, takže čvachtám až do Beckenriedu, kde se "suším" v čekárně lodní společnosti. Déšť trochu ustává, ale po předchozí zkušenosti volím raději cestu po silnici přes Buochs, Stans a Kerns, odkud zahybám do kopců a stoupám k Flüeli-Ranft.

Konečně přicházím k herberku, co mám poznačený. Má v názvu Bruder Klaus, tak si říkám, že to je asi jméno rodiny, co ho spravuje. Je to omyl. Tenhle Klaus není sice Santa, ale i tak to je místně velmi uctíváný světec a jeden z patronů Švýcarska. Oficiálně jde o asketického poustevníka Nicholase z Flüe, ale tady je to prostě bratr Klaus.

Herberk je zavřený a zdá se, že bez známek života. Obcházím budovu kolem dokola a zespodu vidím otevřené dveře. Uvnitř jsou nějací lidé, tak se na ně obracím s prosbou o ubytování. Vyvádějí mě z omylu. I oni jsou v tomto kousku budovy jen v nájmu a žádný prostor na spaní nemají. Přesto alespoň volají majitelce herberku, že tu má poutníka. Ta asi po půl hodině přijíždí, odemyká a ubytovává mě. K večeru zjišťuju, že v té velké budově nakonec nejsem úplně sám. Ještě jsou tu manželé se synem, jen byli celé odpoledne někde pryč. Dávám se s nimi do řeči, umí anglicky. Jsou to sůfíčtí muslimové, moc milí a vzdělaní, procházejí si prý okolí a zítra se přesouvají na nějakou akci v rámci mezináboženského dialogu. Jejich pubertální syn je také velmi milý. Zvou mě na večeři a jsou to oni, kdo mě upozorňují na bratra Klause a na památky v okolí s ním spojené.

Několikadenní máchání nohou ve vodě přináší s sebou přes všechnu péči první puchýře, ale zítra se má počasí měnit k lepšímu. Jdu spát.

Přístaviště v Brunnen

Údolí za Stans, před stoupaním do kopců.

Pohled zpět z Flūeli-Ranft.

Konečně slunce (5.8. 2020, středa)

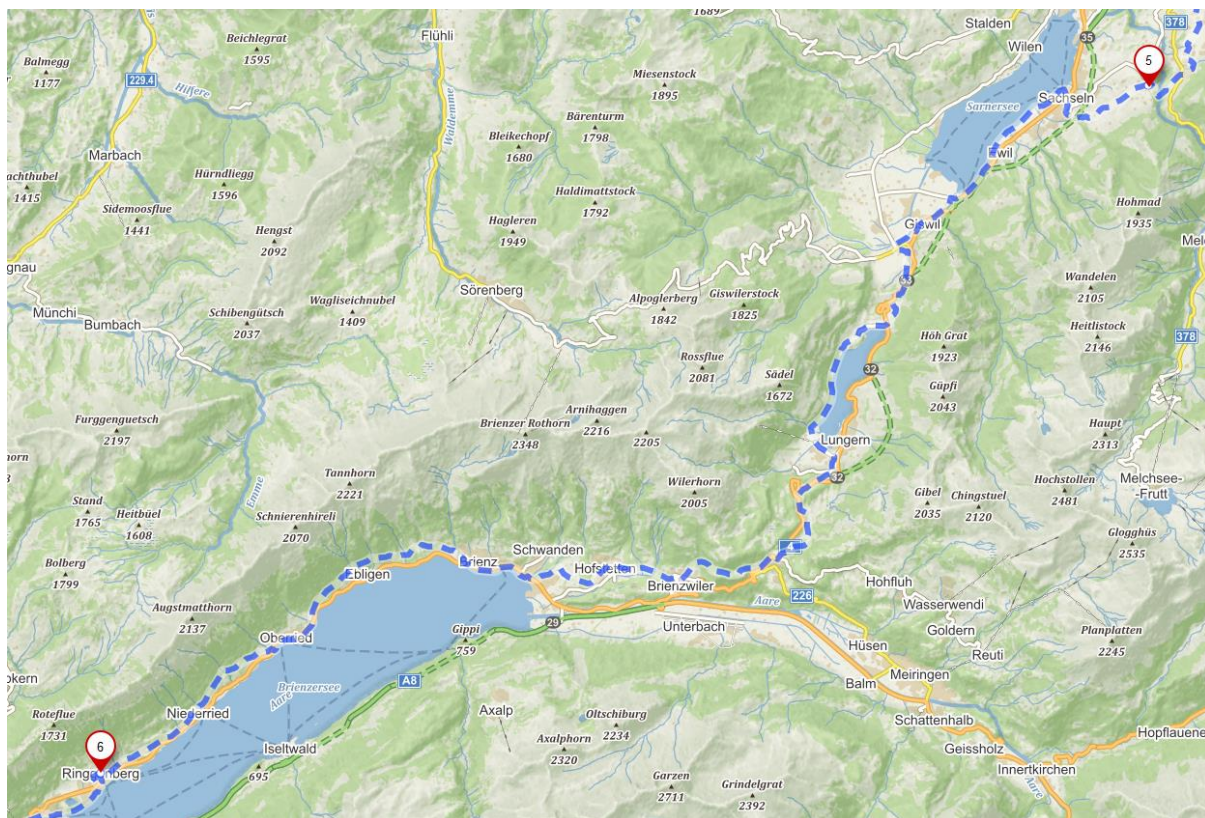
Ráno je krásně, vstávám před šestou a v sedm vyrážím. Prohlížím si důkladněji Flüeli-Ranft, zejména kvůli tomu Klausovi. Scházím pak po lukách do Sachseln, na chvíli ztrácím cestu a lezu přes ohradu ke kravám. Jedna stojí přímo na pěšině, nechápe co tam dělám, ale nakonec si asi řekne, že moudřejší ustoupí.

V Sachseln je otevřený kostel a v něm do oltáře zabudovaný bratr Klaus pěkně v celku. Jsem u jezera Sarnensee, užívám si pohodovou cestu podél břehu a pěkné počasí. Cesta se opět zvedá za Giswilem do kopců, užívám si ale krásné výhledy na už opravdu vysoké a zasněžené vrcholky Alp. Pak opět scházím k dalšímu jezeru, kde si kromě krásných výhledů užívám i jeho prázdninovou atmosféru s relaxujícími lidmi, půjčovnami loděk a rybářských prutů.

Za Lungernem přichází vyloženě horská prémie při stoupání do průsmyku Brünig a pak cesta lesem střídavě nahoru dolů, zakončená sestupem do městečka Brienz ke stejnojmennému jezeru. Cestu si užívám. Sluníčko svítí, ale u jezera není vedro. Jsem už dost unavený, ale chci dojít co nejbliž k Interlaken na jeho dolním konci. Pro představu, protáhlé jezero je velké asi jako Lipno. I ta atmosféra je podobná, městečka u vody jsou plná pláží a upravených cest se stánky se zmrzlinou a půjčovnami lehátek. Tady ale bude problém s ubytováním. Nikdo pochopitelně nechce provozovat ubytovnu pro poutníky za levno, když může naplnit kapacitu výletníky za mnohem větší peníze.

Před Riggensbergem vidím úplně ideální seník. Je zavřený jen na petlici a uvnitř je slámy tak akorát. Ještě procházím městečkem až k vodě, ale žádnou lepší alternativu nenacházím. Doplnuju vodu a myju se v jezeře. Objevuju přitom kromě kalhot úplně na zadku rozpáraných také obrovský puchýř na malíčku, který vyhřezává i z preventivního oblepení. Přezouvám se do sandálů a vracím se do seníku. Pohodlně si ustýlám a kromě večeře, kdy jako obvykle mám párky a bagetu, přijde ke slovu jehla. Postupně s ní řeším kalhoty a puchýř, který se už opravdu musí propíchnout. Svítím si v šeru čelovkou, ale když slyším někoho přicházet nebo projíždět, tak ji zhasínám. Nerad bych, aby mě někdo odsud vyhodil.

Na slámě se mi spí krásně, ostatně některá ubytování přímo "schlafen auf Stroh" za nemalé peníze inzerují.

Bratr Klaus v Sachseln.

Kráva za Giswilem

Spaní na slámě.

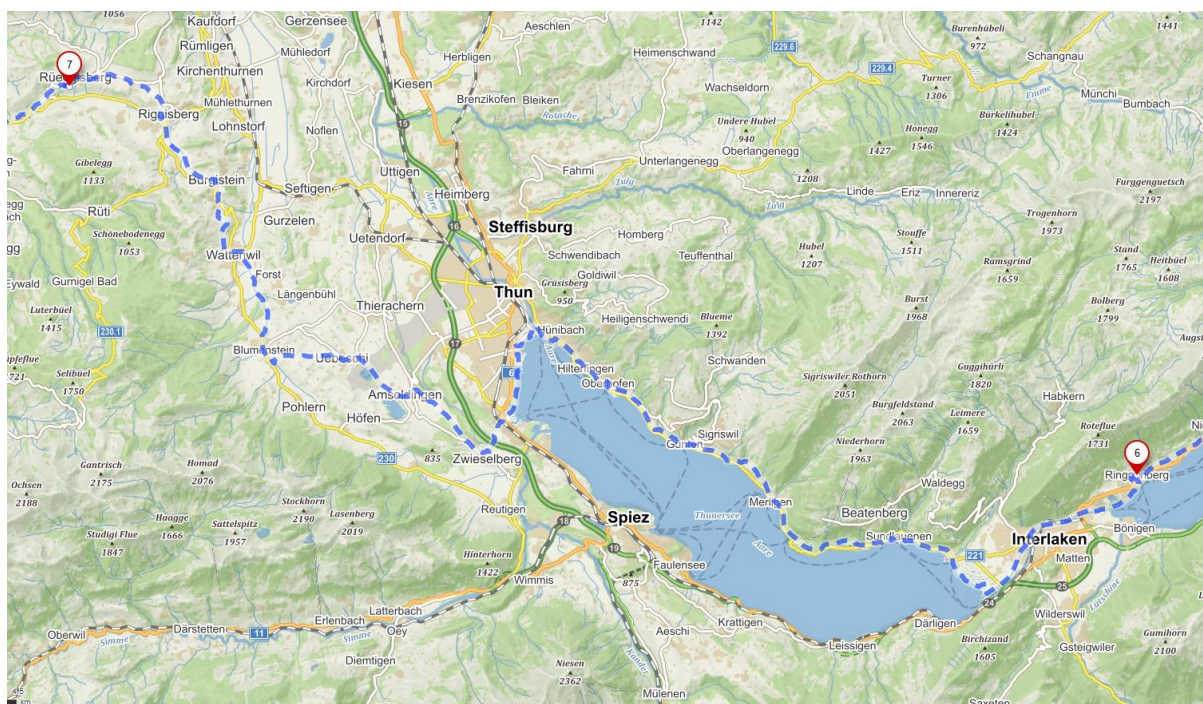
Mezi jezery (6.8. 2020, čtvrtek)

Ráno v šest vstávám a do sedmi balím. Konzumace vody, vína a sušenek mi tolik času nezabírá, ale o to déle balím plachtu a spacák, aby v nich nebyla sláma. U prvního korýtka s vodou si při ranní hygieně uvědomuju, že nemám na krku svou poutnickou mušli. Vracím se do seníku a naštěstí ji rychle na slámě nacházím. Je u ní jen ulomený růžek a nedrží na řemínku. Trochu v ní nůžkama opatrně dělám nový výstupek a znovu ji uvazuju. Místo seníku bych měl spíš psát o slamníku, ale ten má v češtině jiný význam. A když už jsem u jazyka, ten jejich pozdrav, co přepisuju jako grūezi, se mi nějak nedaří odposlouchat. Denně ho slýchám mockrát, ale přijde mi, že každý říká trochu něco jiného. Někdo spíš greci, někdo zas víc jako grizly, a já se vždycky snažím zamumlat podobně. Znamená to něco jako “Zdař Bůh”, a co jiného by měl poutník zvěstovat víc.

Procházím Interlakenem a jak už název napovídá, je to město posazené mezi dvě jezera. Ta spojuje v délce asi tak pěti kilometrů řeka. Pak jdu ještě další dva kilometry přírodní rezervací nízkým lesem podél břehu druhého z jezer – Thunersee. Do Merligenu pospíchám už většinou po silnici na další loď do Spiez. Abych ji stihnul, neobcházím tunely ve skalnatém pobřeží po krkolomných pěšinách jdoucích nahoru a dolů, ale nasazuju si čelovku a tunely procházím vedle jedoucích aut. Naštěstí jsou krátké, vždy je vidět světlo na jejich konci. V Merligenu mám nakonec ještě asi půlhodinu času před odplutím, tak si doplňuju zásoby. Ano, opět párky, protože tady ještě chorizo nemají.

Spiez na protější straně jezera je krásné městečko s hradem a podle toho je tu i příslušný turistický ruch. Moc se nezdržuju, protože další vytipované ubytování mám až v Rūegisbergu a jsem teprve před polovinou dnešní cesty. Opravdu rád bych se už zase pořádně osprchoval a dopřál si trochu pohodlí. Od jezer se postupně zvlněnou krajinou stále stoupá až do nadmořské výšky kolem 1000 metrů, ale už to není ta divoká strmost, jako dřív. Jdu celý den v sandálech, aby se malíček měl šanci trochu hojit.

Veďro k večeru přece jen slábne. Konečně přicházím do Rūegisbergu a podle čísla popisného hledám ubytování. Přicházím k dřevěnému statku a volám na dvůr, kde slyším nějaké hlasy. Přichází majitel a naštěstí se nepodivuje, že o žádném ubytování pro poutníky nikdy neslyšel, ale naopak přikyvuje a jde mi ukázat, co a jak. Není to úplně standardní ani přehledné. V jedné budově přes cestu je kumbál se sprchou, v jiné z boku nalepený záchod a do třetí, kde je pokojík, se vstupuje kůlnou. Voda teče jen na dvorku. V pokojíku, který působí velmi útulně a je zařízen pro tři, jsem opět sám. Majitel tam má na zdi i mapy se špendlíky, vyznačujícími odkud každý poutník pocházel. Tak teď už je tam zastoupena i Praha.

Průplav v Interlaken

Stoupání s výhledem

Pokojík v Rūegisbergu.

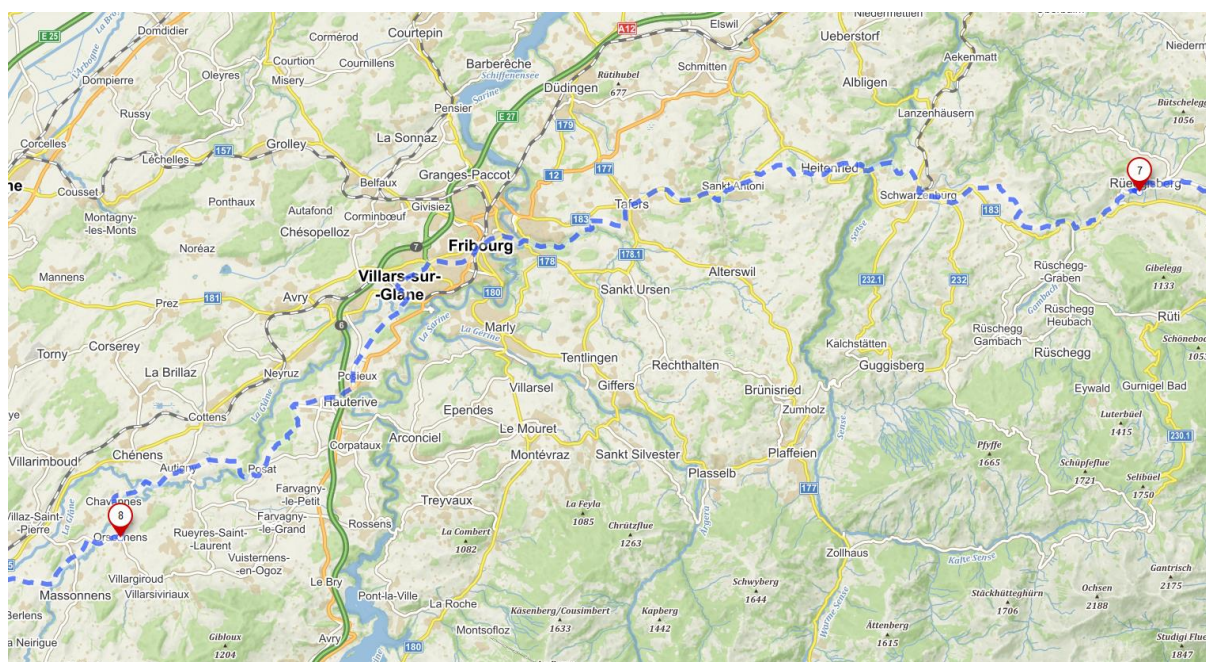
Vedro (7.8. 2020, pátek)

Vycházím opět v sedm a potkávám se ještě s majitelem. Nemám drobné franky za pivo, co jsem na pokoji vypil, tak mu dávám část drobných v eurech a ulehčuju své kapse. Ostatně zase jsem musel látat kalhoty, sypou se na zadku jako divé. Cesta vede ještě nějakou dobu nahoru a dolů, ale postupně je to stoupání i klesání mírnější, až procházím jen lehce zvlněnou krajinou bez zvláštních zajímavostí.

Ten podivný pozdrav s grizlym začíná ustupovat, někdo už mi dokonce řekl docela spisovně “gutentag”. Vše se mění vstupem do Fribourgu. Rázem je to “bonžurmesje”, už jsem ve francouzsky mluvícím kantonu. Nevím, jestli je to tím jazykem, ale značení začíná být liknavější, dvakrát drobně bloudím a jednou zbytečně sejdu a zase vyjdu slušně velký kopec. Prostě jsem šel po jiných značkách, než jsem měl, ono se to špatně rozlišuje.

Pak už nastává jen boj s vedrem a trochu s levým kotníkem, co jsem si ho předevedírem podvrknul. Ozval se bůhvíproč až teď. Na každém místě, kde je nějaká voda, si máčím hlavu a krk. Na jednom z odpočívadel zapomínám při doplňování láhev, takže mám jen jednu se zbytkem vína.

Na dnešek mám vytipované ubytování v kategorii A, tedy s předpokládanou cenou do 30 Fr. Jde o mužský klášter Notre Dame de Fatima v Orsonens asi kilometr bokem od značené cesty. Zvoním u brány a za chvíli přichází vietnamský řeholník v bílém hábitu. Nějak se domlouváme, jako obvykle rukama nohama, protože angličtina opravdu není jejich silnou stránkou. A moje francouzština se omezuje jen na pozdrav a poděkování. Vede mě chodbami kláštera a ukazuje mi, kde budu spát. Opět jsem na celém patře pro poutníky úplně sám. Jak se později dozvídám, celá místní řeholní komunita jsou Vietnamci a živí se pěstováním sóji a výrobou sýra tofu. A také, že oficiálně měli pro poutníky kvůli koronaviru zavřeno. Ale když už jsem u nich zazvonil, tak to neřešili.

Klášter v Orsonens

A moje cela v něm.

Další vedro (8.8. 2020, sobota)

Vstávám už tradičně v šest a v sedm už jsem na cestě. Snídani si dělám u mnichů v jídelně. Jako obvykle když je k dispozici horká voda, mám čaj, kávu a sušenky. Zase má být vedro, tak si mažu krémem proti sluníčku už tak dost připálené části těla. Zajímavě kontrastují s tím bílým zbytkem. Kromě pásku od hodinek mám také na obou rukou světlé pruhy od řemínků hůlek, musím si na to dát pozor a držet hůlky na sluníčku bez nich. Takhle to vypadá fakt dost blbě.

V Romontu jsem před devátou, kupuju si v krámě čínskou polévku a pití v šikovné lahvičce, která mi pak nahrazuje tu, co jsem ztratil. Kromě párků, sušenek a bagety si dopřávám tentokrát i sýr. Uvědomuju si, že budu muset vystačit se zásobami do pondělí, protože tady v neděli opravdu nepracují a mají všude zavřeno.

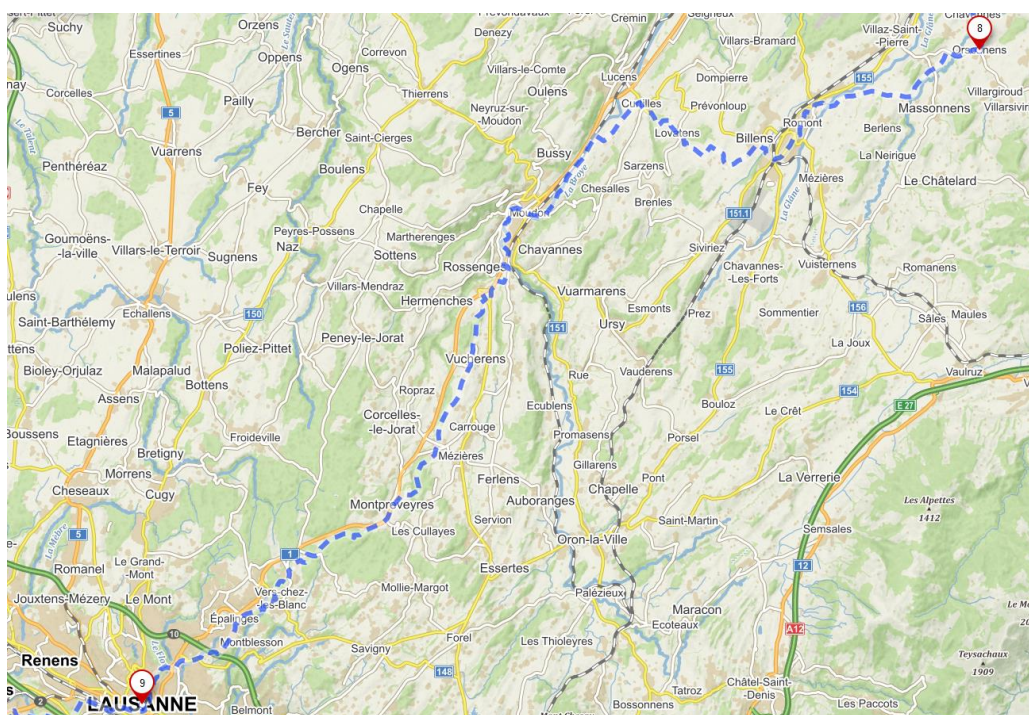
Z Romontu do Moudonu už je mi putování hodně nepříjemné kvůli vedru. V Moudonu jsem asi tak v půl druhé, sedím ve stínu u fontánky s vodou a obědvám. Musím sníst sýr. Celý, protože z něj úplně teče tuk, jak je rozehrátý. Asi mi to neudělalo v kombinaci s vodou dobře, tlačí mě žaludek. Ani neustálé pití vody, kdy už si připadám jako žába, ani polévání hlavy, moc nepomáhají. Mám toho fakt dost a koukám do mapy, jestli mě čekají aspoň trochu zalesněná místa. Po páté hodině se lesy začínají objevovat, ale na ukazateli je do Lausanne (katedrála) ještě tři hodiny cesty. A předpokládané ubytování je ještě asi 4 km za katedrálou.

Lausanne na mě žádný zvláštní dojem nedělá, navíc trochu bloudím a u katedrály zjišťuju, že mše je tady zítra až v 10h. To fakt nedám, abych se po cestě ráno od ubytování vracel skoro hodinu zpět a ještě ztratil půlden.

Potkávám jednoho poutníka a společně nacházíme ubytování. Je to takový typický velký Youth Hostel jako máme na Strážkově kousek od domu. Cena je sice vzhledem ke společnému ubytování oproti normálnímu hotelu nižší, ale rozhodně pro poutníka vysoká. Dávají mi sice deset procent poutnické slevy, ale hned si zase přirážejí turistický poplatek.

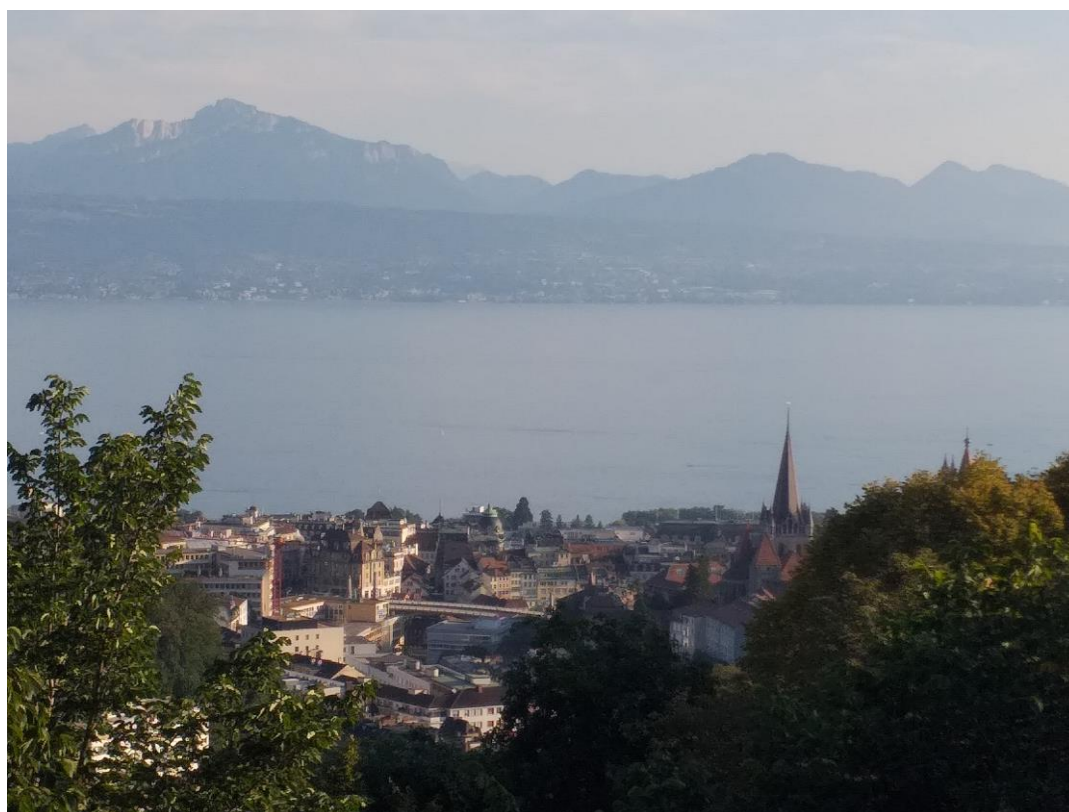
Hostel je plný rozjuchané mládeže a na pokoji se mnou spí protivnej nerudnej chlap s kufrem. Buď mu firma nezaplátila lepší ubytování, nebo ho vypakovala žena, nevím.

Kalhoty definitivně vyhazuju, opravdu v nich už mám nenapravitelně holou řiť. Beru si náhradní, ze kterých jen odpojuju dlouhé nohavice a dělám tak kraťasy. Budou mi muset vydržet až do konce cesty, jiné už nemám.

Odpočinek v lese

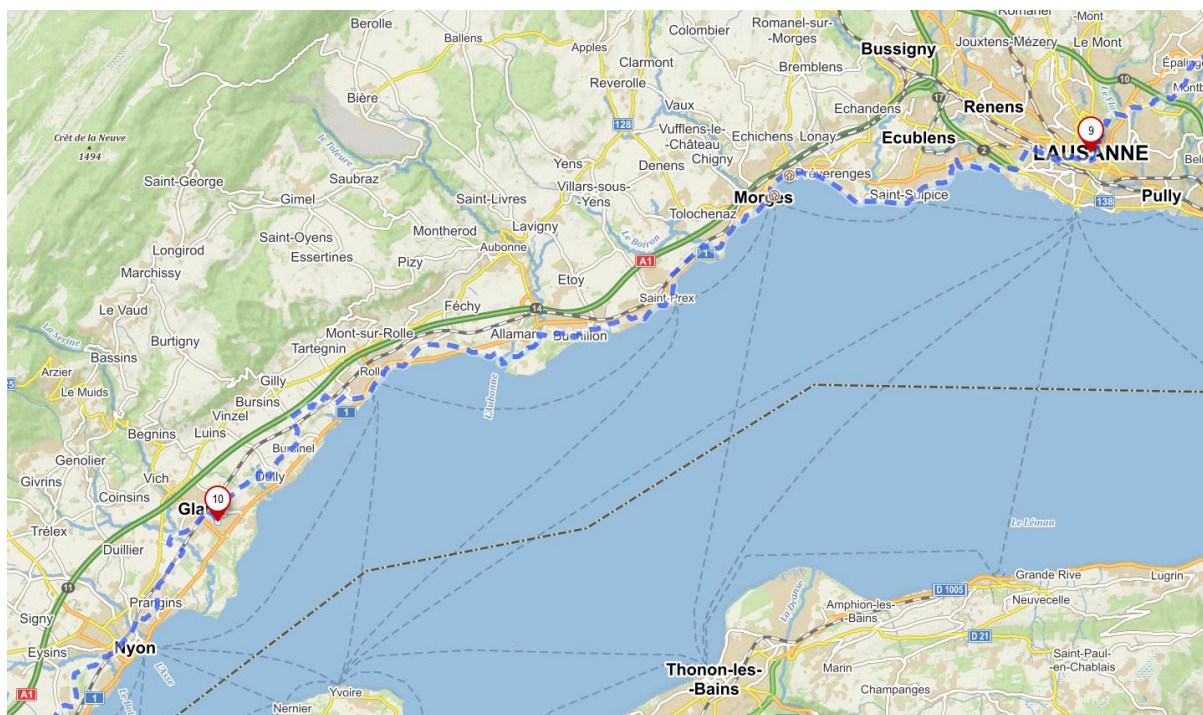
Pohled na Laussane

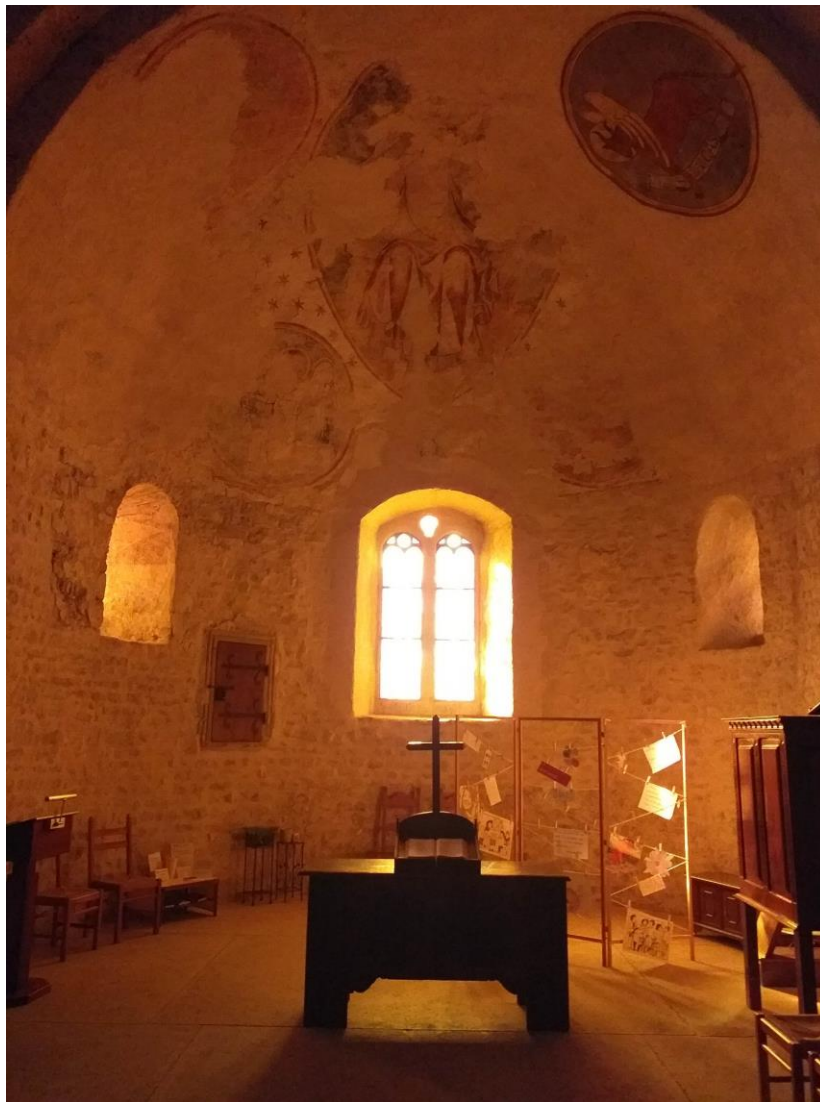
Kolem Ženevského jezera (9.8. 2020, neděle)

V ceně noclehu je alespoň snídaně, a to už od půl sedmé. Vstávám jako vždy brzo a snídani si náležitě užívám. Odcházím proto až v půl osmé a jde se mi podél ohromného Ženevského jezera dobře. Cesta je rovná a snadná, místy kolem pláží, jezero není zařízlé mezi kopce a terén je plochý. V Saint-Sulpice je otevřený krásný malý románský kostelík. Jdu dovnitř, čtu si nedělní texty a cítím se líp, než v katedrále s turisty. Pak ale pokračuju v cestě a zhruba už od Morges zase stoupá výrazně teplota.

V Rolle jsem v pohodě ve tři, cesta tady vede často lesíky a ve stínu. Prvně také vidím pěstovat kiwi ve velkém. Obcházím trať a jdu kolem vinice. Ochutnávám hrozny, jsou ještě moc kyselé, jen jedna červená odrůda je už docela sladká a dá se jíst. Do Glandu, kde mám poznačený nocleh, to už je ale klasický opruz – prostě hic a málo stínu. Na svůj herberk jsem viděl upoutávku už v Rolle a občas se na sloupu objeví další. To je poprvé, co ho vidím takhle inzerovat. To jsem zvědavý, co to znamená.

Přicházím do Glandu a herberk je hned na jeho okraji. Chvilí hledám vchod, je z boční strany budovy. Dveře jsou opatřeny zámekem na kód a nikde nikdo. U dveří je cedulka s informací, že je to městský herberk a telefonní číslo. Nedá se nic dělat, ať je cena volání jakákoli, zkouším se dovolat. Pán na druhé straně je naštěstí ochotný, říká, že je sice na oslavě u přátel, ale že za čtvrt hodiny dorazí. A opravdu drží slovo. Ubytovna je skvělá, kompletně vybavená, levná a jsem v ní sám. Takže ty upoutávky znamenaly, že se tady zastupitelstvo o poutníky stará. Čestná výjimka. V knize hostů vidím pět dní starý zápis, že tady spala nějaká Marie, poutnice z Česka. Jdu se ještě v klidu vykoupat do jezera, opravuju si nohy a vařím večeri, protože v herberku jsou volně k dispozici i těstoviny a nějaká omáčka. Prostě nakonec fajn neděle.

Ve stejnojmenném kostelíku v Saint-Sulpice.

Koupel v Ženevském jezeře.

Do Ženevy a dál (10.8. 2020, pondělí)

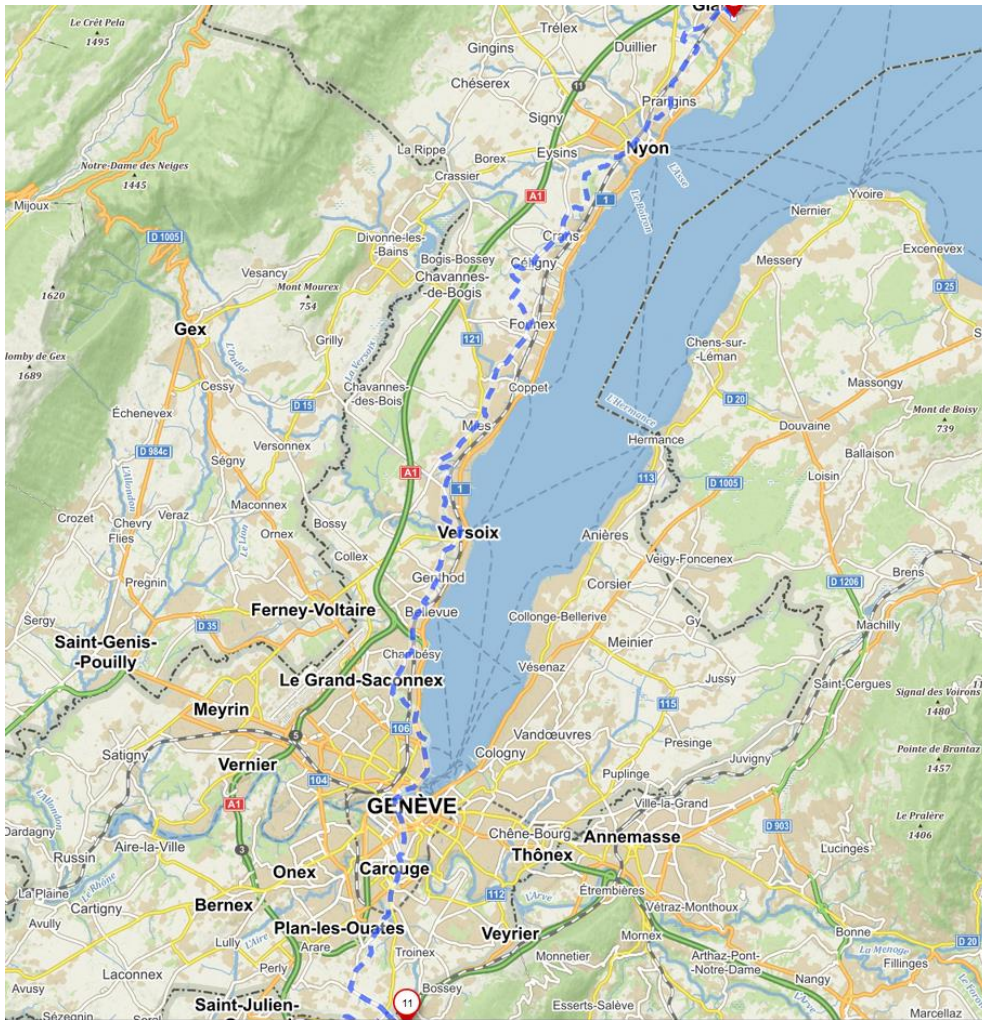
Ráno se budím v šest, ale na budík. Bez něj bych spal dál. Vstávám, dělám si čaj a jím své sušenky. Všechno opět balím a před sedmou vyrážím na zteč Ženevy. Není to až tak daleko a u tamní katedrály by mělo být ubytování pro poutníky. Po ránu to jde, sice je dost teplo, ale slunce kryjí lehké mraky na ranní části oblohy. Bohužel jen na té ranní, takže pak je to jako včera. Cesta se klikatí dál od jezera, okolo železnice a i když občas jde nějakým lesíkem, často vede po silnicích a mezi vinicemi. Tam se stín hledá těžko.

Ženeva se blíží, z jednoho kopce už je vidět i charakteristický vysoký vodotrysk. Je to k němu ještě daleko, ale už si představuju, jak se po druhé hodině odpoledne ubytovávám v centru u katedrály. Snad mi na to těch zbylých 40 Fr, co mi ještě zbylo, bude stačit.

Sestupuju k jezeru, procházím velkým parkem a dělám si u jedné kašny přestávku. Mám spoustu času a taky mě dost bolí záda. Ten batoh, co jsem si pořídil, je sice správně malý a má různé úchyty, ale jak se ukazuje, není vhodný na takovéhle výpravy. V horku se mi potem zkrabatila pevná výztuha v oblasti lopatek a píchá mě vytrvale do zad. A v oblasti pasu se z něj vyklubala ven ocelová výztuha, která mě zas tlačí tam. Vypomáhám si náhradními ponožkami jako vycpávkami, ale stejně batoh nenesu správně a větší váha mi tlačí na ramena. Odkládám ho na lavičku a jdu se ke kašně osvěžit. Zapomínám u ní brýle a po chvílce na mě gestikulují nějaké tři postarší paní a něco francouzsky stále opakují. Pak si jedna udělá rukama kolem očí brýle a já konečně chápu a jdu si pro ně. Říkám anglicky, že neumím francouzsky, když zaslechnu, že se navzájem baví slovensky. Tak přeju do češtiny a hned si rozumíme. Ještě jim na oplátku dělám společné foto a vyrážím znovu k cíli.

V centru jdu po nábřeží kolem uzavřeného lunaparku, potkávám zase na ulici lidi v rouškách a doléhá na mě tenhle cestou vytěsněný svět. Platí to pro každé velké město bez ohledu na dobu – pro poutníka není příjemné jím procházet. Odcizení lidí je najednou mnohem tísnivější, říkám si, jak opravdu zle na duši je městským bezdomovcům. Nakonec přicházím k domnělé katedrále, ale je to luteránský kostel. A naproti je místo ubytovny pro poutníky nějaká uzavřená výstavní prostora s cedulkou, že cosi od 16 do 17h, ale čekat dvě hodiny na možnost, že tam třeba ubytování opravdu je, mě ani trochu neláká. Ve svém seznamu mám ještě kontakt na jedno přespání v soukromí kousek od hranic asi kilometr bokem od značené cesty v Croix-de-Rozon, je to tak na dvě hodiny chůze, takže беру batoh a pokračuju dál. Stoupám od jezera znovu stále výš do kopců, záda mě bolí a bolest se stupňuje do divného tlaku na hrudi. I když je to blbost, napadá mě infarkt a těžko se té myšlenky zbavuju. Říkám si, abych už byl ze Švýcarska pryč, protože přece jen z Francie jako země EU by byl transport těla jednodušší a levnější.

Přicházím do správné ulice, ale nemůžu tam příslušné číslo domu vůbec najít. Vidím ale poštu, tak se jdu zeptat. Ve dveřích se mívám s nějakou paní, a protože mluví anglicky, tak jí svěřuju i důvod svého hledání. Na chvílku se zarazí a pak říká, že kdyby mi nevadilo, že to ještě nemá hotové, že u sebe připravuje také jednu místnost pro ubytování poutníků. Nadšeně souhlasím, lepší vrabec v hrsti. Bere mě do auta a převáží rovnou přes hranice do asi 3km vzdáleného městečka Collonges sous-Salève. Je to bokem mimo trasu, ale nemusím se vracet, půjde to navázat po silnici na původní trasu tak za hodinku. A hlavně jsem už ve Francii. Dávám jí svůj zbytek franků, už je nebudu potřebovat. Prý si je zarámuje jako příspěvek od prvního ubytovaného poutníka. Jdu si nakoupit do samoobsluhy za eura, kupuju další víno a taky chorizo, konečně ho mají. Paní bydlí v docela útulném domku, ale opravdu ještě nehotovém. Žije sama, ale teď tam má svého syna z prvního manželství na prázdninách. Je to černoušek a paní večer poodhaluje i peripetie svého osobního života. Říká, že i druhý její partner byl černoch, ale ten ji jen využil, aby měl jako běženecké kde být. Ukazujeme si fotky rodiny, dostávám večeri a jdu spát.

Ženevské nábřeží

Vedro ve Francii (11.8. 2020, úterý)

Ráno se napojuju podle očekávání na značenou cestu. Je trochu zataženo a i přes tropickou noc se jde ještě dobře. Cesta stále stoupá do Savojských Alp. Rozhodně to ale zatím nejsou tak prudká stoupání a klesání, jako ve Švýcarsku. Co ale zpomaluje a znepríjemňuje cestu, jsou místy hodně kamenité stezky, kde si chodec musí dávat dobrý pozor aby neupadl nebo si nezhmoždil kotníky. Také tu narozdíl od Švýcarska není k dispozici tolik vody, takže si nemůžu tak často polévat hlavu a musím víc dbát na to, abych měl láhev plnou. Cestou se živím ostružinami, co rostou hojně podél cest.

V Charly mě upoutá malý kostelík s informační cedulí o tom, že tudy vedla poutní cesta do Compostely už ve středověku. O notný kus cesty dál odpočívám ve stínu u krásně vodou vymodelované průrvy ve skalách a ještě dál přecházím starý krytý dřevěný most. Zajímavých míst je po cestě dost, ale jak teplota i únava stoupají, ozývají se záda a čas se vleče, vše začíná splývat do monotónní šedi a jediného imperativu – vytrvat.

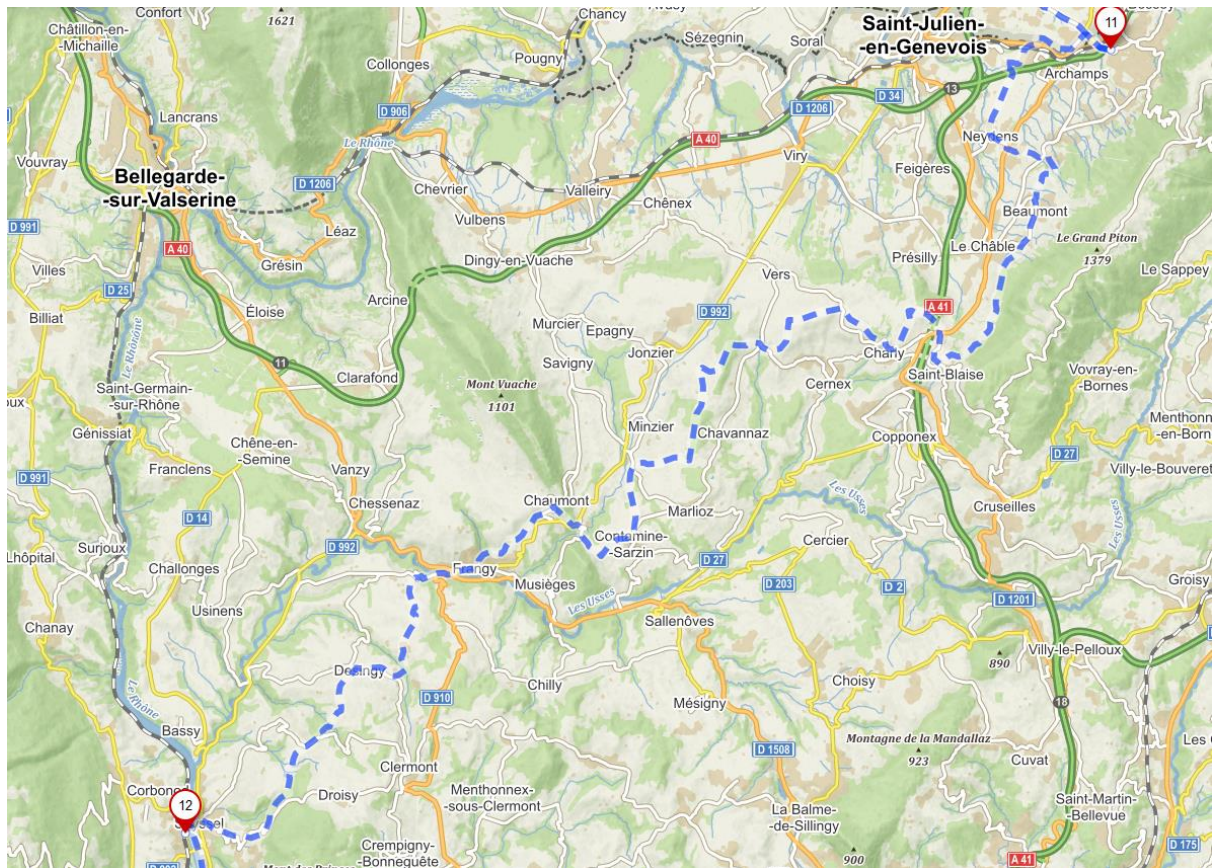
Chci dojít až k Rhône do Seysselu a tak odpoledne netrpělivě čekám, kdy se stálé stoupání změní na klesání. A dlouho čekám marně. V Desingy už toho mám dost, jsem přehřátý a unavený. U kostela mají na obecním úřadě – pozná se podle nápisu Mairie – otevřený boční vchod k záchodům a umyvadlu s vodou pro poutníky. Jsou tam i nálepky s předtištěnými razítky do kredenciálů. Chvilí si pohrávám s myšlenkou zůstat tady a ustlat si jen tak na zemi. Důkladně se polévám vodou, sedám si na schody a dávám se trochu dohromady na ještě asi pětikilometrový úsek. Až těsně před Seysselem se cesta trochu stáčí dolů, ale pořád jsem v kopcích. Městečko se totiž rozkládá na několikakilometrovém strmém svahu a ulice, kde předpokládám herberk, je úplně nahoře. Mapy často klamou, nemám čas zkoumat detailně vrstevnice a nakonec je to jedno, stejně musím projít tím, co je.

Jdu dlouhou ulicí a jsem čím dál nervóznější, protože stále žádný herberk nevidím. Až si všimnu na jednom docela zchátralém domě dřevěné cedulky a pootevřených dveří do nevábne chodby. Pokoje v patře jsou otevřené, stejně tak záchod i koupelna s tekoucí vodou. Jinak pusto prázdno. V jednom z pokojů nacházím kartičku s Pražským Jezulátkem, na které je připsáno – Merci, Marie de Prague. Aha, to je ta Marie, co jsem na ni narazil už v Glandu. A tak si říkám, že tenhle herberk asi nefunguje, jen nechali odemčeno pro zoufalé poutníky, aby se aspoň měli kam uchýlit. A že ta Marie jim alespoň napsala poděkování. Jdu se osprchovat a osvěžit studenou vodou. Jen tak nahý si lehám na postel, rovnám záda a relaxuju po parném dni. Najednou slyším hlasy a bleskově si oblékám aspoň trenýrky, když už do pokoje vstupuje postarší dáma v doprovodu páru s batohy na zádech. Kouká na mě káravě a po chvíli pochopím, že se zlobí ne kvůli mému ne dost společenskému oblečení, ale že jsem jí nezavolaal a že mě podezřívá, že jsem se chtěl vyhnout placení. Neumí opravdu ani slovo anglicky, naštěstí mi trochu pomáhají ti dva poutníci a tak vysvětluju, jak to bylo. Vidím až potom, že k téhle části budovy přiléhá z druhé strany ještě poměrně nová část s jídelnou, a na ní je velká a čitelná cedule i s telefonním číslem.

S paní hospitaleros a dvěma dalšími poutníky se společně domlouváme na večeři, nejdřív myslím, že ji máme připravovat společně, ale ukazuje se, že je to naopak. Paní kmitá v kuchyni a žádnou pomoc nechce. Nakonec se z toho vyklube kompletní čtyřchodová francouzská večeře na prostírání a s obsluhou. Anglicky trochu umí jen ta jedna poutnice, tak s její pomocí zjišťuju, že Marie z Česka tu byla před třemi dny a její náskok jsem snížil. Možná, že se tedy nakonec potkáme. Dvojice poutníků vypráví, že se jim zhatil plán cesty, protože tu slečnu píchla vosa a otekla jí noha. A já si uvědomuju, jak nejspíš jsou naše plány a co všechno může cestu překazit.

Snídani si na rozdíl od nich neobjednávám, má být zase vedro a tak chci vyrazit co nejdřív.

Francouzské značení – tohle je hodně důkladné. Častější je jen ten červený a bílý pruh.

Vchod do herberku v Seyssele. Ve Francii ale používají termín Gîte d' étape.

Podle Rhône (12.8. 2020, středa)

Vstávám před šestou a už v půl sedmé, ještě za šera, jsem na cestě. Schroupal jsem jen rychle sušenky a zapil je vodou. Sestupuju konečně strání dolů k vodě. Cestou míjím dům té paní hospitaleros, už vstala, vidí mě oknem a mává mi, tak se snad už nezlobí.

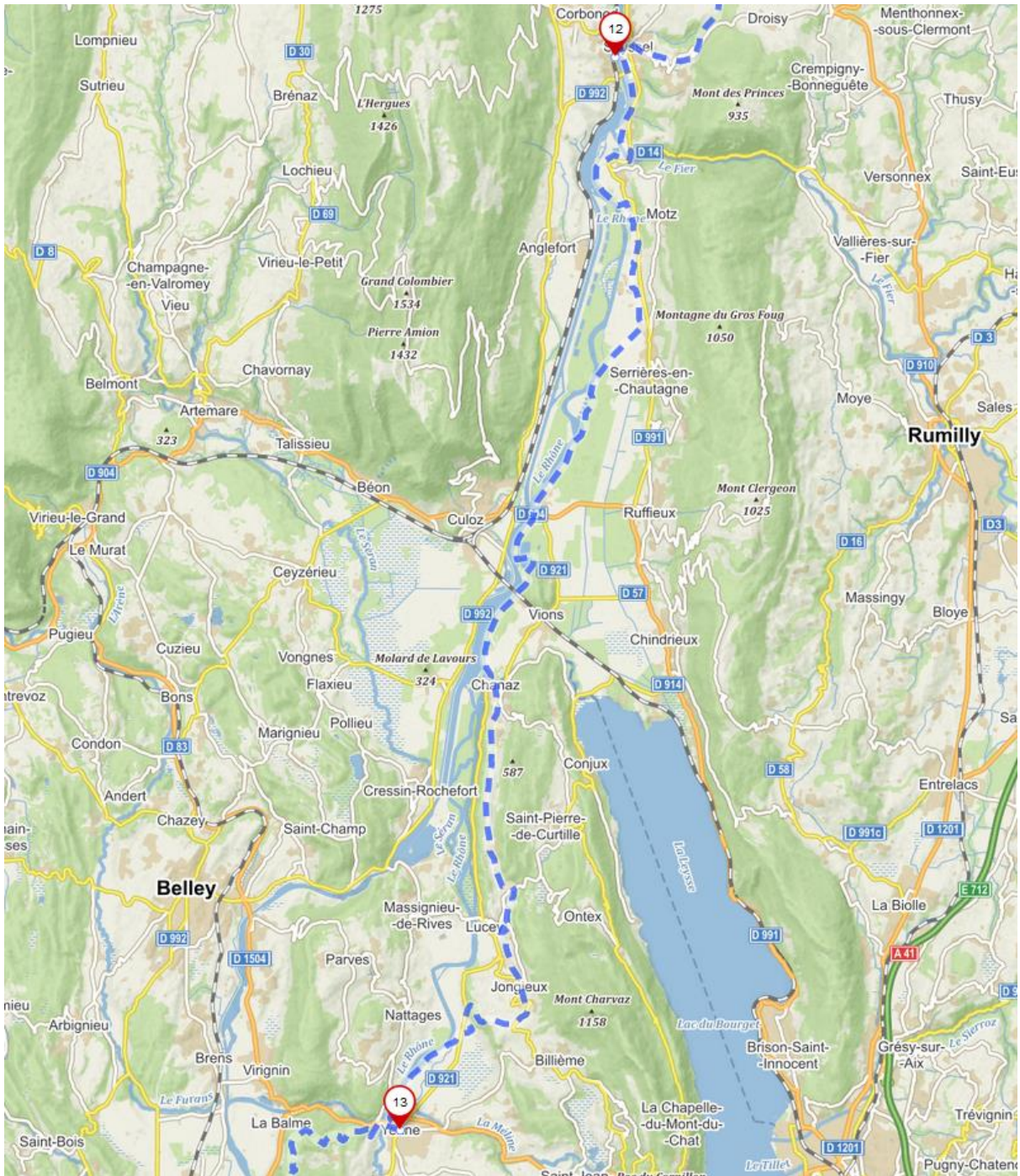
Těším se na změnu a předpokládám příjemnou cestu kolem Rhône. To ještě netuším, jak ji budu mít za celý den plné zuby. Cesta vede podél břehu, občas trochu odskočí a pak se zase k řece vrátí. Postupně narůstá navzdory lehkému oparu vedro. Po poledni procházím městečkem Chanaz, kde se vlévá do řeky přítok z nedalekého jezera schovaného za kopci. Opět procházím typickým lázeňským provozem, samý výletník, vše připraveno na kšeft a pro poutníka neútulno. Ani mi nechtějí dovolit si v restauraci natočit na záchodě vodu, že to tam už mají uklizené a připravené na nějaký zájezd. Lavičku k polednímu odpočinku nacházím až za městem. Jsem dnes brzo utahanej a bolejí mě už zase záda.

Pak už je to zase jen utrpení. I když slunce svítí méně prudce, horko je na padnutí. Morálku si vylepšuju okusováním hroznů z vinic, kterými procházím, když vyjdu od řeky do okolních strání. Už vím, které bobule nejsou kyselé.

Cesta mě se vrací zpět k Rhône asi 5 km před Yenne, vede pěknou lesní pěšinou ve stínu, ale bolest zad se stává nesnesitelnou. Trpím a těším se na ubytování podle mého seznamu v nějakém centru kapucínů. Přicházím na danou adresu, je tam velký objekt se zahradou a vidím přes plot i část, která možná sloužila poutníkům, ale nikde ani živáčka. Zvoním na všechny možné zvonky, ale nikdo se neozývá. Na ceduli visí nějaký text ve francouzštině, něco o Covidu a číslo na telefon, ze kterého mluví jen záznamník.

Jdu zpět do centra na náměstí ke kašně, znovu se polévám vodou a přemýšlím, co dál. Říkám si, že musím dál a někde cestou prostě zůstanu jako první den, protože je už po páté a další dosažitelné ubytování v seznamu nemám. Naštěstí u řeky vidím šipku na kemp. Jdu tam a mám štěstí, mají volno v krásném týpí za přijatelnou cenu. Po sprše, kde teče jen předem namixovaná teplá voda, se jdu osvěžit do řeky, vařím si čínskou polévku co jsem si přinesl s sebou a je mi dobře. Hlavně aby se srovnala ta záda. Podle původního plánu cesty jsem stále trochu pozadu, ale zatím žiju. Když při placení zjistí odkud jsem, tak říkají, že tu předevcírem spala také nějaká češka. Opět trochu stažený náskok.

Do týpí doráží večer ještě skupinka cyklistů, takže budu ráno muset balit potichu a potmě.

Rhône je mohutná

A vinice všude, kam se podíváš

Ubytování v kempu.

Konec dobrý, všechno dobré (13.8. 2020, čtvrtek)

Vstávám dost před šestou a už v půl sedmé po snídani vyrazím do ještě svěžího rána. Překvapivě se cesta hned za mostem stane další horskou premií, a to toho nejtvrďšího druhu. Po hodině prudké stoupaní na chvilku polevuje, aby pak znovu přichází v plné síle. Cesta vede lesem, nebo spíš vysokým neprostupným houštím. Ještěže tu jdu po ránu odpočatý a ještě není vedro. Tohle bych včera večer už nedal a ani bych nemohl z cesty nikam uhnout.

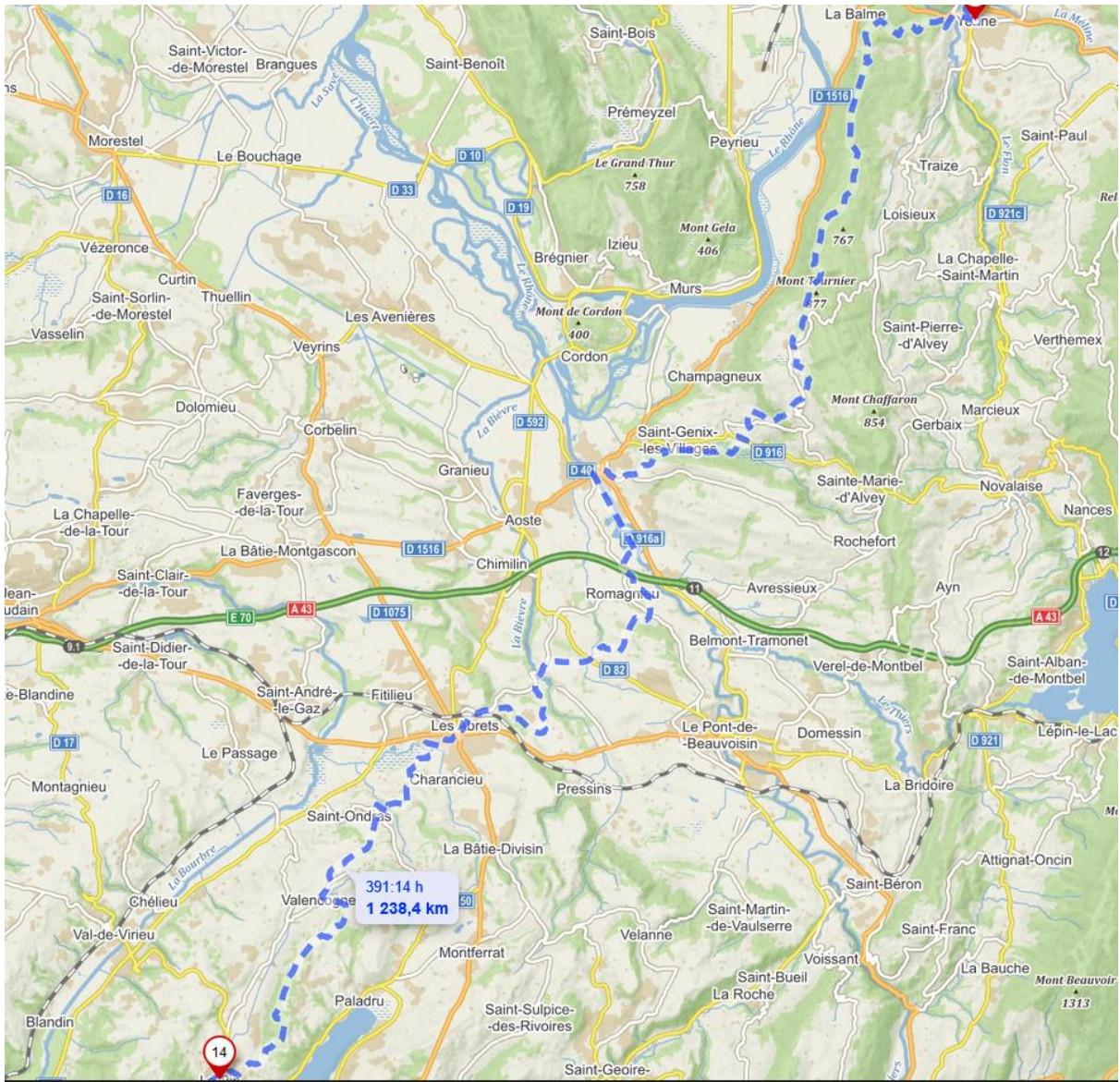
Odměnou za dřinu jsou mi občasné vyhlídky do krajiny na dole se klikatící řeku. Postupně se od ní vzdaluju a ráz krajiny se mění. Teď jdu spíš pahorkatinou nahoru dolů, ale ne tak příkře. Kolem jedné hodiny odpoledne jsem v Saint Genix-sur-Guiers, cíli mé včerejší cesty podle původního plánu. Tak to bych nedal ani omylem! Pokračuju dál, už je zase vedro i navzdory postupně se objevujícím mrakům. Bohužel se ale objevují na obloze jinde, než je zrovna slunce.

V jedné malé vesničce vejdu do otevřeného kostela a uvítají mě varhany a trubky. Mají tam čidlo a jakmile někdo vstoupí, přivítá ho krásná barokní hudba. Moc milé a hned se mi jde lehčeji. Kousek dál je zase volně k dispozici občerstvení pro poutníky. Káva, čaj, oříšky, kasička. Nic z toho teď nechci, ale je to příjemné. Ve Španělsku to občas bylo také tak, ale tentokrát se s tím setkávám poprvé. Zřejmě si to tady, včetně kostela, vzali na starost lidé, kteří mají k poutníkům vztah.

V Les Abrets, resp. na jeho konci když vycházím ven do polí, zahlédnu přes louku nápis Carrefour. Vracím se tam a dokupuju klasiku – chorizo, sušenky a víno. A taky studenou plechovku Coly, kterou hned vypiju kvůli doplnění cukru. Pak už mě čeká jen trmácení se přes Valencogne do Le Pinu.

Obloha se postupně zatahuje a když se blížím k cíli, padají první dešťové kapky. Horečně hledám podle adresy ubytování. Má být na hlavní ulici, co prochází městečkem. Projdu ji celou až za město a nic. Tak se všelijak doptávám, ale nikdo o ničem neví. Nakonec mi nějací lidé přes plot ukazují, kam zahnout, ale ouha, popisné číslo sedí, ale žádné ubytování tam není. Ptám se vedle a říkají, že to je domek k dlouhodobému pronajímání. Takže mám v seznamu chybu a žádný herberk ani kemp tady nemají.

Vracím se zpět k těm lidem, co mi radili s adresou, jestli nevědí o něčem, kam bych se aspoň schoval před deštěm. Chvilku dumají, radí se a nakonec mě zvou k sobě domů. Mají na návštěvě přátele a jedna ta paní umí trochu anglicky, ta co mi radila cestu. Vyklidili mi pokoj své asi osmileté dcery, ta se nezlobí a je naopak z nečekané návštěvy nadšená, že vidí opravdického poutníka. Prohlíží si mou mušli a ukazuje mi na oplátku svoje poklady. Zvou mě i na společnou večeři a trochu se s nimi družím, jak nám jazyk dovolí. Nechci moc rušit a tak jdu hned po jídle do pokoje s tím, že ráno brzy vstávám. Jen naznačím, jestli mohu nějak přispět, ale pán domu říká, že sice Francouzi nejsou moc pohostinní, ale když už se tak stane, tak je to zadarmo. Vyměňujeme si kontakty a já jim k tomu svému připisuju i odkaz Mt. 25, 34-40. Nevím, zda to pochopili, ale jde o pasáž z Nového zákona o tom, jací jsou ti před Bohem spravedliví. Ti, kdo tomu sebenepatrnějšímu, kdo jim to nemůže oplatit, dali najíst, napít a když byl na cestách, ujali se ho.

Údolí Rhôny

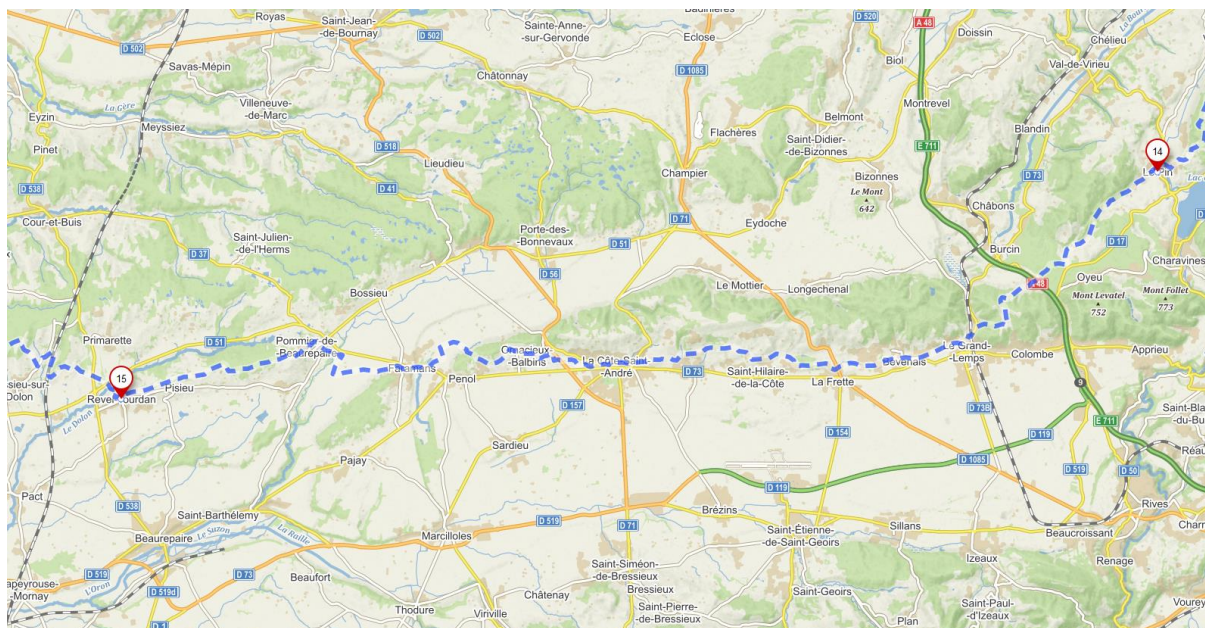

„Svatá Rodina“ v praxi

Ta záda (14.8. 2020, pátek)

Vstávám před šestou do zamračeného rána, dělám si kafe a dojíždám sušenky. Při odchodu se před sedmou potkávám s panem domácím a loučíme se. Cesta vede nejprve zase do kopců a pak se přede mnou otevírá dlouhý pás roviny. Sestupuju do ní po dlouhé a šíleně kamenité cestě, kde nadávám při každém kroku. Pak už je to nuda, jen kameny střídají travu a asfalt, jak se cesty různě proplétají. Procházím jen jedním větším městečkem La Côte-Saint-André, kde se odpojuju od tří německých poutnic, co jsem se s nimi poslední dvě hodiny různě míjel.

Dál už jsou jen uschlá kukuřičná a slunečnicová pole, vinná réva se objevuje vzácně. Říkám si, jak mi to pěkně ubývá a že budu v předpokládaném cíli své dnešní cesty, v Revel Tourdan, jako nic. Jenže to mě zas asi tak 10 km před cílem chytnou záda. A každý metr je utrpením. Také polojasno už se definitivně změnilo na jasný hic. Doklopýtávám do cíle a hledám ubytování. Cestou už po předchozích zkušenostech raději koukám, kde je voda a kde bych případně přespal venku. Ale klapne to – tentokrát je ubytování v hospodě. Polonahý tetovaný hostinský sice chvíli nechápe, ale pak kývne a jde mi ukázat pokoj. Jsem tam opět jediný ubytovaný host, takže paráda. Ptám se na obchod s potravinami a je tam. Hned za rohem, mrňavý, ale mají vše co potřebuju. Kupuju si hned dvě studená piva a rybičky v konzervě. Dávám si důkladnou sprchu, stříkám si záda alpou a masíruju si je přes srolovaný polštář na široké posteli. Pohoda.

Ráz krajiny se mění

Ubytování v hospodě.

České setkání (15.8. 2020, sobota)

Ráno vstávám opět před šestou. Z okna vidím na ještě temném nebi ostrý srpek měsíce a kousek přímo pod ním jitřenku. Snídám u toho sušenky s vodou, protože nemám na čem si uvařit kafe. Po zkušenosti s kamenitými cestami, protože se mi už malíček částečně zahojil a naopak se rozrostly puchýře na ploskách nohou, vyměňuju zase sandály za pevné boty. Dnešní putování začínám z místního svérázného kostelíka, nalepeného na sousední budovy a evidentně otevřeného nonstop.

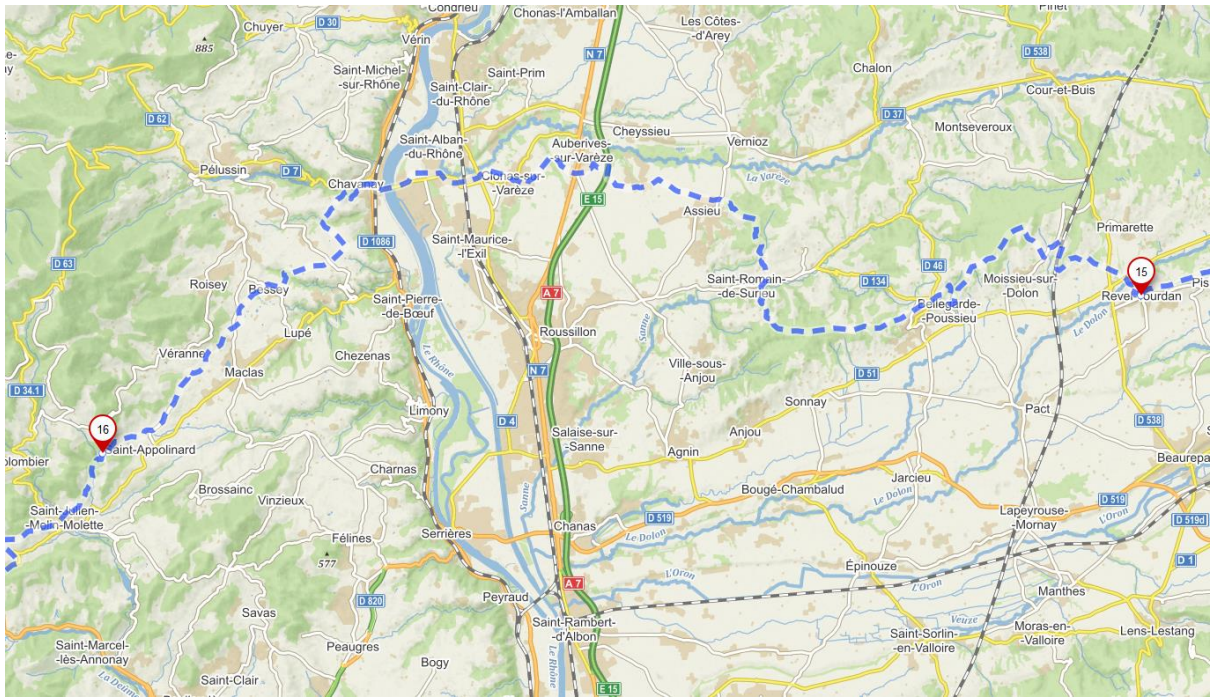
Asi po hodině a půl přicházím na lesní rozcestí, kde je luxusně velký přístřešek a voda. Není divu, že tam potkávám dva poutníky, co zrovna vstali a balí si věci. Je to opravdu pěkné místo na přespaní, kde nic nechybí. Normálně bych ještě přestávku nedělal, ale dávám se s nimi do řeči. Jsou to Švýcaři, vyšli z Ženevy a mají namířeno až do Compostely. Jdou na těžko, nesou si všechno vybavení, ale denně ujdou jen asi 15 km. Ukazují mi, že z rozcestí vede alternativní, o něco kratší cesta víc mimo civilizaci až do Assieu. V mapě ji nemám, ale po chvíli váhání se po ní vydávám. A nelituju. Vede docela dlouho po pěkných lesních pěšinách.

Za Assieu vidím před sebou jít samotnou ženskou postavu s batohem ozdobeným mušlí podobně, jako to mám já. Přidávám do kroku, po čase ji doháním a oslovuji běžným pozdravem poutníků - Buen camino. Odpovídá stejně a s podobným přízvukem jako mám já. Takže pokračuju otázkou – Marie?

Překvapeně se na mě podívá a když přisvědčí, přecházíme do češtiny a hned jsou nám batohy lehčí. Dozvídám se, že jde opravdu až z Prahy a plánuje dojít do Compostely. Původně chtěla Švýcarsko obejít, ale v Německu ji přemluvili, že Švýcarsko stojí za to a vybavili ji speciálním průvodcem, který si jde jen za draho koupit a kde jsou i kontakty na lidi, co poskytují ubytování poutníkům privátně po předchozí dohodě. A tyhle kontakty se nedají najít na internetu. Díky tomu si může dovolit jít po kratších úsecích. Má ho ale jen do Le Puy, takže nedává moc smysl, abych si z něj něco vypisoval. Navíc je tam skoro ve všech případech podmínkou znalost francouzštiny. Jdeme a kecáme až do Chavanay, kde ten den ona končí. Upozorňuje mě, že si asi už nic nenakoupím, protože je sice ještě sobota, ale Francouzi mají dnes státní svátek – Nanebevzetí Panny Marie. Mají ho už od Napoleonských dob, údajně proto, že Napoleon měl ten den narozeniny.

Snažím se najít aspoň místo, kde si doplním vodu, a nalézám otevřený malý bar s trafikou. Vodu dostávám a když už tam jsem, dávám si u baru to největší pivo. Mají totiž na něj tři různé velké sklenice.

Cesta vede od Rhône zase do kopců vinicemi a plantážemi keřovitých jabloní, takže žádný stín. Můj cíl poblíž Saint-Appolinar se blíží strašně pomalu a cesta, jak jsem předpokládal, na závěr strmě stoupá. Přicházím na dohled k velké kamenné ubytovně posazené bokem na stráni v kopcích a s výhledem do krajiny. Takové, jako jsou krkonošské boudy u nás na hřebenech. Jen mi není jasné, kudy se k ní dostanu, protože všude kolem cesty vedou ohradníky pro dobytek. U ubytovny ale vidím nějakou paní, jak sbírá ze šňůry prádlo, tak ohradník přelézám a jdu přímo k ní. Něco na mě volá, ale teprve když přijdu blíž, tak mi dochází, že mají zavřeno. Prosím, jestli bych mohl přespat aspoň pod stříškou venku, protože tam mají ven vyvedenou i vodu. Jde to řešit s manželem, ten vychází a nakonec mě pouští dovnitř s tím, že oni musejí odjet, ale že ať ráno jen zavřu dveře. Ukazuje mi v patře pokoj, kde můžu spát, k dispozici mám veškeré vybavení chalupy včetně kuchyně a ještě mi dává nějaká rajčata, švestky a k dispozici pytel rýže. Ptám se, co jsem dlužen, on jen mávne rukou a říká že nic. Ještě mi prozvání mobil, který mi při přelézání ohradníku vypadl z kapsy a já ho zoufale hledám. Pak už opravdu odjíždějí. Na stole jim nechávám další lísteček s Mt 25, 34-40.

Gîte d'étape St. Blandine

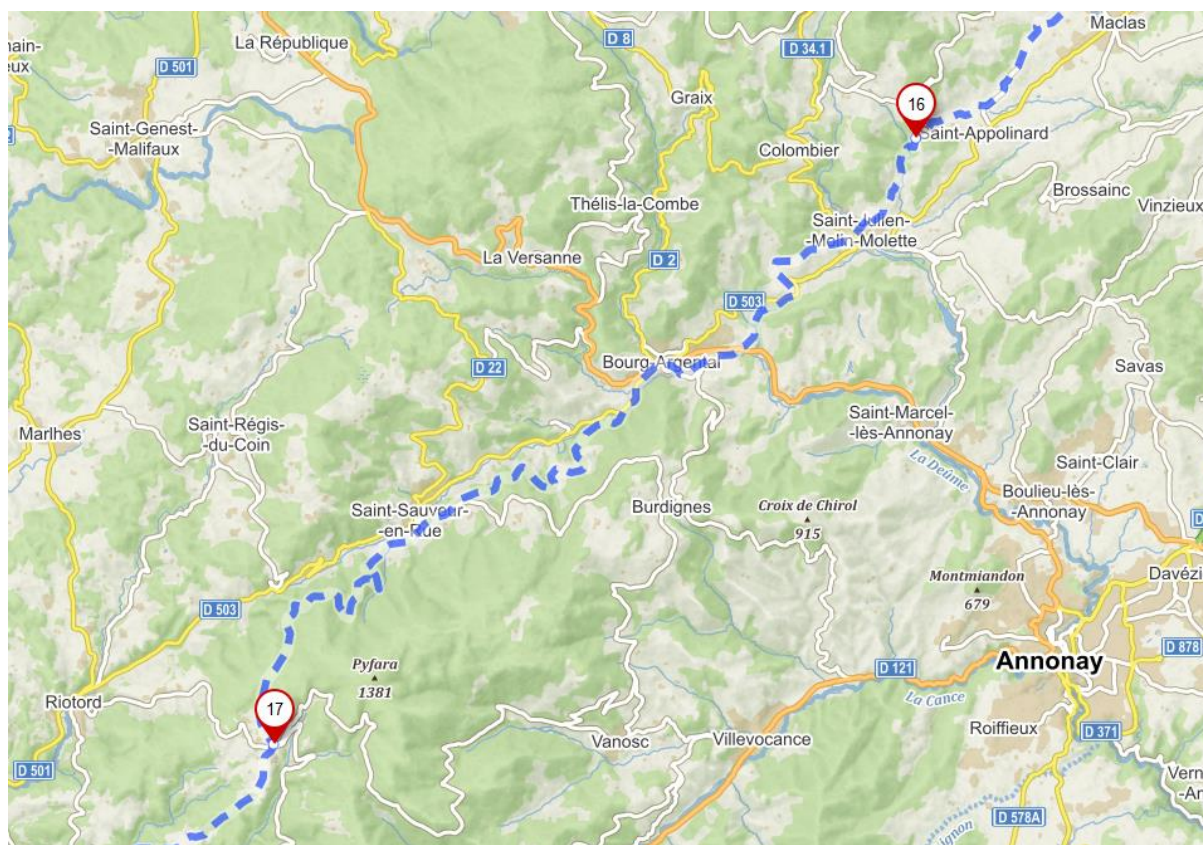
Jídelna, co jí mám jen pro sebe.

Šumavská neděle (16.8. 2020, neděle)

Vstávám jako obvykle, ale v klidu snídám kávu, čaj, sušenky i švestky a vycházím až po sedmé. Je krásné ráno a zároveň nadějně pod mrakem. Jdu pro změnu zase víc dolů, kamenité cesty jsou už klasika. Když tam to kamení sypali, asi po tom nezkoušeli chodit. Kolem osmé přicházím do vesnice Saint-Julien-Molin-Molette a čekám do tři čtvrtě na devět v kostelíku na mši. Jasně že ničemu nerozumím, ale nějak mi to už chybělo a na ta svoje záda potřebuju i psychickou vzpruhu. Kolem půl dvanácté procházím Saint-Sauveur-en-Rue, kde je kostel velký a mše tam zrovna končí. Mám zdálky dojem, že se stejným farářem.

Cesta se opět postupně a vytrvale zvedá do kopců a lesů, čím dál víc si připadám jako na Šumavě. Ve dvě začíná pršet, oblékám si dešťovou výbavu a po hodině ji zase na čas odkládám. Pak ale přichází znovu velký liják, který mě definitivně spolu s hostinským v hospodě v Les Sétoux přesvědčuje, abych to už nezkoušel dál. Na kraji obce tu prý mají dobrý herberk pro poutníky. Nejdřív ale mívám pozoruhodný kostelík se zvláštní úpravou. Je před ním kryté místo, tekoucí pitná voda, uvnitř vzadu stůl a z boku kamna, takže se člověk cítí napůl v kostele a napůl někde v jídelně horské chalupy. Také se v něm spouští na čidlo hudba, tentokrát krásné chorální zpěvy.

Ve velkém herberku jsou se mnou jen dva další poutníci a večer přichází paní vybrat peníze. Chápu, že na tomhle místě je nějaké ubytování nezbytností, protože z obou stran je odtud čtyři hodiny cesty jen les. A jsem opravdu rád, že jsem se nepustil dál. Suším věci i boty, protože zítra má být sice zataženo, ale bez deště. V koupelně mají před sprchou takovou tu rohožku z pěnové gumy, chvíli váhám, ale pak z ní odstřihávám proužek. Ten pak místo ponožek lepím na batoh tejpovací páskou, snad to bude pohodlnější a trochu víc mi to uleví od bolestí.

Kostelík v Les Sétoux

S velkými kamny uvnitř.

Dlouhý den (17.8. 2020, pondělí)

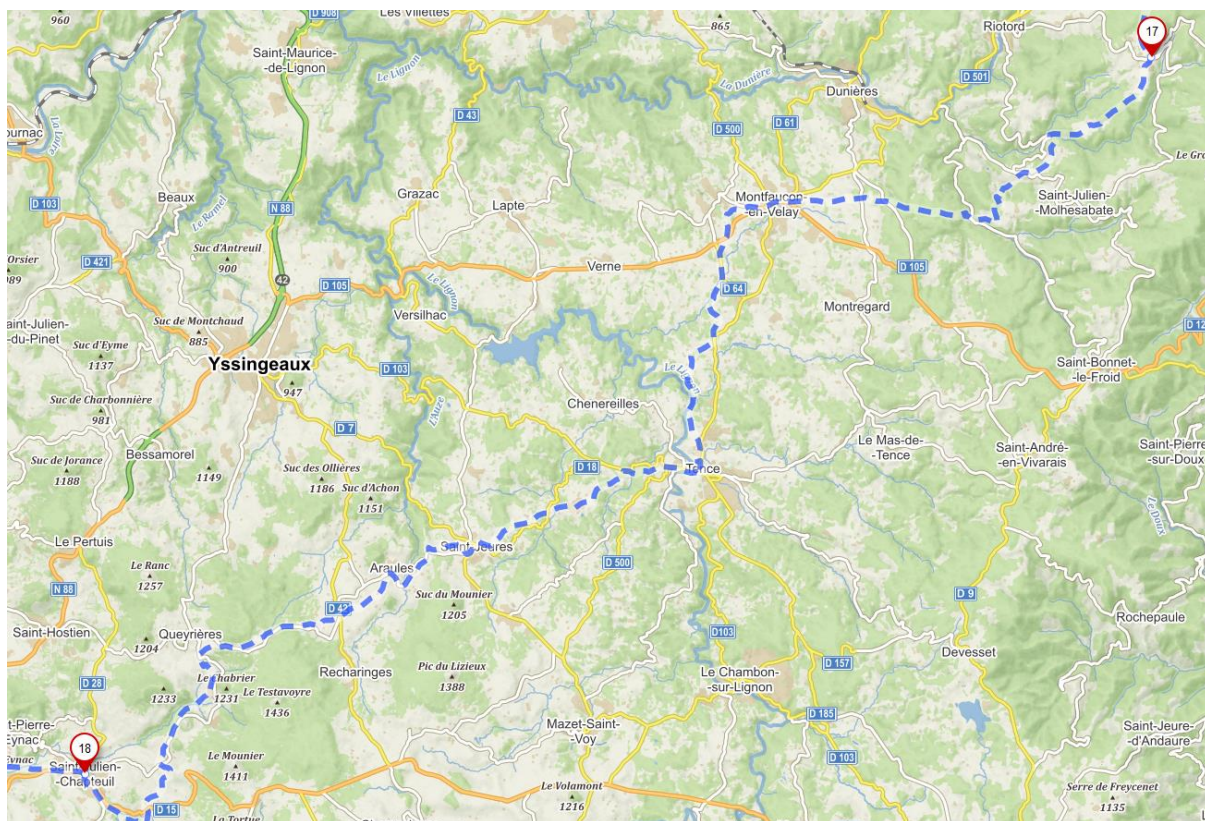
Vstávám, snídám sušenky a kafe a vyrážím do tmy už ve čtvrt na sedm. Chci se ještě podívat zpět ke kostelíku a užít si tu zvláštní atmosféru uvnitř. Tisknu si razítko do kredenciálu a vycházím ven vstříc chladnému a mlhavému svítání. Batoh si díky úpravě dovoluju víc přitáhnout a opřít o boky, abych odlehčil ramenům a páteři. Dobré to není, ale lepší určitě.

Procházím jakoby Šumavou, jen je o něco větší než ta naše. Mlha a třpytící se kapky rosy na pavučinách tomu dodávají tu správnou atmosféru. Je chladno, ale při chůzi a po těch předchozích vedrech je mi to příjemné. Postupně se přidávají, abych si neodvykl, opět kamenité a strmé úseky. Tohle už by ani v těch mých turistických sandálech projít nešlo.

Do Montfaucon-en-Velay, kam bych musel býval včera ještě dojít, mi to trvá poctivé čtyři hodiny. Děkuju za ten prudký déšť, který mě včera zastavil a usnadnil rozhodování. Cesta pokračuje dál v kopcovité krajině, ale už bez romantiky a hezkých lesních cest. Zápasím hlavně s tím hrozným kamením na cestách a se zády, dělám přestávky a batoh si každou chvíli posunuju, abych jim odlehčil.

Dvakrát sejdu z cesty, značení se občas neshoduje s tím, které mám v mobilu. A také se zdržuju hledáním alespoň nějakého obchodu s potravinami. Mám ale smůlu, jsou tu jen malé vesničky a pokud je někde aspoň bageterie, má zavřeno. Ve Francii na vesnicích ještě kromě neděle drží i volné pondělí!

Cesta se vleče a jdu až do půl osmé, kdy přicházím do Saint-Julien-Chapteuil k místnímu herberku. Je zavřený. Z cedulky na dveřích vyrozumím, že příjem poutníků je jen mezi 16. a 18. hodinou. Připomene mi to situaci před třemi lety v Auch, ale naštěstí na mě z okna kouká nějaká paní, co tam už je ubytovaná. Nejdřív mě nechce pustit dovnitř, ale pak chvíli telefonuje, otevírá a dává mi klíče od pokoje. Mají je tady totiž všechny zamčené. Domluvila se s paní správcovou, kde jsou uschované, vyzvedla je pro mě a že prý mám nechat peníze na nočním stolku. Takže všechno dobře dopadá, mám zas svůj vlastní pokoj a ta paní, co mě pustila, mi před odchodem s rodinkou na večeři daruje zbylé těstoviny, takže i bez možnosti nákupu mám co jíst a nejdu spát hladovej.

Šumavské ráno

A zase trochu jiná krajina

Na magistrále (18.8. 2020, úterý)

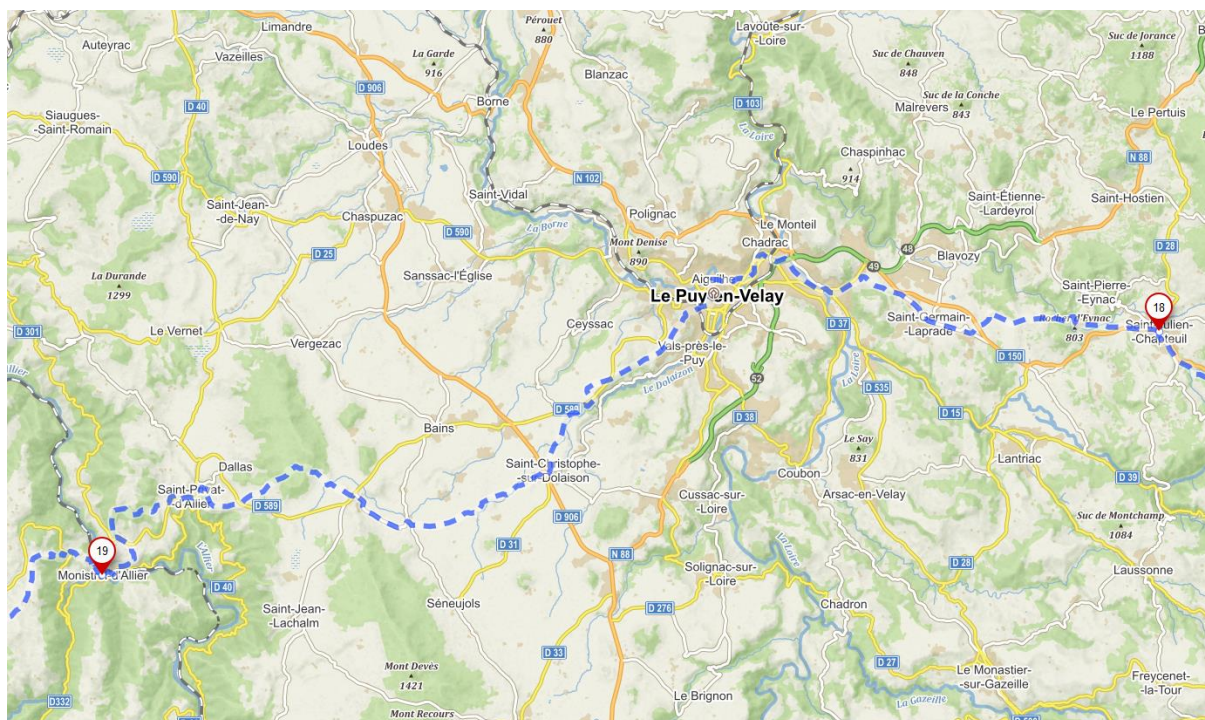
Vstávám opět už před šestou, ale vycházím až v sedm. Vařím si kafe a dojíždám opravdu poslední sušenky. Předpokládám, že si v Le Puy-en-Velay v supermarketu nakoupím. Je to nejen po čase trochu větší město na cestě, ale navíc i výchozí bod jejich hlavní turistické trasy via Podiensis. Předpokládám, že na ní už budou herberky otevřené a že nepůjdu celé dny sám, i když pravých svatojakubských poutníků asi ani tak moc nebude.

Cesta je po ránu opět pohodová a docela mi utíká. Žádné drsňárny, a tak překračuju Loiru, asi půl hodiny jdu podél jejích břehů a už po jedenácté přicházím do Le Puy. Ještě na jeho okraji vidím Lidl. Mají španělský týden, tak nakupuju zase chorizo, víno, sýr a navíc i rybičky v konzervě, že si je dám k obědu hned za městem. Jen čínské polévky, co skoro nic neváží, nemají.

Le Puy je opravdu hezké středověké město s dvěma dominantami, tyčícími se na strmých skalách proti sobě. Jednou je klášter a druhou obrovská socha Matky Boží. Kam se na ně hrabeme s Mariánským sloupem. Po čase zažívám nejen čilý turistický ruch a větší množství lidí s batohy na zádech, ale také roušky v ulicích.

Moc se nezdržuju, procházím městem ven a i když jsem chtěl obědvat až tak kolem jedné, zastavuju u příhodné lavičky ještě na jeho okraji už v poledne. Přece jen se s větší zátěží nechci zbytečně tahat.

Pak se vydávám na odpolední část pochodu, ale přepadá mě lenost. Každou chvíli si někde sedám. Ale když sedíš, nikam nedojeď! Tak se zatnu a dojdu do Saint-Privat-d'Allier, které je plné turistů a kde vidím dva herbergy úplně obsypané lidmi. Rozhoduju se ještě další hodinu pokračovat a sestupuju až do hlubokého údolí, kde leží Monistrol-d' Allier. I tady by mělo být ubytování. Městčkem vede železnice, ale jinak je tu oproti tomu prvnímu dost mrtvo. Nocleh nakonec nalézám v kempu, kde je i budova s levným ubytováním pro turisty bez stanů. Na pokoji pro čtyři spíme dva, ten druhý je také poutník, ale začal teprve dnes právě z Le Puy.

Le Puy

Matka Boží nad městem

K náhorní planině (19.8. 2020, středa)

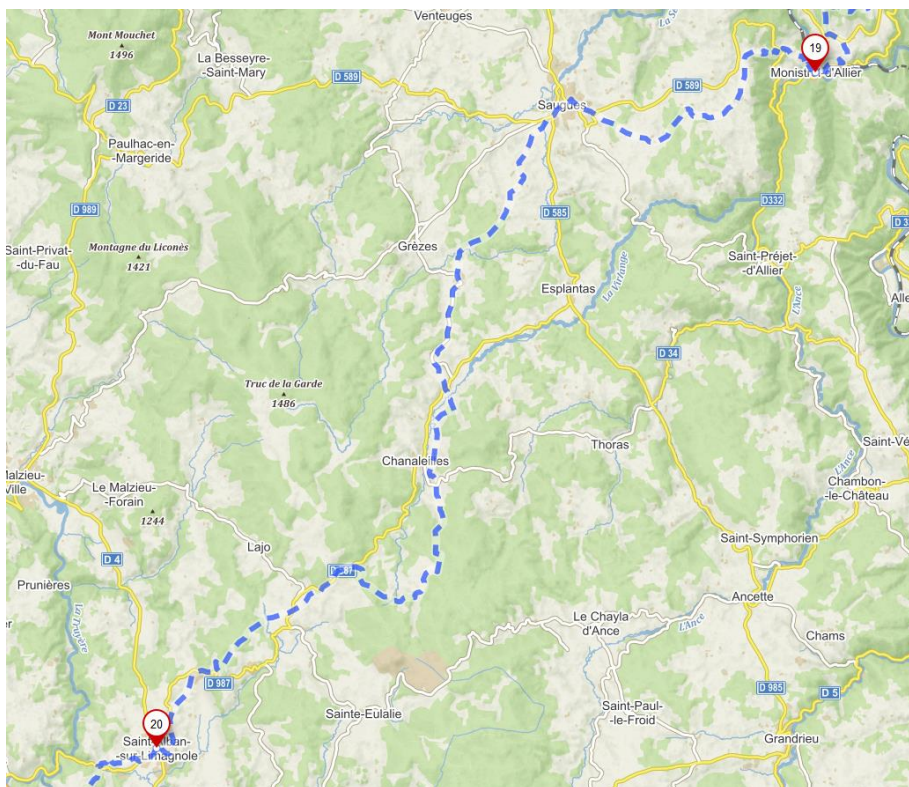
Ráno vstávám opět za tmy, spolunocležník ještě spí. Ostatně všichni kromě mě ještě spí. Odnáším si věci do kuchyňky, balím, vařím si kafe a čaj a přikusuju sušenky jako vždycky. Vycházím do probouzejícího se rána, ale po chvíli se ještě vracím na pokoj pro ve tmě zapomenuté brýle.

Jak včera cesta prudce klesala, tak dnes ještě prudčeji stoupá divokou scénérií mezi rozeklanými skalami. Míjím do nich zasazenou kapli sv. Magdalény a po čase vysupím až na vrchol kopce zhruba v tisíci metrech. Jak se ukazuje, nejsem na vrcholku, ale na náhorní planině, ze které vystupují další, ale už oblé kopce. Cesta je příjemná. I když je jasno, fouká chladný větřík. Procházím Saugues a cesta dál pokračuje zalesněnou krajinou. Občas se i tady dlouho a namáhavě stoupá, není to jen ve Švýcarsku. Prostě tohle putování není pro "německé důchodce". Nemám nic proti německým důchodcům, ale napadá mě to, protože při mém putování Španělskem jsem skupinky putujících německých důchodců často potkával. Chodí tu i tak dost lidí s batohy, ostatně na téhle části pouti se to dalo čekat. Začínám se bát o ubytování a proto, i když mi cíl dnes vychází už na pátou odpoledne, nedělám větší přestávky a několik skupinek turistů raději předcházím.

Na jednom místě u pitné vody, která se tady zase občas po cestě vyskytne, nevěřičně zírám na proud asi dvaceti krav, které suše přímo na mě vede nějaká honačka. Krávy se přede mnou váhavě rozestupují a obcházejí mě z obou stran. Mám přitom takový stísněný pocit.

V Saint-Alban-sur-Limagnole vlezu do prvního po cestě inzerovaného herberku, i když ho nemám na seznamu. Je to příjemný pokoj přímo z ulice se čtyřmi postelemi a vybavenou kuchyňkou, prázdný a otevřený. Na dveřích je telefonní číslo na majitele, volám mu a za chvíli přijíždí příjemný a ochotný pán. Anglicky mluví opravdu jen trochu, ale vysvětluje mi, že tu dnes má rezervaci ještě jeden poutník. Mám si tedy vybrat postel tak, abychom od sebe byli kvůli koronaviru co nejdál. Přiváží kávu a v lednici mě upozorňuje na domácí marmelády co jsou volně k dispozici.

Jdu si ještě nakoupit, je tu prý supermarket, ale dost dlouho ho hledám. Pak si dělám pohodu i večeri a stále jsem v herberku sám. Už si říkám, že to tak zase zůstane, ale nakonec v doprovodu majitele po osmé večer přichází - ten samý kluk, co jsme spolu sdíleli pokoj i včera. Dal si stejnou trasu jako já, ale spal dlouho a pak ho to první stoupaní úplně zničilo. Typické začátky. Říká, že zkoušel volat na různá ubytování, ale všude měli plno a vyšlo až tohle. Takže jsem měl bez shánění velké štěstí.

Začátek ranního stoupání

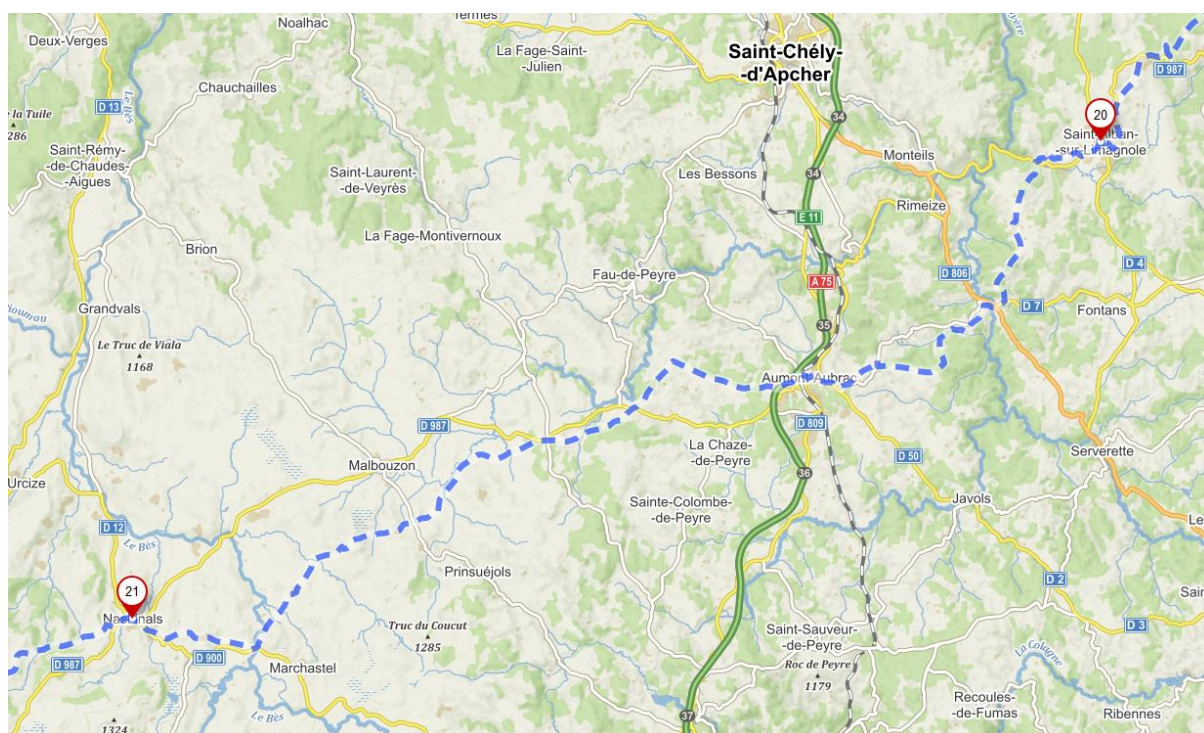
Cítím blízkost s oslíky

Vřesovištěm (20.8. 2020, čtvrtek)

Vstávám jako obyčejně brzy, takže řeším jak to udělat, abych spolubydličího nevbudil. Všechno je tu v jedné místnosti. Naštěstí je mezi kuchyňkou a postelemi aspoň závěs. Vycházím v půl sedmé a zastavuju se ještě v místním otevřeném a ještě zšeřelém kostele. Cesta jde dost lesem až za Aumont-Aubrac, kde si jen dobírám vodu. Potkávám docela dost turistů a tak volím alternativní značení, kde nikdo nechodí. Cestou svačím zralé blumy, co visí přes cestu. Na hlavním tahu už by byly otrhané.

Asi po hodině se krajina najednou mění a přicházím do úplně jiného světa. Na obrovskou plochu vřesoviště s roztroušenými balvany a keři mezi vysokou suchou travou a občas se pasoucím dobytkem. Tím vším se táhne úzká pěšinka lemovaná z obou stran ostnatým drátem. Jdu touto zvláštní krajinou, připomínající skotská blata, plné tři hodiny. Nakonec se přece jen objevuje silnice a cesta z náhorní planiny sestupuje do Nasbinals.

Jsou teprve čtyři odpoledne a všude je plno turistů, tak si říkám, že jestli tu neseženu nějaké levné ubytování, risknu to jít dál. Ale záda už bolí a v místním městském herberku mají ještě volno. Tak to pro dnešek balím, budu se víc flákat. Jdu se v pohodě umýt, zajdu si do kostela a koupit pivo a bagetu. Ostatního mám ještě dost.

Náhorní planina

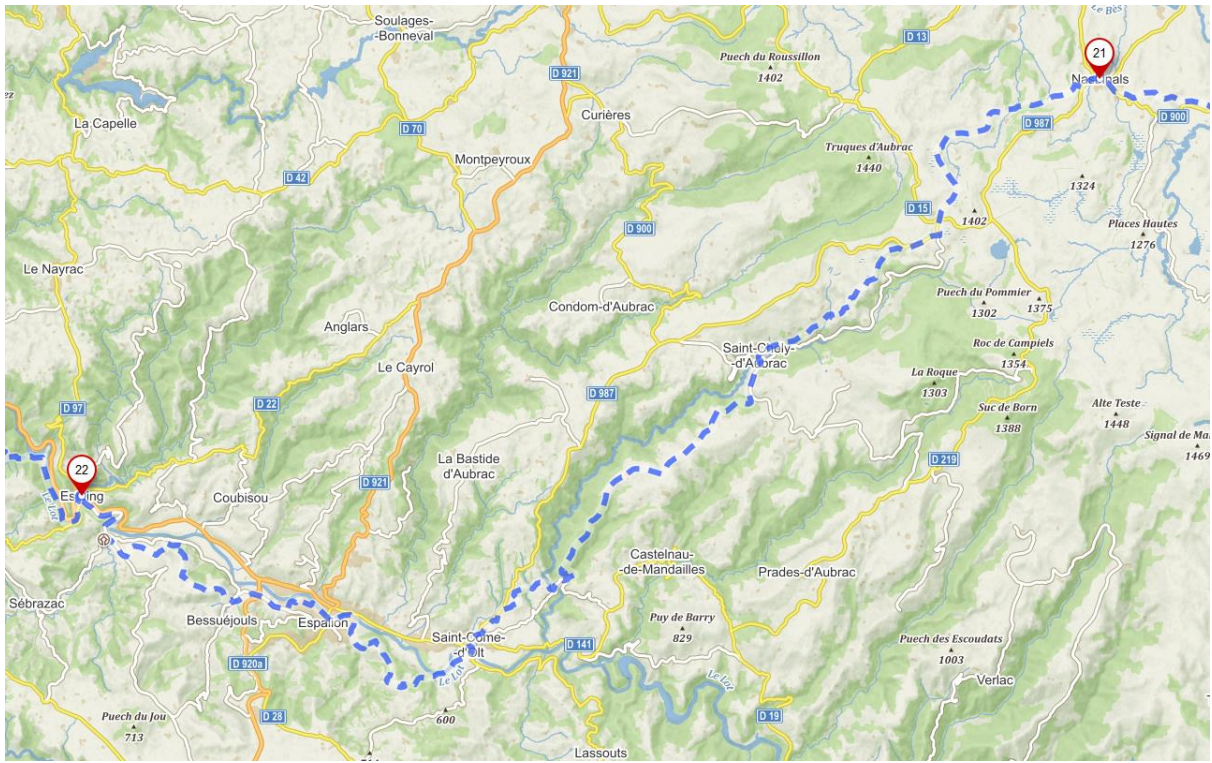
Oslem (21.8. 2020, pátek)

Ráno je vše jako obvykle. Cesta stále stoupá až do Aubracu ve výšce kolem 1300m, vesnička je pěkná, rozložená kolem románského kostela a současně tvrze. Jsou v ní ale jen dva hotýlky pro movitější klientelu, takže jsem rád, že jsem včera skončil v Nasbinals. Ta hodina a půl cesty navíc by mi za potíže nestála. Je jasno, ale hodně fouká, tady nahoře úplný víchr a rve mi z hlavy klobouk. Ještě že ho mám přivázaný. Pak cesta začne zase klesat a je to asi to nejhorší, co zatím zažívám. Je plná ostrých kamenů nejrůznějších velikostí, bez možnosti tu suť jakkoli obejít, není kam šlápnout a vše se hýbe. Ještě že mám hůlky, jdu po ní v kuse celé dvě hodiny. Musím se pořád dívat jen pod nohy a jsem z toho soustředění úplně zpoceny. Pak se konečně dostávám k řece a kus dál přicházím v příhodném čase oběda k šikovnému odpočívadlu. Po chvíli ke mně přisedá starší poutník mluvící dobře anglicky. Je mu 74 let, je z Paříže a jde po téhle hlavní poutní cestě bez batohu, který se nechává převážet vždy na další místo. I tak je to ale od něj výkon. Říká, že je v kondici, protože nemá auto a všude jezdí na kole.

Pokračuju do Espalionu a cestou potkávám výpravu s osly. Děti se vezou, rodiče vedou oslíky a všichni si zpívají pořád dokola poutnickou píseň s refrémem *ultreia et suseia* - dál a výš. Míjím je a přidávám se ke zpěvu. Konečně mi docvakne, jaký jsem já sám osel, když se takhle trmácím, bolí mě záda, mám puchýře, špatný batoh a obavy o to, kde a jak budu spát. A můžu si za to jen já, protože i když stárnu, pořád si něco dokazuju a plánuju takovéhle trasy s extrémním počtem kilometrů, co musím každý den ujit. A že tohohle osla si musím přiznat a přijmout a že teprve s ním dává cesta smysl i v tom úžasném a zajímavém, co také potkávám. Poutníkem je člověk teprve spolu s oslem. Někdo ho vede, ale v té cestě výš pomáhá až ten integrovaný.

Je už vedro, v nížině nefouká a berou mě zase záda, takže netrpělivě vyhlížím Estaing. Navíc mě potkává nehoda, z hůlky mi vypadává čudlík, který ji drží nastavenou na potřebnou délku. Strkám tam klacík, ale ten vydrží tak deset minut. Protože pořád chodím kolem nějakých ohrad na dobytek, ukrouťím si kousek z trčícího drátu. Drát má mnohem menší průměr než původní čudlík a tak je to celé trochu uvolněné, ale opírat se o hůl zase dá.

Přicházím do svého dnešního cíle po šesté večer a u mostu, jako potvrzení svých úvah, potkávám další výpravu s oslem. Spěchám si opatřit ubytování a nalézám jedno přímo určené jen pro poutníky a donativo, tedy za dobrovolný příspěvek. I když tam vidím spoustu volných postelí, tak mě posílají nekompromisně pryč, protože kvůli koronaviru musí zachovávat rozestupy. Doporučují mi asi 2 km cestou do kopce vzdálený kemp úplně mimo trasu a to nechci. Už jsem smířený s tím, že budu spát venku u řeky, ale jdu se ještě pro jistotu zeptat do místního ještě otevřeného infocentra. Tam mi k mému překvapení ochotně a rychle nacházejí ubytování kousek za rohem za příznivou cenu. Jsem na dvoulůžkovém pokoji a vše je perfektní, jen neumějí anglicky. Takže to zprostředkování přes infocentrum bylo užitečné. Jdu si ještě dokoupit víno, pivo a polévku v sáčku, dávám si sprchu a jdu se ještě v klidu projít po moc hezkém středověkém městečku. V prázdném kostele si čtu dnešní texty a děkuju za dosavadní pouť.

Tvrz-kostel v Aubracu

Poutníci s oslem v Estaing.

Ven z hlavního proudu (22.8. 2020, sobota)

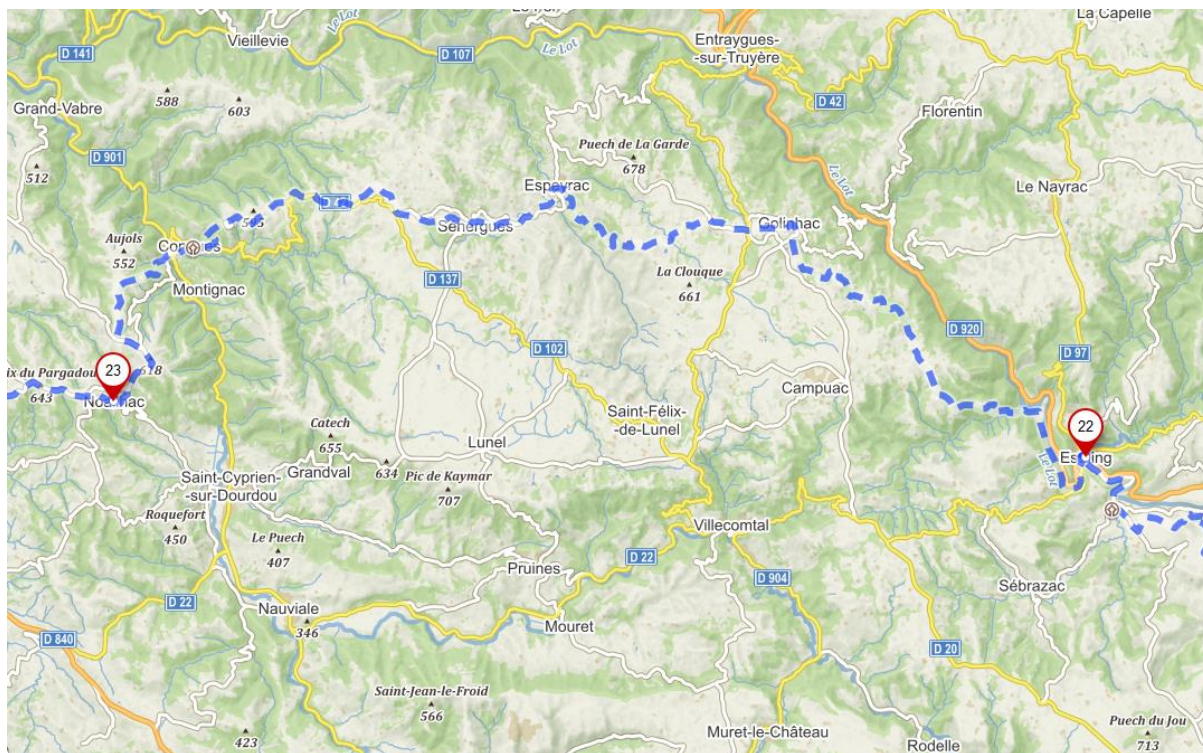
Když dnes vstávám, tak prší, ale než se sbalím a nasnídám, už nepadne ani kapka. Je sice stále zataženo, ale už je vidět, jak se obloha za úsvitu trhá a že bude hezky. Cesta jde ještě chvíli podél řeky, ale pak už klasicky dlouho a prudce stoupám. Energickým krokem mě předchází zvláštní poutník, který jako kdyby šel celou noc a nezaregistroval změnu. Svítí si pořád čelovkou a má na sobě pláštěnku. Po čase ho ale potkávám už sedícího na louce, jak si na vařiči dělá snídani. Jdu převážně po silnici asi tři hodiny do Golinhacu, kde si v krámku se smíšeným zbožím kupuju bagetu. Je smíšené, tak ji mají. Jinak běžně pečivo spolu s ostatními potravinami v malých obchodech neprodávají, na to jsou boulangerie – pekařství.

Slyším hýkání a znovu zahlédnu výpravu s oslem. Postavili si na louce mimo cestu velký stan a asi jsou to ti samí, co jsem je včera míjel u mostu v Estaing. Pak už cesta pokračuje zvlněnou krajinou, kde potkávám turisty i poutníky. Jeden, co se mnou spal včera na pokoji a co spal ještě když jsem ráno odcházel, mě už dohnal a peláší tak, že mu ani nezkouším stačit. Já se neženou a dělám si přestávky. Mou silou je vytrvalost a navíc před sebou nemám padesát kilometrů jako včera. Do Conques, kam všichni směřují a které je druhým koncem hlavní trasy z Le Puy, je jich od rána jen asi pětatřicet. Nepočítám, že tam zůstanu, plánuju si cíl asi o osm kilometrů dál už mimo hlavní trasu, kde by měl být herberk. Conques nezklamalo, je moc pěkné a rozložené na svahu kopce, ale dojem mi opět kazí davy turistů a s nimi spojený turistický průmysl jedoucí na plné obrátky. Ani se po ubytování nerozhlížím a spěchám už zase mimo hlavní proud.

Městečko se rozkládá až k řece tekoucí v hluboce zařízlém údolí, ale že to stoupání do protějších kopců bude zase tak drsný, to jsem nečekal. Díky tomu tělocviku mě ale trochu povolují záda a za hodinu a půl přicházím do malé vesničky Noaiac. Hned na jejím okraji vidím šipku k herberku. Takové značení je na francouzské poměry věc nevídaná. Ukazuje k roztomilému stavení, kde jeden poutník už je a naštěstí všechno ve francouzštině vykomunikoval. Jdeme ještě společně do výjimečně otevřeného obchůdku, kde fasujeme jednorázové povlečení a kupujeme něco k večeři. Koukám na instantní polévky, u jedné netypické krabičky váhám a ptám se. Prodavač přisvědčuje, že jde také o polévku, tak si ji kupuju. Také se dotazuju, kdy je v místním kostelíku zítra nedělní mše. Odpověď je jasná – never, t.j. nikdy.

Když si večer vařím, tak zjišťuju, že sice prodavač uměl říct never, ale můj dotaz na obsah krabičky nepochopil. Když ji otevřu, je v ní jen čistý kuskus, bez ochucení. Tak ho vařím, krájím do něj alespoň kousek choriza a vyklápím celé rybičky v tomatě, aby to celé mělo nějakou chuť. Je toho nakonec hromada a tak nabízím i kolegovi. Moc mu chutná.

V jídelně nacházím zapomenutý kus karimatky a to je pro mě pravý poklad. Dělán si z ní mnohem lepší polstrování na batoh. Přivazuju ho obinadlem, vypadá to příšerně, ale to bývá v takové situaci poutníkovi úplně jedno.

Jak si také putník připadá. Já jsem ale bez domečku.

Conques

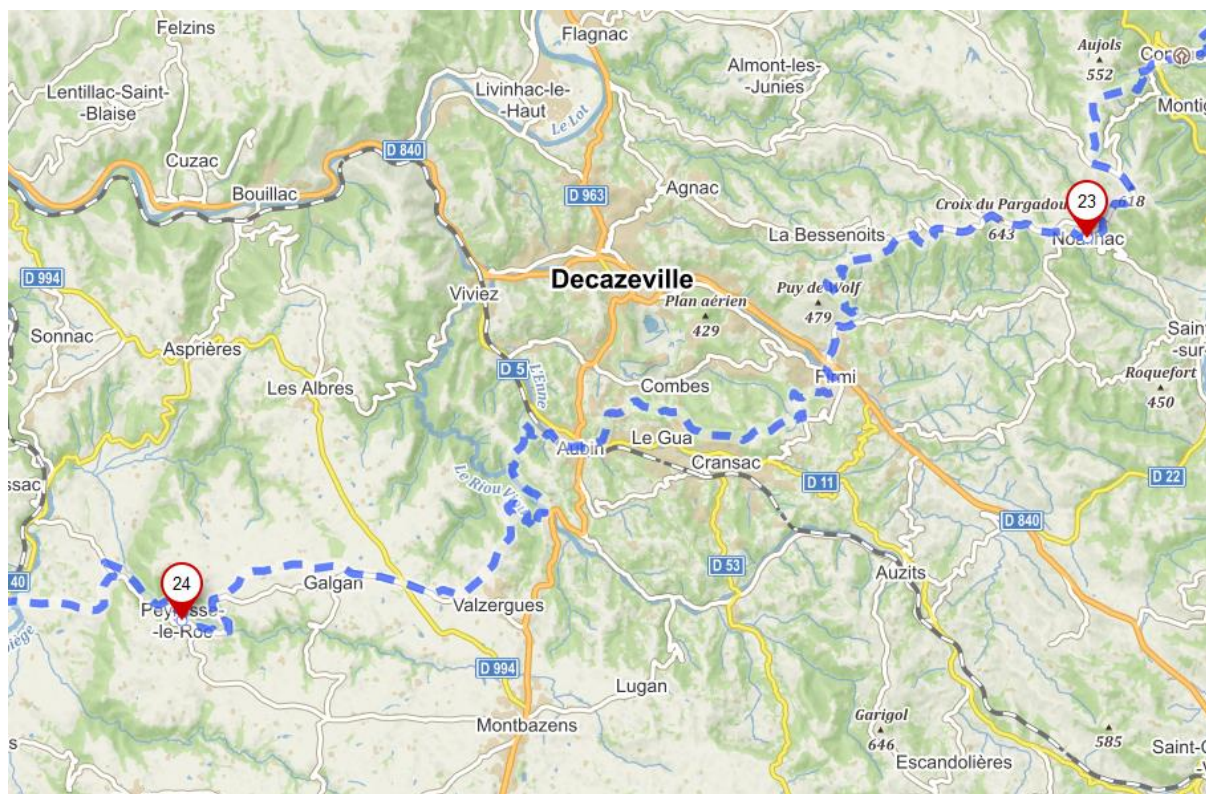
Herberk v Noihacu

Zpátky ve škole (23.8. 2020, neděle)

Ráno vyrážím tradičně se svítáním, je sice neděle, ale právě proto se chci dostat co nejdříve do Cransacu, který je větší a myslím, že by tam mohla být mše. Posílám ještě přání manželce k narozeninám a jdu. Cesta je delší, než jsem odhadoval, takže teprve po půl deváté přicházím do vesnice Firmi. K mému překvapení je místní kostelík otevřený, zvoní zvon a přicházejí lidé. Od devíti je tu mše, takže zůstávám a pohoda. Před vchodem je navíc kromě desinfekce i krabička s jednorázovými papírovými rouškami. Jednu si беру a pak ji upotřebím ještě i na lepší uchycení kusu karimatky na zádech.

Když procházím Cransacem, tak ten jeho velký kostel je zavřený. Člověk nemá soudit podle velikosti. Cesta je dál značená jako děsná motanice cik cak po kopcích, tak volím svou vlastní po vedlejších cestách mezi Cransacem a Aubinem. Pak znovu stoupám a pokračuju po další náhorní planině až do Peyrusse-le-Roc. Značení sice existuje, ale je vidět, že tudy nikdo moc nechodí. Zmizela úplně i odpočívadla a voda po cestě, takže obědvám na poli u cesty.

Peyrusse je malá vesnice se zachovalým středověkým jádrem, který je turistickou atrakcí. To mě nakonec zachraňuje, protože kvůli tomu tady mají také své informační centrum. Obě ubytování co mám na seznamu jsou uzavřena kvůli koronaviru, ale slečna v informacích mi nakonec pomáhá. Posílá mě do bývalé, dnes už prázdné budovy školy, která je z boku otevřená a ve které je aspoň umyvadlo s vodou. S tím, že upozorní starostu, aby mě nevyhodili. Mám tedy střechu nad hlavou, teplo, pitnou vodu a razítko v kredenciálu z informačního centra.

Poutníkovo stravování

Bývalá škola a poutníkův dnešní nocleh.

Zase to ubytování (24.8. 2020, pondělí)

Noc je tvrdá. Přece jen spaní ve spacáku přímo na linoleu není nejpohodlnější, ale nakonec se probouzím až v půl sedmé. Snídaně je krátká, zato balení dlouhé. Musím po sobě všechno uklidit a tak vyřáším do jasného, ale studeného rána až za hodinu.

Klesám do mlhy a pak z ní zase stoupám do kopců. Cesta je ale dobrá, místy lesem a hlavně žádné šutráky. Přemýšlel jsem, jak zpomalit, abych do Toulouse nepřišel o týden dřív, než mi letí letadlo, ale moc to nejde. Do Villeneuve, kde by mohla být další etapa a mají tu pěkný a fungující herberk, přicházím už v půl jedenácté. Herberk se otevírá ve čtyři. To opravdu nedává smysl, nevím, jak bych tu celý den vydržel okounět. Dávám si jen první pauzu, svačtinu, a dočerpávám vodu.

Jdu dál a v Saint Rémy si u kostelíka dávám v klidu oběd. A stejně jsem už před druhou odpoledne v cíli ve Villefranche-de-Rouergue. Mám v seznamu jen jedno ubytování, ale má být výhradně pro poutníky a je asi půl hodiny mimo trasu za městem. Tak tam rovnou zamířím, ale dojdu jen k zavřené bráně. Ještě se ptám pána v protější domě a ten mi bohužel potvrzuje, že to ubytovna sice je, ale kvůli koronaviru zavřená. Opravdu, napořád a úplně.

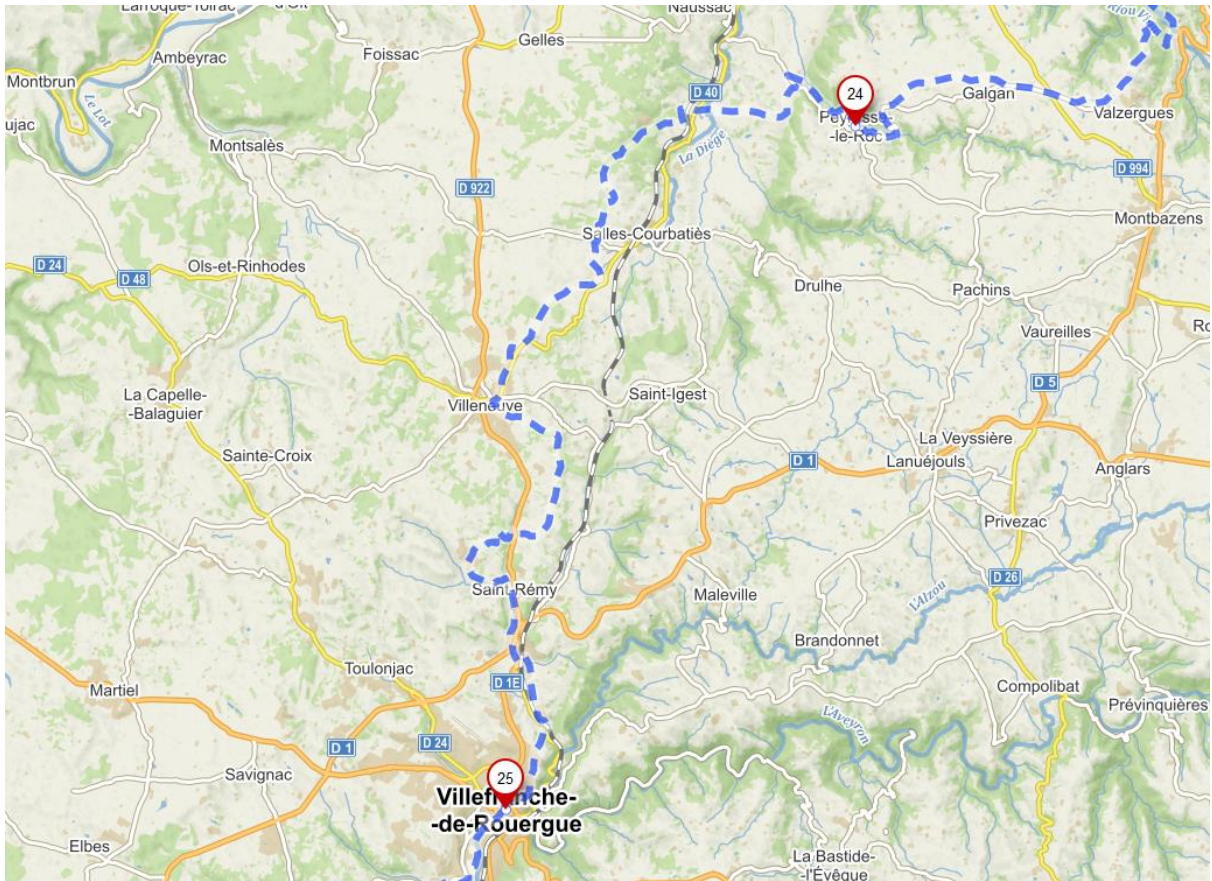
Ještě že mám tolik času. Vracím se do města a mířím opět už s jistou nadějí k místním turistickým informacím. Vystojím si frontu v roušce, paní mi znovu anglicky potvrzuje, že městská ubytovna pro poutníky je pro letošek zrušena a že ve městě opravdu nic kromě běžných hotelů nemají. Dokonce i v kempu mají jen bungalovy, které jsou skoro tak drahé, jako pokoj v hotelu. Tvářím se asi dostatečně zoufale, protože mi ještě na plánu zaškrťává dvě místa – kapli sv. Emilie de Rodat, což je místní svatá, a objekt u malého kostelíka s označením presbytère. Ať se zkusím pozeptat tam.

U sv. Emilie mi otevírá vyjevená jeptiška a odkazuje mě na hotely. Říkám si, že to tedy ještě zkusím u těch presbyteriánů (reformované církve v anglicky mluvících zemích). Zvoním u dveří a vidím skrz prosklený vchod, jak po schodech uvnitř jde nějaký muž. Tak i klepu a pak mi otevírá usměvavý mladík s tmavou pletí. Jako obvykle se anglicky omlouvám, že neumím francouzsky a vysvětluju svůj problém. On říká plynule anglicky, že také moc francouzštině nedá a kolik dní že bych potřeboval přespat. Vidím šanci a tak ho ujišťuju, že jen přes tuto noc a že mám vše potřebné, že se vyspím klidně i v hale na zemi. Říká, že se musí zeptat pana domácího, že tady žádný pokoj navíc nemají, ale že to snad nějak vymyslí. Vtom přichází i další usměvavý muž v kolárku, ten správný na rozhodování. Už méně plynulou angličtinou, nicméně ochotně souhlasí, jen teď mají nějaké povinnosti a ať si tu tedy nechám batoh a přijdu v sedm. Nadšeně si odcházím v klidu prohlédnout město a něco nakoupit. Říkám si, jak jsou ti presbyteriáni křesťanštější, než my katolíci.

Centrum města je opravdu zvláštní, kolem dokola náměstí jsou hluboká podloubí podepřená dřevěnými trámy a z jedné strany věž gotického kostela Notre Dame, předsunutá do náměstí a fungující zároveň jako velká brána.

Vracím se s předstihem zpět a čekám. Přesně v sedm přichází ten mladý, zve mě dál a ukazuje mi, jak to vymysleli. Budu spát u nich v jídelně na kanapi, záchod s umyvadlem je na chodbě a osprchovat se můžu v jeho pokoji. S díky tak činím a slyším přitom halas a veselý smích, jak přicházejí další obyvatelé tohoto domu. Vracím se do jídelny a tam už se se mnou vítá nejen ten muž s kolárkem a mladík, který je původně z Indie, ale i dva černoši jako uhel. Oba jsou z Toga a nevím jak vážený čtenář, ale já netuším, kde to v Africe je. Kromě mladíka, který teprve studuje a má tady praxi, jsou všichni tři katoličtí kněží. Jsem trochu zmatený a vysvětluju proč. Smějí se, protože jde o jazykové nedorozumění. Presbytère ve francouzštině znamená prostě místo, obývané společně více kněžími. A já si jako katolík s překvapením říkám, že i našinci mohou být slušnými lidmi. A nejen to. Panuje tam veselá nálada, je vidět, že mají radost ze života a že si rozumějí. Zvou mě na společnou večeři, popijíme portské nebo whisky podle preference a je nám všem dobře.

Snídani s nimi domlouvám na půl osmou.

Věž Notre Dame ve Villefranche-de-Rouergue.

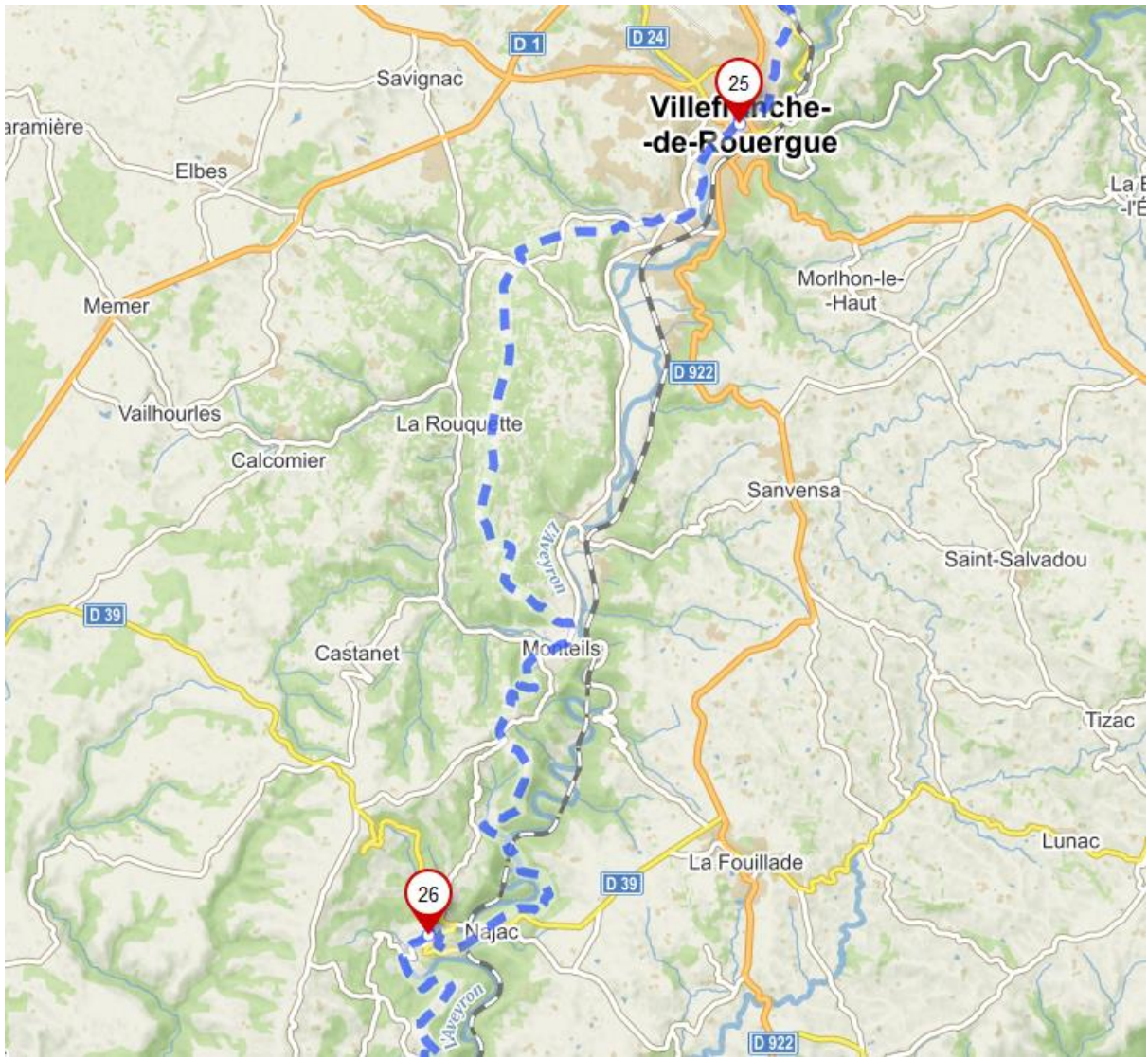
Společná večeře v dobré partě.

Dobrodružství (25.8. 2020, úterý)

Ráno se na kanapi probouzím před sedmou a do půl osmé jsem už sbalený a umytý. Přichází ten francouzský kněz, dělá kávu a klopotně ale srdečně komunikujeme. Pak přichází i ten mladý a společně snídáme. Na stůl jsem jim dal papír s už vícekrát použitým odkazem na sv. Matouše. Kněz se usmívá a zkouší seminaristu, jestli ví z hlavy, co ten odkaz obsahuje. No neví 😊.

Odcházím kolem půl deváté a pozitivně naladěm. Před sebou mám další krátkou etapu, do Monteils přicházím kolem poledne, dělám si v klidu přestávku a pokračuju dál. Cesta pokračuje lesem a prudkým stoupáním přicházím na rozcestí se silnicí. Značení na ni ukazuje, ale já mám v mobilu v mapě cestu do Najacu vedenou jinudy, dál lesem a kus podle řeky. Je delší, ale opticky to zas tak zle nevypadá. Protože mám spoustu času, volím cestu přírodou.

Sestupuju zpět do údolí, přicházím po čase k řece a říkám si, jak dobře jsem si zvolil a proč vlastně tu cestu oficiálně převedli na silnici v polích, když jindy s poutníkem vymetou každý kopec. Odpověď na sebe nenechá dlouho čekat. Přecházím řeku po železničním mostě a znovu se drápu do prudkého kopce. Cesta je sice ještě znatelná, ale zarostlá a dobře se mi po ní nejde. Když už jsem tak vysoko, že se mi otevře pohled do krajiny, vidím, že silueta hradu v dálce na kopci přede mnou bude asi Najac. Jenže já stojím na jednom konci podkovovitého hřebenu a hrad na druhém. Čeká mě několikakilometrová cesta kolem dokola po strmém úbočí, kdy úzká zarostlá cestička bez jakéhokoli zajištění vede nad prudkým srázem. To byl ten důvod! Nezbývá, než opatrně postupovat vpřed a těšit se, kdy to skončí. Konečně kolem druhé hodiny přicházím z horního konce do Najacu a na krásném středověkém náměstíčku rovnou mířím do infocentra. Slečna je ochotná, dává mi plánek a ujišťuje mě, že dole u řeky pod Najacem je opravdu v kempu ubytovna pro poutníky. Sama je také poutnicí, chvíli si povídáme o tom, jak toho každý má cestou plné zuby, ale nakonec by zase šel znovu. Dává mi rovnou razítko do kredenciálu, v pohodě a v klidu procházím městečkem a kolem hradu sestupuju zpět do údolí. Kemp se jmenuje Le Paisserou a jak se ukazuje, jeho možná výslovnost předjímá situaci. Nejprve v kempu nacházím herberk, ale zamčený. Říkám si, že to je jistě proto, že je ještě příliš brzo, a jdu se domluvit do recepce. Tam mi paní sděluje, že kemp nemá s herberkem nic společného a že musím na jeho druhý konec, kde je jiná recepce firmy, co ho má na starost a zároveň provozuje plavbu po řece na kánojích. Stavím se tam do dlouhé fronty čekajících na lodě a vesty a když přijdu na řadu, tak mi sdělují, že ubytovna je plná (i když vidím, že je zavřená a nikdo tam není) a že si mám řešit ubytování v kempu. Nebo že za řekou je ubytovna El Camino de Najac. Už podle názvu to vypadá nadějně, ale když tam přijdu, je to jen drahý hotýlek a stejně mají plno. Vracím se zpět, přemýšlím o přespání u kempu pod mostem a přitom vidím skupinu takových jako chatkostanů, které vypadají všechny opuštěně. Z cen v recepci vím, že nemám šanci, i tyhle neobyčejnější stojí přes 100 € a pronajímají se bez ohledu na menší počet osob. Evidentně je za tu cenu ale nikdo nechce. Mlsně obcházejím kolem a když se nikdo nedívá, rozevírám zip a nahlížím dovnitř. Jsou tam kovové postele i s matracemi! Zatahuju za sebou zevnitř a je mi jasné, že jsem našel to pravé. Jen to bude trochu dobrodružné a musím si dávat pozor, aby mě nikdo neviděl. Ve stanochatce je vedro a nemůžu větrat, ale objevuju i fungující zásuvku a mikrovlnku, takže si můžu udělat ráno čaj a teď konečně i svou čínskou polévku. Je odpoledne, kolem jsou stany vesměs opuštěné a tak se nenápadně vykrádám k vodě, abych se osvěžil a umyl. Pak už se držím raději "doma". Je to tady risk, ale opravdu o hodně příjemnější, než spát pod mostem.

Hrad Najac z dálky

I z blízka

Stanochatky, ta "moje" je mezi stromy vpravo.

Útulný interiér.

Konec dobrý, umělecký (26.8. 2020, středa)

Vstávám brzy a potmě, aby mě nikdo neviděl. K ránu byla ve stanu docela zima a když k tomu připočtu to vedro v něm odpoledne, nedivím se, že za ty peníze je nikdo nechce. Vycházím tiše ven, vše jsem uvedl do původního stavu, ale ještě se vracím kvůli sáčku s odpadky, co jsem tam zapomněl. I tak se mi ulevuje, až když jsem z kempu venku. Mrholí, беру si pláštěnku a po čase ji zase odkládám. Opět prudce stoupám a znovu klesám až k vodě. Řeka se klikatí mezi kopci velkými oblouky a tak to ani jinak nejde. Pak jdu delší kus kolem vody a zvláštním lesem kompletně mechem obrostlých stromů, vypadá to jako v pohádce nebo hororu. V Laguépie jsem už v deset, svačím a v klidu pokračuju do Cordes sur Ciel, kde mám od včerejška domluvené ubytování. Tedy alespoň doufám. Jak jsem ve stanu neměl co dělat, napadlo mě zkusit na to další místo zavolat předem a ověřit situaci. Opravdu se mi ozval nějaký pán co sice neuměl anglicky, ale po chvíli mi potvrdil, že no problem, OK.

Cesta už vede poklidně zvlněnou krajinou, ještě si dělám pohodu v nějaké vesničce, kde je u cesty úhledný altánek. Asi patří k sousednímu domu, ale je volně na louce a nikdo tam není. A pak už na kopci vidím městečko – opět středověk a plný novověkých turistů. Etapa byla opět krátká, je teprve kolem druhé hodiny odpoledne, ale tam, kde má být ubytování, se už zase bojím, že je něco špatně. Je to v uličce, co vede historickým jádrem a je plná krámků s uměleckými předměty a obrazy, něco jako Zlatá ulička na Pražském hradě. A v čísle popisném, co má být ubytování, je malá galerie. Z boku si našťestí všimnu dalšího nenápadného vchodu s nápisem Gîte d'étape Ahuti a to je ono.

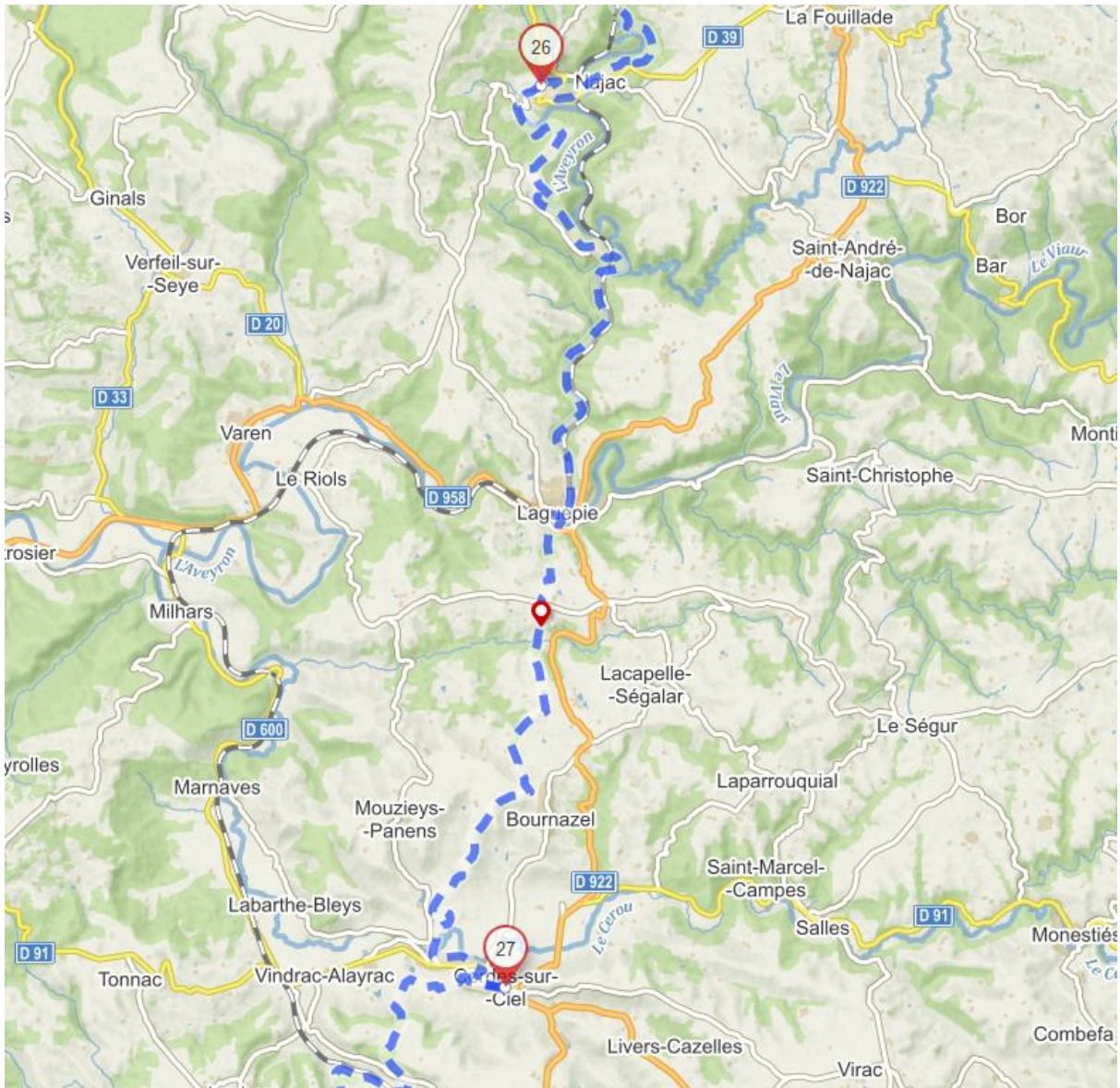
Je otevřeno, jen mě trochu zarazí, že to uvnitř vypadá dost neuspořádaně a opravdu jako v ateliéru. Nikoho nevidím, tak volám a za chvíli po schodech schází majitel. Potvrzuje mi, že jsem správně, kreslí mi do kredenciálu poutníka a ukazuje mi, kde budu spát. Pronajímá dva pokoje, v jednu je dočasně ubytovaný mladík, co v městečku pracuje, a druhý mám celý pro sebe, protože jsem dnes jediný poutník. Můžu používat jeho kuchyň, ale dost těžko se v ní orientuju. Je to malíř a bohém a podle toho to tam vypadá. Nic nemá svoje místo, všechno je rozházené podle toho, kde to naposledy posloužilo, věci jaksi nedrží pohromadě. Vlastně to ale působí na jeden den docela romanticky.

Jdu si ještě v klidu prohlédnout na kopec historickou část s hradem a nakoupit. Potom, protože mám spoustu času a připojení k wifi, trochu úřaduju. Ověřuju si páteční let a zjišťuju, že ho letecká společnost mezitím zrušila. To mění situaci, nemám důvod se nějak výrazně courat a tak hledám a rezervuju si let s Air France sice s přestupem v Lyonu, ale už na pondělí ráno. Také na poslední chvíli platím fakturu za internet doma, úplně jsem na to zapomněl a už mi vyhrožují odpojením. Po včerejší dobré zkušenosti s rezervací ubytování to zkusím také v Gaillacu, ale mají všude jen záznamník.

Podle předpovědi počasí má být zítra ještě vedro, ale od pátku do neděle má pršet. Tak přehodnocuju situaci, nebudu se flákat ale naopak šlápnu víc do pedálů a dojdu zítra co nejdál. Nejlépe až do Saint Sulpice la Pointe, odkud už je to do Toulouse jen 40 km. Zkrátím tak svoje putování ještě o den a budu v cíli už v pátek večer. A pokud zítra neseženu ubytování, budu muset spát někde venku a pak zmoknu, bude to blbý jen jeden den a večer se v Toulouse už dám dohromady.

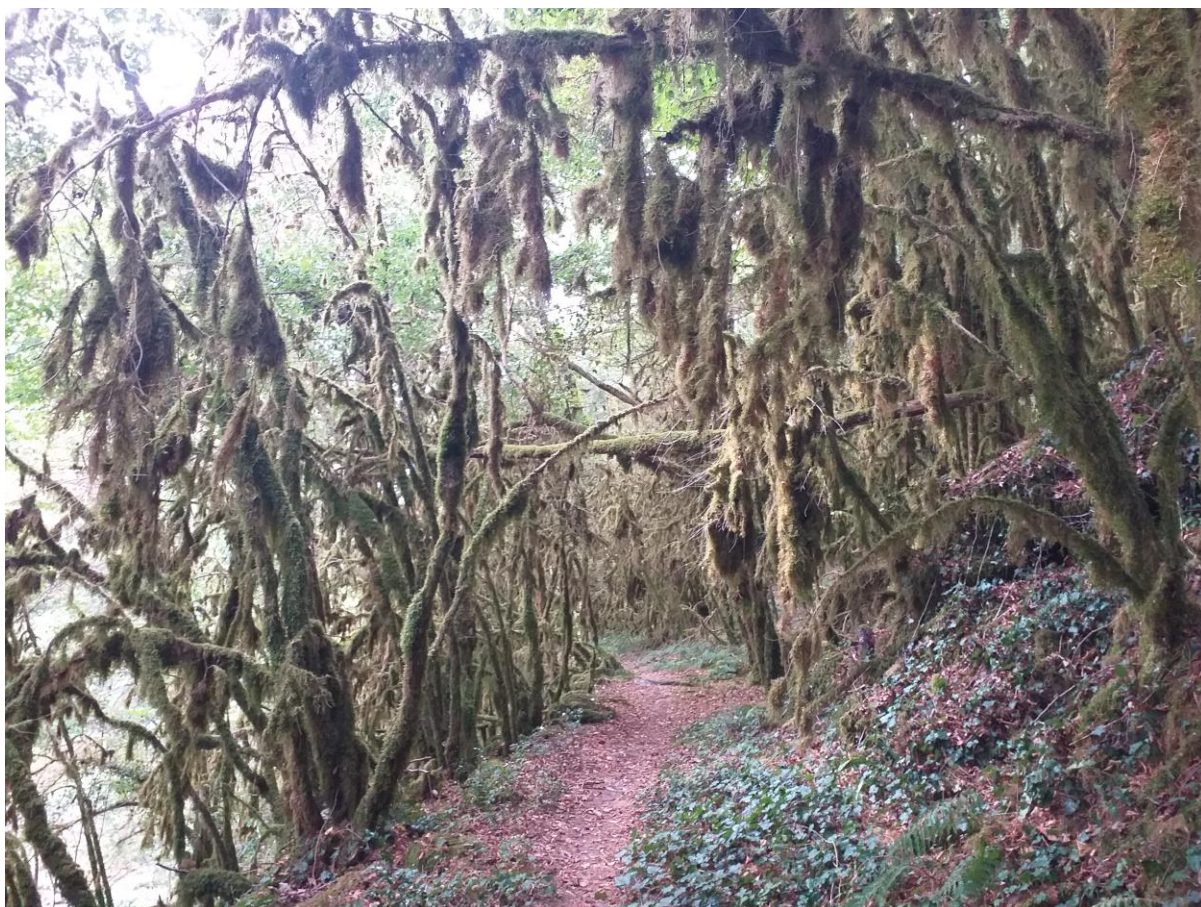
Úřadování a plánování zajídám cassouletem z konzervy (fazole s kouskem masa a klobásou v chutné omáčce) a zapíjím vínem z oblasti Gaillac, kam se zítra chystám.

Romantika po ránu, Najac z protějšího kopce.

Pohádkový les

Ubytování v Cordes sur Ciel

Kuchyňka

Na plný plyn (27.8. 2020, čtvrtek)

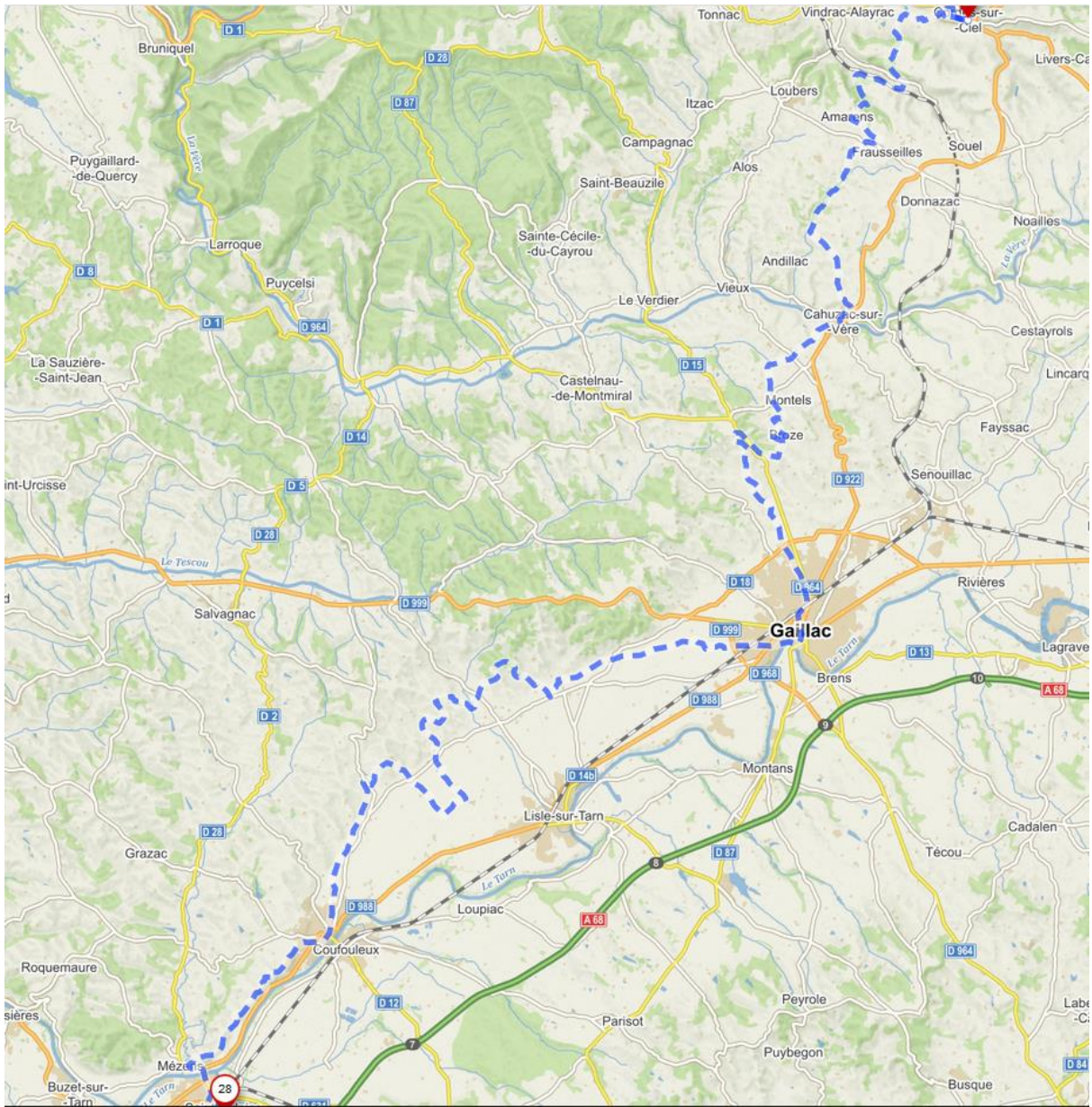
Ráno si ohřívám vodu na kafe v hrnci na plynovém sporáku, protože majitel nemá potřebu inovovat směrem k rychlovarným konvicím a mikrovlnkám, a za čerstva vyrážím na dlouhý pochod. Cesta vede krajinou plnou vinic. Po čase znovu ochutnávám a už jsou opravdu všechny hrozny sladké, i ty bílé. Přichází mi SMS od koordinátora péče o poutníky pro oblast Gaillacu, nebo tak nějak. Včera jsem mu posílal dotaz. Píše, že sorry jako, ale v Gaillacu není momentálně z důvodu koronaviru otevřeně žádné ubytování pro poutníky. Takže si tím jen potvrzuju svoje rozhodnutí zrychlit a Gaillac jen projít. Koukám na mapu a místo různých odboček volím přímější cesty, kde to jde. A tak jsem v Gaillacu už po poledni. Procházím ho a městečko samo není nic moc. Jdu i kolem kempu na okraji, hodně nevábného, skoro doslova tam chcíp pes. Doplnuju jen vodu, rychle sním kus bagety a chorizo a pospíchám dál na Rabastens. I teď volím okresní silnici místo polních cest, jde se po ní o něco rychleji, aut je minimálně a stejně mám blízko k vinicím po obou stranách. Vedro je na asfaltu hodně nepříjemné, ale pomáhá mi vědomí, že to je pro mě poslední vedro ve Francii. Cestu lemují odbočky s lákavými ukazateli na ochutnávky vín, každý začíná slovem Domaine, tak si připadám jako na internetu.

V Rabastens si dělám přestávku a doplňuju vodu. Prosím o ni usměvavou černošku v bistro, protože voda je volně na ulici k dispozici už jen vzácně. Krajina je teď úplně placatá, jako v Polabí, a kromě vína nic, na čem by se poutník zachytil očima. Neutíká mi to, ale cíl je jasný. V Rabastens na ukazateli píšou, že je to do Saint Sulpice la Pointe ještě 10 km, tak se pro jistotu rozhoduju to vzít zase rovně po hlavní silnici. Chtěl bych zkusit dojít do infocentra ještě než zavřou, a ta předešlá zavírala v půl sedmé. Cesta po téhle silnici je hodně nepříjemná, mašuruju ze všech sil a přitom musím dávat pozor a uhýbat za krajnici před projíždějícími auty. Díky tomu ale přicházím do infocentra těsně před zavřením a rovnou se ptám po ubytování pro poutníky. Podle očekávání jsou v infocentru vstřícní a mluví anglicky, ale o žádném ubytování nevědí. Dávám jim svůj seznam, kde jsou dvě adresy na ubytování v rodině s telefonními čísly a prosím je, jestli by mi nepomohli, obvolali je a francouzky zkusili dojednat nocleh. Jsou ochotní a po chvíli na jednom z čísel i úspěšní. Je to na opačném konci, hned za mostem, co jsem přes něj už jednou do městečka přicházel. Musím prý rychle, protože majitelé brzy odcházejí někam na návštěvu. A že mám jít do dvora.

Přicházím k domku s otevřenou brankou na zahradu, kde je další větší dřevěná budova. Volám, nikdo se neozývá, ale ten dřevěný dům je otevřený. Dávám si za dveře batoh, znovu volám a pak i telefonuju. Pán se mi omlouvá, že se někde zasekl, ale že jsem správně a ať jdu dál. Vtom přichází jeho paní a i když netuší, co se domluvilo, rovnou mě ukazuje, co je kde k dispozici a že mohu použít vše, co v kuchyni vidím, včetně obsahu ledničky, a nemusím si jít už nic kupovat. Sami jsou poutníky a rozumí tomu, jak je to na cestě někdy složité. A tak se rozhodli pomáhat, když k tomu mají v domě možnost.

To už přichází i pán, omlouvá se, že musejí odejít, ukazuje mi můj pokoj se spoustou odložených krámů, ale s velkou manželskou postelí, a nabízí mi k použití i jejich bazén na zahradě. Cena je donativo, co dám, to dám. Paní mi ještě kreslí „razítko“ do kredenciálu a dává mi tam lístek s obrázkem skály vystupující z moře a textem z Př. 8:35 – „Kdo mě nalézá, nalezl život“.

Takovou pohodu jsem na závěr nečekal. Beru si vychlazené pivo z ledničky, rajčata a kousek sýra, zapíjím je ještě vlastním vínem, i když mi nabízeli i svoje. Jdu si narovnat záda do bazénu a užívám si po těžkém dni klidný večer plný pohody. Nechávám na stole své donativo a zase odkaz na Matouše. Volám do Petite Auberge de St. Sernin v Toulouse, kde jsem před třemi lety začínal svou pouť. Bez problémů s angličtinou mi tam rezervují tři noci z pátku do pondělí. Jen mě upozorňují, že pokud nedorazím do čtyř, budou na recepci až večer od sedmi. To je tak nepatrná komplikace, že to ani nestojí za řeč. Cítím, že se mi věci vrací zpět do rukou a že závěr cesty bude možná deštivý, ale v pohodě.

Všude sladké hrozny

Super ubytování na závěr

V cíli putování (28.8. 2020, pátek)

Probouzím se později, až v půl osmé. Vypadá to, že na čtvrtou v Toulouse nebudu, ale když s majitelem dole společně snídáme – přišli z mejdanu pozdě, ale musí do práce – oznamuje mi, víceméně bez možnosti odmítnout, že mě vezme za město autem stejně jako každého z poutníků, co tu měli. Cesta předměstím prý není hezká. Tím mi šetří nejméně půlhodinu.

Podle očekávání začíná pršet, cesta už je zase mírně zvlněná, ale pohodová i v pláštěnce. Vede buď po asfaltu nebo polních cestách, ale ty jsou široké, upravené a bez kamení. Jak se blížím k městu, tak se okolí stává ošklivějším. Ona žádná předměstí nebývají moc vábná. Prší střídavě hodně, málo nebo vůbec, takže každou chvíli oblékám a svlékám pláštěnku. Už jsem i v pásmu příměstské dopravy, nikde pro poutníka není stříška s lavičkou, takže nakonec obědvám v kukani na zastávce autobusu.

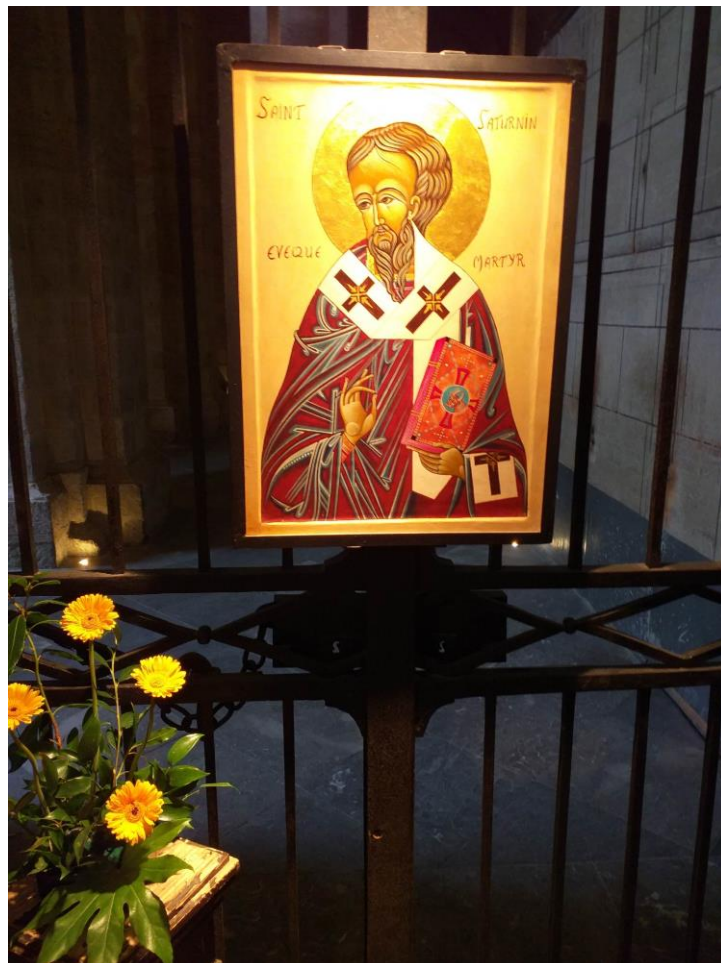
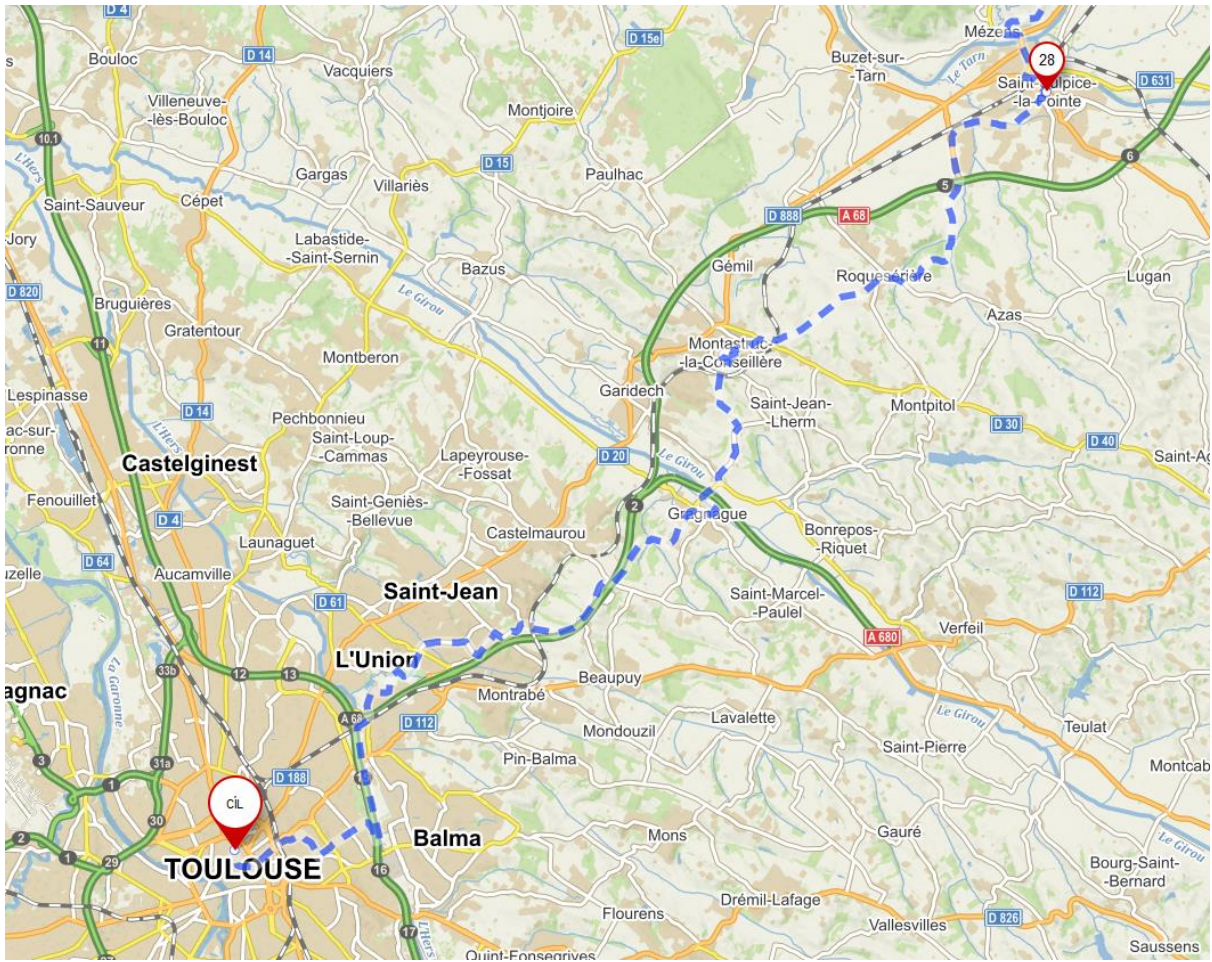
Cesta pak dlouho vede podél říčního kanálu pěšinkou v rozmoklé jílovité půdě, takže mám boty i návleky za chvíli obalené bahnem. Na ulicích ho alespoň provizorně oklepávám a brzy už jimi přicházím mezi městskou zástavbu. Občas potkávám lidi v rouškách, ale po chvíli už je mají všichni. Tak ji také tahám z kapsy a zbytek cesty městem jdu v ní. Je to poprvé, co ji mám na obličej i po cestě, tedy kromě nakupování a jednání v infocentrech. Později se dozvídám, že je to v Toulouse teprve tři dny staré opatření kvůli zvýšenému počtu nakažených koronavirem. Trochu mi to kalí slavnostní pocit z toho, jak přicházím do známých míst, ze kterých jsem před třemi lety svou první pouť začínal.

Do čtvrté zbývá čtvrt hodinka, tak jdu rovnou do herberku a ubytovávám se ve stejném pokoji Les Poetes, o který jsem si, bude-li to možné, včera řekl. Herberk je veliký, pokoje mají různě pojmenované a jeden se dokonce jmenuje Prague. Upozorňují mě, že večer je dole ve společné místnosti posezení s drobným pohoštěním zdarma.

Myju si boty od bahna a znovu, ještě i s batohem, se vracím k bazilice Saint Sernin, abych dokončil svou cestu. Tady je teprve a opravdu konec mé pouti. Vzadu v kostele mě vítá skupinka, co má na starost poutníky. Asi jsem tento den jediný. Dávají mi razítka do kredenciálu, mapu města a na můj dotaz informaci, jak jsou zítra a v neděli v bazilice mše. Kupuju pro vnoučka Saturnina svíčku s obrázkem jeho patrona a pak si pomalu procházím kostel i kryptu, kde je také truhla s ostatky sv. Jakuba. Symbolicky se tak tahle bazilika propojuje i s cílem svatojakubských poutníků, katedrálou v Compostele. Vycházím zpět do hlavní lodi před oltář se sv. Saturninem, až kam mi provazy dovolí. Poklekám a roním slzu. Jinak ale tolik emoce neprožívám, to asi dělají ty roušky.

Jdu si ještě nakoupit, pořádně a bez přemýšlení o tom, jak těžký nákup ponesu. V herberku přešívám mušlí z batohu na klobouk, aby mi v letadle nepřekážela. Rozvalím se na posteli a dělám si totální pohodu. Zítra ráno si zajdu na mši a pak mám celý den na procházku městem, bez batohu i hůlek. Klobouk s mušlí si ale hrdě ponechám na hlavě.

Večer opravdu přichází starší pán s taškou plnou piva, vína, brambůrků a na drobné kousky nakrájené pizzy, francouzsky žertovně jednotlivé chody představuje, přeje nám hezkou zábavu a odchází. Teprve později se dozvídám, že to je majitel herberku, že ho vybudoval před mnoha lety na základě své vlastní zkušenosti s obtížemi poutníků na cestách, a že nám takto chce usnadnit vzájemné poznávání se.

Ikona sv. Saturnina

Petite Auberge de St. Sernin

Proměna (29.8. 2020, sobota)

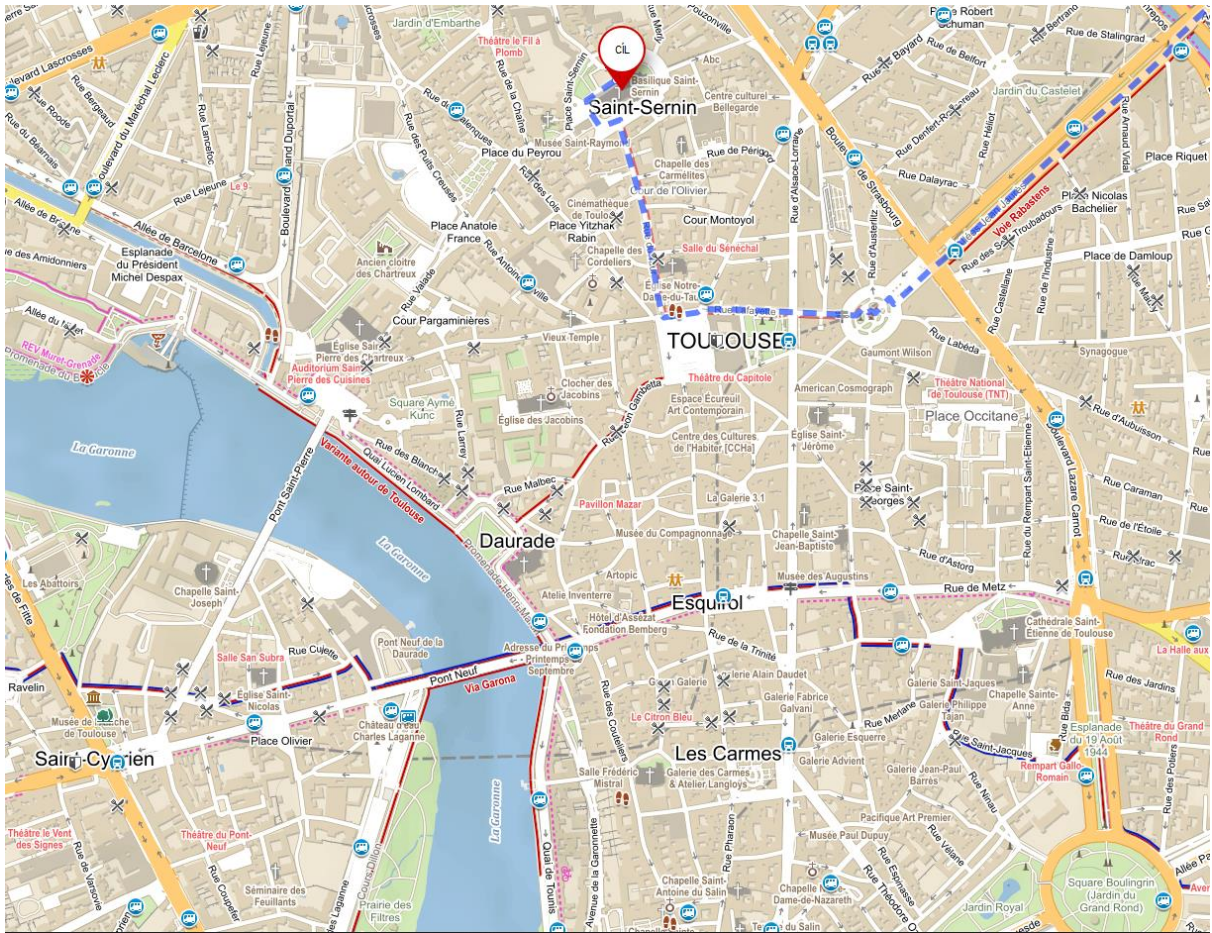
Mládenci spolunocležníci někde pařili skoro až do rána a pak zatáhli roletu. Takže se probouzím až v osm a do tmy. Samozřejmě, že ještě všichni chrápou. Dělá si snídani a tak akorát odcházím na mši. Pak si ještě jdu koupit čerstvou bagetu, vracím se na herberk a pak znovu, vyzbrojen nůžkami a holicí čepelkou, vycházím ven. Mířím za baziliku do kavárny, která má v názvu sv. Saturnina, nikoli pofrancouzštěle Sernina. Objednávám si anglickou snídani s vajíčky a slaninou, je sice na můj vkus ošizená, ale o to mi teď nejde. Fotím se před názvem podniku v klobouku s rouškou, bez ní a pak i bez vousů, které jsem si právě na toaletě oholil. Symbolicky závěr své cesty propojuju s jejím začátkem před třemi lety. Tenkrát jsem si knír a bradku nechal narůst až v Gaskoňsku, v Toulouse jsem byl ještě holobrádek, a tak jsem jím zas.

Majiteli restaurace ukazují fotku vnoučka Saturnina, je zdvořilý a je mu to fuk. Pak se pomalu procházím městem, zajímavý je poutní kostel a dominikánský klášter „Église des Jacobins“ s ostatky sv. Tomáše Akvinského, přecházím řeku na náměstí Saint Cyprien a procházím si tržnici s ovocem, masem a sýry. Zpět jdu cestou, kudy jsem začínal svou první pouť z Toulouse. Tehdy lilo jako z konve. Teď navzdory předpovědi neprší, inu, dvakrát nevstoupíš do stejného deště.

Vracím se na herberk, dávám si oběd dole ve společné místnosti a bavím se přitom se spolusedícími. Nikde jinde totiž nejsou stoly, každý pokoj má vlastní malou kuchyňku s nádobím, ale jen maličký stoleček pod oknem. Je to tu zajímavá společnost. Jeden student práv z Německa je v Toulouse na výměnném pobytu. Mladá černoška tu zase končí své dvouleté putování Evropou a Asií, pochází odněkud z ostrovů v indickém oceánu a procestovala Indii i Tibet úplně sama. Masíruje a léčí akupresurou, nebo jen energií v prstech. Chce se už v Toulouse usadit a založit si praxi.

Odpoledne jdu znovu na chvilku k bazilice sv. Saturnina hledat adresu jedné slečny, co u nás před třiceti lety přespávala spolu s dvěma dalšími při novoročním setkání TAIZÉ. Před odjezdem na nás doma totiž náhodou vypadl notýsek se starými adresami a jedna z těch slečen bydlela v Toulouse přímo na náměstí. Nemám číslo popisné, jen příjmení Vignié. Nedělám si velké naděje, jistě už je dávno vdaná a přestěhovaná, ale přesto vizitku na zvonku s tímto jménem nacházím na domě č. 15. Zvoním, ale nikdo není doma. Zkusím to ještě zítra. Hned vedle na nenápadném domě objevuju cedulku s michelinskou hvězdou na rok 2020. Vůbec nepůsobí jako místo, kam by se člověk mohl jít najíst. Jen další malá cedulka s telefonním číslem pro rezervace, jméno kuchaře a poznámka „Degustation - 108€“. Tak to se najím se raději v herberku, mám ještě jeden cassoulet v konzervě. Znovu prší, tak se schovávám ještě na chvíli u sv. Saturnina a když déšť na chvíli ustane, vracím se zpět. Ověřuju si na Air France, že lety nejsou zrušeny, ale on-line check-in si musím udělat až zítra.

Večer je zase dole společné sezení, majitel dnes přináší navíc i studenou melounovou polévku vlastní výroby a bílý i červený vermut. Dávám si do obou nohou. Přibyla zajímavá dvojice cyklistů. Projeli Jižní i Severní Ameriku a Kanadu, chystali se lodí do Japonska, ale kvůli koronaviru nakonec přeletěli do Evropy a končí doma ve Švýcarsku. A potvrzují mi, že ten jejich pozdrav v každé části německy mluvících kantonů opravdu říká jinak.

Snídaně u Saturnina

Skoro celá bazilika v jednom záběru

Multikulturní pohoda v herberku.

Nedělní zážrak (30.8. 2020, neděle)

Ráno vstávám, snídám v klidu dole u stolu v herberku a jdu znovu na mši. Tentokrát bulím víc, při „hle Beránek Boží, který snímá hříchy světa“ se mi spojují moje pocity z čerstvě dokončené cesty, Jeho milosrdenství a vzpomínky na první pouť. Paní s hůlkou, co sedí přede mnou, je jednou z místních „pořadatelek“. Pamatuju si, jak včera krásně výrazně četla, i když jsem stejně nerozuměl. Má na sobě červené „firemní“ tričko s nápisem na zádech: Jan 13, 35 – „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“.

Když kněz po mši odchází, lidé mu tleskají. Moc nechápu, až později se dozvídám, že odchází někam do Afriky a že je to jeho poslední mše tady. Jdu z kostela kolem stále ještě spících bezdomovců. Tísni se na jediném trochu krytém místě, kde jsem před třemi lety uvažoval přespát i já. Mají psy, jedna fenka leží a sají z ní mléko tři malá štěňátka. Říkám si, že jsme všichni taková štěňátka Boží a že těm bezdomovcům dám nějaký větší peníz místo daru v kostele. Ale první spěchám ke vchodu do domu č. 15 a koukám, jestli tam někdo nepůjde z kostela. Nikdo nejde, tak po chvíli zkouším zvonek – a ozývá se hlas staré ženy. Snažím se do mluvítko vysvětlit koho hledám, jde to ztuha, ale stále opakuju její křestní jméno a Prahu. Po chvíli ticha se ozve „moment“ a pak už se otevírají dveře do průjezdu, kde kromě staré paní stojí a usmívá se i ta o třicet let zestárlá slečna, co jsem ji zkoušel najít. Aby toho ale nebylo málo, za ní se objevují další dvě o třicet let starší slečny, co u nás tehdy byly. Scházejí se prý tak jednou za rok vždy u jedné z nich. No a dnes mají setkání tady. Zíráme všichni a radost je veliká. Zvou mě na kafe, dávají mi ho do hrnečku, co jsme jim tenkrát dali na památku a otevírají staré album s fotografiemi. Jen jedna z nich se vdala a proto jsem je našel. Nic se nezměnilo, ani adresa, ani příjmení.

Odcházím a u baziliky jsou bezdomovci už vzhůru. Dávám jim co jsem zamýšlel, trochu zírají pro změnu oni, ale ne zas tolik. Poutník, tulák i bezdomovec z darů musejí žít a tak je přijímají už tak nějak samozřejměji. Přesto se cítím obdarován.

Po obědě prší, tak nedělám jednoduše nic. Když přestane, jdu na druhou procházku městem. V katedrále sv. Štěpána se procházím jejími kaplemi. Poslední dvě jsou sv. Jakuba a Marie, královnou andělů. Odmyslím si ty anděly a jsem zas v Compostele, u sv. Jakuba a Naší Paní Té Cesty. Oba konce se samy svazují.

Ještě se jdu projít městskými parky, jsou hezké ale mrňavé, připadám si v nich jako závodní chrt vypuštěný na dvoreček. Vracím se oklikou po bulvárech, kromě několika míst je Toulouse vlastně docela šedivé a nehezké město. Cestou se na ulici potkávám s tom mladou černoškou a říkáme si, že se ještě uvidíme večer.

Po večeři si zase jdu pokecat dolů do společné místnosti, jedna ztřeštěná slečna se rozhoduje, že vyrazí také hned na pouť a ptá se mně na to, co potřebuje s sebou. Další kluk z Kolumbie vysvětluje tamní složitou situaci a že je země velmi různorodá, že se nedá popsat jako jeden celek podobně, jako se nedají popsat jednoduše celé Spojené státy. Má pravdu, ostatně ani žádný člověk se nedá jednoduše popsat.

Loučím se brzy s tím, že ráno odcházím už před pátou, jdu spát a snažím se dlouho marně usnout. Jsem nervózní z toho, aby mě mobil vzbudil a já nezaspal.

Setkání po třiceti letech. Co je to náhoda?

Návrat (31.8. 2020, pondělí)

Nervózně se pořád budím a převracím a nakonec to ve čtyři vzdávám a už sbalený si tiše scházím dolů udělat v klidu poslední snídani. K mému velkému překvapení se v půl páté objevuje ve dveřích usmívající se černoška, že se ráda prochází se prázdnými ulicemi a vstává brzy. A že si dneska přivstala ještě o něco dřív, aby se se mnou rozloučila. Dává mi barevný kamínek vybraný zvláště pro mě a masíruje mi tím svým zvláštním způsobem záda. Říká, že se mnou už od prvního setkání cítí duchovní harmonii a že se jistě setkáme. Je zbytečné se ptát, jak to myslí, nechávám to jak to je. Ani nevím, jak se jmenovala. Na začátku jsme se představili, ale kdo si ta jména má pamatovat. Věřím jí a přeju jí úspěch. Záda mě už nebolela ani před masáží, ale fakt z ní něco pozitivního vyzařovalo.

Na letišti jdu pěšky podél řeky stejně, jako jsem z něho při své první cestě přicházel. Je ještě tma a jde se mi dobře. Batoh mám lehčí o lahve s vodou a pytlík s Manou, už ten zázračný prášek pro případ krajní nouze nepotřebuju. Před letišti nechávám u odpadkového koše hole. Sloužily mi až do konce, ale jsou na šrot. Čekám na let a snažím se neusnout. Na ceduli bliká „cancelled“ u většiny letů, u toho mého naštěstí ne.

Menší letadlo je plné asi tak z poloviny a nebe je prázdné. V Lyonu tak přistáváme ještě o něco dřív. V pohodě se přesouvám k dalšímu odletu na gate do Prahy. Konečně mé uši naplní libozvučná čeština. Na celou halu se směrem k neposednému děcku ozývá: „Přestaň už na všechno sahat, nebo ti takovou stříhnu, že budeš vidět!“. Myslím, že tohle by měli hlásit pravidelně v metru a brzo by bylo po koronaviru.

Druhé letadlo je úplně plné. Z Lyonu přelétáme nad tou částí Švýcarska, kterou jsem procházel. Mám štěstí, oblačnost narůstá, ale ještě vidím na své straně Ženevské jezero a na druhé straně z mraků vystupovat vrcholky Alp, ke kterým jsem vzhlížel cestou. Přelézám trochu neomaleně cestující, abych zachytil aspoň kousek té krásy.

Pak už se noříme do mraků a turbulencí a přistáváme v Praze.

Ženevské jezero

Vrcholky Alp skoro splývají s mraky.

Závěrem

Minule jsem na tomto místě psal, že se z Toulouse do Santiaga de Compostela putuje jednoduše.

I když jsem to myslel jinak, o téhle cestě to neplatí. Byla těžká. O mé tři roky a špeky navíc, o potíže s ubytováním i o obtížnější terén. Jsem ale vděčný za to, že jsem ji musel odložit z dubna na srpen. Protože v dubnu bych to ve Švýcarsku nedal. Když je poutník úplně mokry a musí celé dny jít ve dvaceti stupních, tak se to ještě dá. Pokud je zima, tak to nejde. A to by v dubnu byla.

Jinak znovu platí, že jsem rád, že jsem šel tak, jak jsem šel. A že jsem vděčný za pomoc, kterou jsem někde uvnitř v sobě cítil, i za tu, co se mi dostala od lidí kolem. A že mám další důvod věřit, že jsme všichni ve společné náruči a občasné zázraky na nás jen tak vykukují jako ty špičky hor z mraků, abychom se měli čím kochat.

Přeju vám dobro na všech vašich cestách.

Doma

Soupis cesty

Start	Kostnice	nocleh	datum	km
2	Sirnach	pod stromem	1.8.	36
3	Rapperswil	Pilgerherberge (30Fr)	2.8.	39
4	Schwyz	Hirschen Backpacker-Hotel & Pub (41Fr)	3.8.	35
5	Flueli-Ranft	Jugendunterkunft Bruder Klaus (34Fr)	4.8.	46
6	Ringgenberg	seník	5.8.	48
7	Rueggisberg	Andi&Doris Steller (20Fr)	6.8.	61
8	Orsonnens	Monastere Notre Dame de Fatima (20Fr)	7.8.	51
9	Lausanne	Youth Hostel (48Fr se snídaní)	8.8.	50
10	Gland	Gîte Communal – Gland (10Fr)	9.8.	41
11	Collonges-sous-Saleve	v soukromí, mírně mimo trasu –donativo (dal jsem zbytek – 40Fr)	10.8.	45
12	Seyssel	Gîte d'étape l'Edelweiss (30€ s večeří)	11.8.	52
13	Yenne	Camping Kanoti (18€)	12.8.	39
14	Pe Pin	family Foray – v soukromí (zdarma)	13.8.	54
15	Revel Tourdan	hospoda – Snack-bar L'Escapade (27€)	14.8.	47
16	Saint-Appolinard (poblíž)	Gîte d'étape de st. Blandine - zdarma	15.8.	52
17	Les Setoux	Gîte d'étape Le Combalou (17€)	16.8.	27
18	Saint Julien Chapteuil	Gîte d'étape municipal (11€)	17.8.	55
19	Monistrol d'Allier	Gîte d'étape communal (kemp, budova) (12€)	18.8.	49
20	Saint-Alban-sur-Limagnole	Gîte d'étape Le Penote (20€)	19.8.	46
21	Nasbinals	Gîte d'étape communal (12€)	20.8.	40

22	Estaing	Gîte d'étape Saint Christophe (17€)	21.8.	53
23	Noailhac	Gîte d'étape communal (12€)	22.8.	42
24	Peyrusse-le-Roc	v prázdné staré škole zdarma	23.8.	35
25	Villefranche-de-Rouergue	Presbytère st. Émili – v soukromí (zdarma)	24.8.	32
26	Najac	Camping Le Païsserou (načerno)	25.8.	26
27	Cordes-sur-Ciel	Gîte d'étape Ahuti (15€)	26.8.	27
28	Saint-Sulpice-la-Pointe	Isabelle&Dominique – family (donativo) (dal jsem 30€)	27.8.	65
Cíl	Toulouse	Petite Auberge de St. Sernin ((24€ za noc)	28.- 30.8.	40

Praktický dodatek

Pokud by se to někomu hodilo, příkládám i aktualizovaný seznam věcí co jsem měl s sebou, a jak se mi to osvědčilo.

batoh	malý, aby byl bez problémů příručním zavazadlem do letadla	Koupil jsem malý 35l, pevnější s více kapsami a úchyty, aby se do něj (na něj) daly dát třeba srolovaná bunda nebo boty. Ale ukázal se nevhodný pro delší putování. Na zádech se zvlnil a píchal mě do lopatek, dole z něj lezl ocelový pás a tlačil mě do zad. Při výběru je třeba důkladně zkoumat každý detail!
spacák	malý a lehký	Byl užitečný a tak akorát.
nepromokavá plachta	4x3m z OBI	Pro případ nouze a spaní venku. Použil jsem ji jednou jako podložku přes slámu, ale byla „jistotou“.
boty	jedny pevné (LOWA Renegade III GTX) a jedny sandály (Source Vagabond)	Obojí potřeba a obojí skvělé. V pevných botách jsem měl i pořádné vložky. Obojí ještě z předchozí cesty – na konci už ty pevné začaly samy odcházet.
kalhoty	jedny dlouhé kapsáče s odepínacími nohavicemi, druhé kapsáče po kolena. Pásek.	Osvědčily se. Ty druhé byly ještě z první poutě a po týdnu se neopravitelně roztrhaly. Dlouhé nohavice jsem nepotřeboval, buď bylo vedro nebo přšelo a v obou případech jsou nohavice na překážku. U pásku bylo dobré, že nebyl na dírky a oproti přechozí pouti měl šikovnější plastovou přezku, která netrhala tričko.
návleky	šustákové návleky přes horní část bot a holeně	Ideální, když přšelo a bylo bahno.
ponožky	kvalitní trekové, 3x středně silné a 2x tlustší.	Osvědčily se, i co do množství (je dobré si je měnit, když je mokro). Nosil jsem je i do sandálů.
spodřáry	1x trenýrky na spaní a 3xfunkční slipy	Osvědčilo se.
trička	3x s krátkým rukávem (z toho jedno bylo na spaní)	Osvědčilo se.
lehká bunda s kapucou	1x	Použil jsem ji až v Toulouse, ale kdyby byla zima, tak by byla nezbytná.
kloubouk	lehký látkový	Důležitý.
pláštěnka	proti dešti a taková, aby se pod ni vešel i batoh.	Nezbytná, lepší než poncho.
trekové hole	jednoduchá konstrukce	Nezbytné, zachraňovaly mě. Cestu tak tak vydržely ve zuboženém stavu.
šátek	bavlněný	Nepoužil jsem je ale mohl by se hodit.
kapesník	2x	ok
Kus prádelní šňůry		Nepoužil jsem.
plastové lahve na vodu	2x 750ml.	V každé boční kapse jedna, užitečné, že byly dvě i kvůli míchání s vínem.
malý nůž		Užitečný, včetně vývrtky
jehla a nit	Jehla s větším ouškem. Odtočená režná nit	Jehla je velmi potřeba.
čelovka	malá	Užitečná.
nůžky na nehty		Důležité. I na stříhání náplastí apod.
náplastí	různé druhy.	Osvědčilo se.
tejpovací páska		Osvědčilo se, i když ne k primárnímu účelu (neumím to). Pro různá lepení – dobře drží. A na chodidlech na potenciální místa vzniku puchýřů.
Voltaren forte		Důležité. I když tentokrát jen pro prevenci.
Alpa Francovka ve stříkadle		Užitečné pro prevenci – na bolavá záda a na nohy.
Hemagel	maličká tuba.	Důležité. Opravdu funguje na urychlení hojení puchýřů.
Framykoin	je na předpis,	Nezabere místo a může se hodit.
Jelení lůj		Moc dobré na rty i proti vlkovi. A vůbec dobré na promazání i suchých nohou.
Impregnace	malá 100ml, na boty	Jednou jsem jí boty namazal a pak ji vyhodil
krém proti sluníčku	třícítka	Menší balení 100ml, důležité
minilékárnička s různými léky	V malé plastové krabičce, od každého několik kusů.	Naštěstí jsem nepotřeboval.
tabletky Magnesium B6	na každý den jedna, k doplnění hořčíku	Myslím že důležité v horkých dnech.
pružné obinadlo	1x	Asi dobré, ale využil jsem ho jinak.
ručník	sportovní rychleschnoucí	Ideální
pasta na praní		Důležité, pere se denně. (spodřáry, tričko, ponožky)
pasta na zuby a kartáček	malá cestovní pasta	Pasta vyšla akorát
holení	umělohmotná násadka s výměnnými břity.	Holím se „na sucho“

šampon a sprchový gel 2 v jednom	malé balení	OK.
mýdlo	maličké, v plastové krabičce	Nepoužité, ale nepřekáželo.
propiska		OK
bloček na poznámky	malý formát A6	OK
plastový jídelní lžícovidličkonůž		Plastová lžice je užitečná, když chybí nádobí.
mapy	Orientačně vytištěné.	Dobré jako pojistka. Jinak mapy.cz stažené v mobilu jsou díky možnosti zoomu a GPS mnohem lepší.
orientační seznam ubytoven	udělal jsem si jednoduchý seznam v excelu a vytisknul	Jako pojistka pro základní orientaci. Nakonec lepší podrobnější seznamy stažené do mobilu.
mobil	v igelitovém sáčku proti promočení	Nezbytné.
power banka	Větší, na několik nabití.	Dobré v případě delšího pobytu mimo možnost dobíjení. Nepoužil jsem ji.
peníze a doklady	v igelitovém sáčku proti promočení	Nezbytné. Peníze jsem počítal 30€ na den a nějakou rezervu. Pro Švýcarsko 300 Fr.
Credencial	měl jsem ten z první cesty, v igelitovém sáčku proti promočení	Akorát se do něj razítka vešla.
zavírací špendlíky		OK
kolíčky na prádlo	3x malé plastové	OK
cestovní sůl		OK
kavárenské balení cukrů	Asi 10x	OK
Sáčky s čajem	Asi 10x	OK
Instantní káva	Odsypaná do sáčku	OK
Lehká plastová miska	na ohřívání v mikrovlnce	OK